Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria C

C/2024/1791

22.3.2024

P9_TA(2023)0325

Rámec na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín

Pozmeňujúce návrhy prijaté Európskym parlamentom 14. septembra 2023 k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje rámec na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, 2018/1724 a (EÚ) 2019/1020 (COM(2023)0160 – C9-0061/2023 – 2023/0079(COD)) [1]

(Riadny legislatívny postup: prvé čítanie)

[Pozmeňujúci návrh 1, pokiaľ nie je uvedené inak] (*)

(C/2024/1791)

POZMEŇUJÚCE A DOPLŇUJÚCE NÁVRHY EURÓPSKEHO PARLAMENTU (**)

k návrhu Komisie

2023/0079(COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa stanovuje rámec na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, (EÚ) 2018/1724 a (EÚ) 2019/1020

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 114,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru [1],

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

(1) Pre hospodárstvo***, digitálnu a zelenú transformáciu, bezpečnosť a obranu*** Únie a pre fungovanie vnútorného trhu je nevyhnutné mať zaistený prístup k surovinám. Určité neenergetické, nepoľnohospodárske suroviny sa považujú za kritické, pretože majú vysoký hospodársky význam a sú vystavené značnému riziku spojenému s dodávkami, čo často spôsobuje významná koncentrácia dodávok z malého počtu tretích krajín. Vzhľadom na kľúčovú úlohu mnohých takýchto kritických surovín pri realizácii zelenej a digitálnej transformácie ***v súlade s Európskou zelenou***

(1) Vec bola vrátená gestorskému výboru na medziinštitucionálne rokovania podľa článku 59 ods. 4 štvrtého pododseku (A9-0260/2023).

(*) Toto je opravená verzia prijatých textov, ktorej cieľom je zabezpečiť súlad všetkých jazykových verzií. Doplnilo sa vymedzenie pojmu, ktoré chýbalo v predchádzajúcej verzii z technických dôvodov, čo viedlo k prečíslovaniu vymedzení pojmov (oprava v článku 2).

(**) Zmeny: nový alebo zmenený text je vyznačený tučnou kurzívou; vypustenia sú označené symbolom ▌.

[1] Ú. v. EÚ C , , s. .

dohodou, ako aj na ich využívanie v obrannom a ***leteckom a kozmickom*** priemysle sa dopyt po nich v nadchádzajúcich desaťročiach exponenciálne zvýši***, a preto je potrebné vykonať opatrenia na jeho zmiernenie a ochranu Únie pred rastúcou priepasťou medzi dopytom a ponukou na celosvetovej úrovni. Ďalšie suroviny používané v iných odvetviach, ako je poľnohospodárstvo, zdravotníctvo alebo stavebníctvo, by mohli byť v budúcnosti vystavené vysokému riziku dodávok.*** Zároveň rastie riziko narušenia dodávok v súvislosti so stúpajúcim geopolitickým napätím a konkurenciou v oblasti zdrojov. Okrem toho zvýšený dopyt po kritických surovinách by pri nesprávnom hospodárení mohol viesť k negatívnym environmentálnym a sociálnym vplyvom. Vzhľadom na tieto trendy je potrebné prijať opatrenia na zaistenie prístupu k bezpečným a udržateľným dodávkam kritických surovín ***prostredníctvom zmierňovania nárastu dopytu, podpory nahrádzania surovín a zvyšovania efektívnosti s cieľom znížiť kritickosť exponenciálneho rastu dopytu v Únii***, a tak zabezpečiť hospodársku odolnosť a otvorenú strategickú autonómiu Únie.

(1a) Okrem rastúceho dopytu po primárnych a druhotných surovinách rastie dopyt po kvalifikovaných pracovníkoch. Nedostatok kvalifikovaných pracovníkov v Únii už dosiahol kritickú úroveň, a to aj v odvetví surovín, ktoré si bude do roku 2030 vyžadovať ďalších 1,2 milióna kvalifikovaných pracovníkov len v odvetví elektromobility a obnoviteľných zdrojov energie. Únia by preto mala podporovať členské štáty pri zabezpečovaní odbornej prípravy a zručností a zvážiť konkrétne opatrenia na úrovni Únie, ako je vytvorenie Európskej akadémie surovín, s cieľom zabezpečiť talenty pre odvetvia surovín a progresívnych materiálov a rekvalifikovať a zvyšovať úroveň zručností existujúcej pracovnej sily.

(1b) Bezpečnostná situácia v Európe a na celom svete si vyžaduje naliehavú úvahu o tom, ako posilniť odolnosť dodávateľského reťazca, a to aj v sektore obrany.

(2) Keďže hodnotové reťazce kritických surovín sú zložité a majú nadnárodný charakter, nekoordinované vnútroštátne opatrenia na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín majú vysoký potenciál narušiť hospodársku súťaž a spôsobiť fragmentáciu vnútorného trhu. Preto by sa v záujme zabezpečenia fungovania vnútorného trhu mal vytvoriť spoločný rámec Únie na kolektívne riešenie tejto ústrednej výzvy***, pričom treba postupovať spravodlivým a primeraným spôsobom a v plnom súlade s uplatniteľnými pravidlami Únie v oblasti hospodárskej súťaže a štátnej pomoci***.

(3) Po prvé, uvedený rámec by mal v záujme účinného zaistenia prístupu Únie k bezpečným a udržateľným dodávkam kritických surovín zahŕňať opatrenia na zníženie rastúcich rizík Únie spojených s dodávkami, a to posilnením kapacít Únie vo všetkých fázach hodnotového reťazca strategických surovín vrátane ťažby, spracovania a recyklácie tak, aby sa dosiahli referenčné hodnoty vymedzené pre každú strategickú surovinu. ***Pokiaľ ide o recykláciu, cieľom by malo byť zlepšenie recyklačnej kapacity každej strategickej suroviny, a to aj so zreteľom na technickú a ekonomickú uskutočniteľnosť.*** Po druhé, keďže Únia sa bude naďalej spoliehať na dovoz, rámec by mal zahŕňať opatrenia na väčšiu diverzifikáciu ***únijných*** dodávok strategických surovín***, najmä s cieľom znížiť priamu a nepriamu závislosť od nespoľahlivých partnerov a zároveň podporovať používanie alternatív a náhrad týchto kritických surovín, a tak znížiť alebo zmierniť dopyt po nich***. Po tretie, treba prijať opatrenia na posilnenie schopnosti Únie ***identifikovať,*** monitorovať a zmierňovať existujúce a budúce riziká spojené s dodávkami ***a náležite rýchlo konať***. Po štvrté, rámec by mal obsahovať opatrenia na zvýšenie ***optimalizovanej*** obehovosti a udržateľnosti kritických surovín spotrebúvaných v Únii ***a na podporu výskumu a vývoja alternatívnych inovačných materiálov a výrobných metód s cieľom nahradiť suroviny spotrebúvané v Únii. Napokon by sa mali prijať opatrenia na obmedzenie rastúceho dopytu po kritických surovinách zvýšením efektívnosti a zavedením nahrádzania materiálov v celom hodnotovom reťazci.***

(4) Aby sa opatrenia stanovené v nariadení zameriavali na najdôležitejšie materiály, by sa mal vytvoriť zoznam strategických surovín a zoznam kritických surovín. Tieto zoznamy by takisto mali slúžiť na usmerňovanie a koordináciu úsilia členských štátov prispievať k plneniu cieľov tohto nariadenia. Zoznam strategických surovín by mal obsahovať suroviny, ktoré majú veľký strategický význam vzhľadom na ich využitie v strategických technológiách podporujúcich zelenú a digitálnu transformáciu alebo v obrannom a ***leteckom a kozmickom*** priemysle, ktoré charakterizuje potenciálne významný rozdiel medzi globálnymi dodávkami a predpokladaným

dopytom a v prípade ktorých je pomerne zložité zvýšiť produkciu, napríklad z dôvodu výraznej časovej náročnosti nových projektov na zvýšenie dodávateľskej kapacity. Aby sa zohľadnili možné technologické a hospodárske zmeny ***a tiež riziká ad hoc, napríklad riziká vyplývajúce z geopolitických konfliktov alebo živelných pohrôm***, zoznam strategických surovín by sa mal pravidelne preskúmavať a podľa potreby aktualizovať. Aby sa úsilie o zvýšenie kapacít Únie v celom hodnotovom reťazci, o posilnenie schopnosti Únie monitorovať a zmierňovať riziká spojené s dodávkami a o väčšiu diverzifikáciu dodávok zameralo na tie suroviny, v súvislosti s ktorými sú opatrenia najviac potrebné, by sa príslušné opatrenia mali uplatňovať len na zoznam strategických surovín.

(5) Zoznam kritických surovín by mal obsahovať všetky strategické suroviny, ako aj všetky ostatné suroviny s veľkým významom pre celkové hospodárstvo Únie, v prípade ktorých existuje vysoké riziko narušenia dodávok. S cieľom zohľadniť možné technologické a hospodárske zmeny by Komisia mala pokračovať v súčasnej praxi a vykonávať pravidelné posúdenia na základe údajov o produkcii, obchode, aplikáciách, recyklácii a nahrádzaní širokej škály surovín s cieľom aktualizovať zoznamy kritických a strategických surovín tak, aby odrážali vývoj hospodárskeho významu a rizika spojeného s dodávkami týchto surovín. Zoznam kritických surovín by mal zahŕňať suroviny, ktoré dosahujú alebo prekračujú prahovú hodnotu hospodárskeho významu aj prahovú hodnotu rizika spojeného s dodávkami, pričom sa nestanovuje poradie príslušných surovín z hľadiska kritickosti. Toto posúdenie by malo vychádzať z priemeru vypočítaného z najnovších dostupných údajov za päťročné obdobie. Opatrenia stanovené v tomto nariadení týkajúce sa jednotného kontaktného miesta pre povoľovanie, plánovanie, prieskum, monitorovanie, obehovosť a udržateľnosť by sa mali vzťahovať na všetky kritické suroviny. ***Predpokladá sa, že celosvetový dopyt po kritických surovinách čoskoro prekročí ponuku, v dôsledku čoho bude pre Úniu nevyhnutné vytvorenie rovnakých podmienok pre inovatívne a udržateľné alternatívy. To si vyžaduje nielen investície do výskumu, ale aj vytvorenie trhových podmienok, ktoré umožnia obnoviteľným náhradám konkurovať tradičným fosílnym surovinám. Únia by preto mala prijať predbežné opatrenia na zmiernenie očakávaného nárastu spotreby kritických surovín v porovnaní s prognózami bez toho, aby ohrozila svoju priemyselnú základňu. Zoznam kritických surovín a súvisiace priority by sa mali zohľadniť vo všetkých európskych a vnútroštátnych právnych predpisoch, ak sú tieto suroviny priamo alebo nepriamo ovplyvnené.***

(6) V záujme posilnenia kapacít Únie v celom hodnotovom reťazci strategických surovín by sa mali určiť referenčné hodnoty, ktoré by slúžili na usmerňovanie úsilia a sledovanie pokroku. Cieľom by malo byť zvýšenie kapacít v prípade každej strategickej suroviny v každej fáze hodnotového reťazca pri súčasnom zameraní na dosiahnutie referenčných hodnôt celkovej kapacity v oblasti ťažby, spracovania a recyklácie strategických surovín. Po prvé, Únia by mala zvýšiť využívanie vlastných geologických zdrojov strategických surovín a vybudovať kapacity, ktoré jej umožnia ťažbu materiálov potrebných na produkciu aspoň 10 % spotreby strategických surovín v Únii. Keďže ťažobná kapacita výrazne závisí od dostupnosti geologických zdrojov Únie, dosiahnutie tejto referenčnej hodnoty závisí od dostupnosti príslušných zdrojov. Po druhé, ak sa má vybudovať úplný hodnotový reťazec a zabrániť akýmkoľvek prekážkam v medzifázach, Únia by mala okrem toho zvýšiť svoju spracovateľskú kapacitu v celom hodnotovom reťazci a mala by byť schopná produkovať aspoň 40 % svojej ročnej spotreby strategických surovín. ***Okrem toho by sa časť nových spracovateľských kapacít Únie mohla rozvíjať na základe strategických partnerstiev v rámci hlavných únijných strategických projektov vzájomného prospechu v tretích krajinách, najmä v rozvojových krajinách a na rozvíjajúcich sa trhoch.*** Po tretie sa očakáva, že v nadchádzajúcich desaťročiach bude možné pokryť čoraz väčší podiel spotreby strategických surovín v Únii druhotnými surovinami, čím by sa zlepšila bezpečnosť aj udržateľnosť dodávok surovín v Únii. ***Recyklačná kapacita Únie by preto mala byť schopná produkovať aspoň + 10 % objemu recyklačnej kapacity na základe základného scenára na roky 2020 – 2022 pre každú strategickú surovinu na zber, triedenie a spracovanie aspoň 45 % každej strategickej suroviny obsiahnutej v odpade Únie, pričom sa zohľadní technická a ekonomická uskutočniteľnosť.*** Tieto referenčné hodnoty sa vzťahujú na časový horizont do roku 2030 v súlade s cieľmi Únie v oblasti klímy a energetiky stanovenými v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 ([2]) a s digitálnymi cieľmi v rámci digitálneho desaťročia ([3]), ktoré podporujú. Prostredníctvom kvalitných pracovných miest vrátane rozvoja zručností a prechodu zo zamestnania do zamestnania sa okrem toho budú riešiť riziká na sektorovom trhu práce a pomôže sa zabezpečiť

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a mení nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1).

([3]) Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2481 zo 14. decembra 2022, ktorým sa zriaďuje politický program digitálne desaťročie do roku 2030 (Ú. v. EÚ L 323, 19.12.2022, s. 4 – 26).

konkurencieschopnosť EÚ. ***V rámci tohto posúdenia je potrebná flexibilita na zohľadnenie jedinečných špecifikácií príslušnej suroviny vrátane vlastností materiálov a výziev v celom hodnotovom reťazci. Posúdenie by sa malo zamerať aj na podporu existujúcich kapacít.***

(7) V prípade určitých surovín je Únia z hľadiska dodávok takmer úplne závislá od jedinej krajiny. Takáto závislosť ***spôsobuje*** vysoké riziko narušenia dodávok ***a v prípade Čínskej ľudovej republiky zvyšuje zraniteľnosť a bezpečnostné riziká Únie***. Aby sa obmedzilo takéto potenciálne riziko a zvýšila hospodárska odolnosť Únie, malo by sa vyvinúť úsilie s cieľom zabezpečiť, aby do roku 2030 závislosť Únie od jedinej tretej krajiny v prípade ktorejkoľvek strategickej suroviny nepresahovala 65 % jej dodávok, a to tak v nespracovanom stave, ako aj v akejkoľvek fáze spracovania, pričom však treba osobitne prihliadať na krajiny, s ktorými Únia uzatvorila strategické partnerstvo v oblasti surovín, ktoré poskytuje väčšie záruky, pokiaľ ide o riziká spojené s dodávkami.

(8) Je potrebné zaviesť vhodné opatrenia na podporu strategických projektov zameraných na ťažbu, spracovanie alebo recykláciu strategických surovín v Únii, ktoré by spolu s úsilím členských štátov mali prispieť k zvýšeniu kapacít na dosiahnutie referenčných hodnôt. ***Pre posilnenie*** rôznych fáz hodnotového reťazca ***sú rovnako dôležité*** aj iné opatrenia, najmä pokiaľ ide o prieskum alebo obehovosť, a tým prispieť k dosiahnutiu referenčných hodnôt. S cieľom zabezpečiť včasné dosiahnutie referenčných hodnôt by Komisia mala s pomocou Európskej rady pre kritické suroviny (ďalej len „rada“) sledovať pokrok pri dosahovaní referenčných hodnôt a podávať o ňom správy. Ak by bol oznámený pokrok pri dosahovaní referenčných hodnôt vo všeobecnosti nedostatočný, Komisia by mala posúdiť uskutočniteľnosť a primeranosť dodatočných opatrení. Potreba ďalšieho úsilia Únie by v zásade nemala byť nutná v prípade, že by sa zistený nedostatočný pokrok týkal len jednej strategickej suroviny alebo malého súboru strategických surovín.

(9) S cieľom vybudovať kapacity v Únii by Komisia mala s podporou rady určiť strategické projekty v Únii, v rámci ktorých sa plánuje začať s ťažbou, so spracovaním alebo s recykláciou strategických surovín ***alebo s vývojom a rozširovaním náhrad***. ***Strategické projekty by mali byť hlavnými projektmi z hľadiska technologickej inovácie a udržateľnosti.*** Účinná podpora strategických projektov má potenciál zlepšiť prístup odberateľských sektorov k surovinám, ako aj vytvoriť hospodárske príležitosti v celom hodnotovom reťazci, a to aj pre ***malé a stredné podniky*** (MSP) ***a miestne komunity***, a prispieť k vytváraniu pracovných miest. V záujme zaistenia rozvoja strategických projektov v celej Únii by preto takéto projekty mali využívať zjednodušené a predvídateľné povoľovacie konania a podporu pri získavaní prístupu k financovaniu***, ktoré by v prípade, že sa preukážu ako úspešné, mohli byť vzorom pre postupy udeľovania povolení a prístup k financovaniu kritických alebo iných surovín***. Aby sa zabezpečila cielená podpora a pridaná hodnota projektov, pred získaním takejto podpory by sa mali podrobiť posúdeniu na základe súboru kritérií. Strategické projekty v Únii by mali posilniť bezpečnosť dodávok strategických surovín v Únii, preukázať dostatočnú technickú uskutočniteľnosť a mali by sa realizovať environmentálne a sociálne udržateľným spôsobom. Takisto by z nich mali vyplývať cezhraničné prínosy nielen pre dotknutý členský štát. Keď Komisia usúdi, že tieto kritériá sú splnené, mala by uznanie projektu za strategický projekt uverejniť vo forme rozhodnutia. Keďže rýchle uznanie je kľúčom k účinnej podpore bezpečnosti dodávok v Únii, proces posudzovania by mal zostať jednoduchý a nemal by byť príliš zaťažujúci. ***Zmiernenie nárastu dopytu po kritických surovinách je jedným z nástrojov na posilnenie strategickej autonómie Únie a obmedzenie jej globálnej environmentálnej stopy. Komisia by preto mala vypracovať ukazovateľ na monitorovanie vývoja úrovne kritickosti a materiálovej efektívnosti medziproduktov a konečných výrobkov obsahujúcich kritické suroviny.***

(10) S cieľom diverzifikovať dodávky strategických surovín do Únie by Komisia mala s podporou rady ***a v spolupráci s podobne zmýšľajúcimi partnermi*** určiť strategické projekty v tretích krajinách ***a v zámorských krajinách a územiach uvedených v prílohe II k ZFEÚ***, v rámci ktorých sa plánuje začať s ťažbou, so spracovaním alebo s recykláciou strategických surovín. ***Takéto projekty by mali rešpektovať medzinárodné normy a dohovory týkajúce sa ochrany životného prostredia a ľudských práv a podporovať využívanie inkluzívnych obchodných modelov, v ktorých sa miestne komunity zúčastňujú na rozhodovaní.*** V záujme zaistenia účinnej realizácie strategických projektov by takéto projekty mali mať lepší prístup k financovaniu ***a mechanizmom znižovania rizika pre investície***. Aby sa zabezpečila pridaná hodnota projektov ***a vzájomný prospech pre Úniu a dotknuté tretie krajiny, a to aj pre tretie krajiny, v ktorých sa nachádzajú***, mali by sa posudzovať na základe súboru kritérií. Podobne ako pri projektoch v Únii by strategické projekty v tretích krajinách mali ***prispieť k posilneniu bezpečnosti*** dodávok strategických surovín v Únii, preukázať dostatočnú technickú uskutočniteľnosť a mali by sa realizovať udržateľným

spôsobom ***s použitím rámca systému certifikácie udržateľnosti surovín uznávaného Komisiou***. Projekt ***by*** mal byť vzájomne prospešný pre Úniu a zúčastnenú tretiu krajinu. ***V prípade potreby bude Únia podporovať tretie krajiny pri posilňovaní ich právneho rámca, kapacít dobrej správy a transparentnosti v surovinovom odvetví s cieľom dosiahnuť, aby sa partnerstvo v oblasti surovín stalo prospešným pre všetky strany vrátane miestneho obyvateľstva.*** Projekt by mal v danej krajine ***a v prípade rozvojových a rýchlo sa rozvíjajúcich krajín*** prinášať pridanú hodnotu ***a umožniť im posunúť sa v hodnotovom reťazci smerom nahor***, pričom sa zohľadní aj jeho súlad so ***zásadami zakotvenými v zmluvách EÚ,*** spoločnou obchodnou politikou ***a strategickými prioritami*** Únie, ***ako aj so zásadou súdržnosti politík v záujme rozvoja, ako sa stanovuje v článku 208 ZFEÚ***. Takáto hodnota sa môže odvodiť z príspevku projektu k viac než jednej fáze hodnotového reťazca ***surovín***, ako aj z vytvárania širších hospodárskych a sociálnych prínosov prostredníctvom projektu vrátane vytvárania pracovných miest v súlade s medzinárodnými normami Medzinárodnej organizácie práce (MOP). Keď Komisia usúdi, že tieto kritériá sú splnené, mala by uznanie projektu za strategický projekt uverejniť vo forme rozhodnutia.

(11) S cieľom zabezpečiť udržateľnosť zvýšenej produkcie surovín by sa mali nové projekty v oblasti surovín realizovať udržateľným spôsobom. Na tento účel by sa strategické projekty čerpajúce podporu podľa tohto nariadenia mali posudzovať s prihliadnutím na medzinárodné nástroje zahŕňajúce všetky aspekty udržateľnosti zdôraznené v zásadách EÚ pre udržateľné suroviny ([4]) vrátane zabezpečenia ochrany životného prostredia***, a to aj morských a pobrežných oblastí,*** sociálne zodpovedných postupov, čo zahŕňa aj dodržiavanie ľudských práv, ako sú práva žien ***a detí, a tiež*** transparentných obchodných praktík. Projekty by takisto mali zabezpečiť zapojenie v dobrej viere, ako aj komplexné a zmysluplné konzultácie s miestnymi komunitami vrátane pôvodného obyvateľstva. Aby mali predkladatelia projektov k dispozícii jasný a efektívny spôsob, ako toto kritérium splniť, malo by sa považovať za dostatočné, keď preukážu súlad s príslušnými právnymi predpismi Únie, medzinárodnými normami, usmerneniami a zásadami alebo účasť na systéme ***environmentálnej*** certifikácie uznanom podľa tohto nariadenia. ***Okrem toho by sa Komisia mala v úzkom dialógu s členskými štátmi, tretími krajinami, priemyslom, normalizačnými orgánmi a inými príslušnými zainteresovanými stranami ďalej zapájať do diskusií o vývoji európskych noriem pre ťažbu, spracovanie a recykláciu kritických surovín. Udržateľné ťažobné projekty šetrné k životnému prostrediu, ktoré zahŕňajú inovačné procesy a vykonávanie spracovania nerastných surovín a metalurgického spracovania v blízkosti ťažobných lokalít, by sa mohli považovať za dôležité projekty spoločného európskeho záujmu. Takéto projekty musia výrazne prispievať k hospodárskemu rastu, tvorbe pracovných miest, zelenej a digitálnej transformácii a posilniť konkurencieschopnosť priemyslu a hospodárstva Únie. Okrem toho, aby sa takéto projekty zosúladili s únijnými hodnotami a cieľmi, mali by preukázať neochvejný záväzok k transparentnosti, vzdelávaniu a komunitnému zapojeniu a zároveň zamedziť využívaniu fosílnych palív prostredníctvom integrácie obnoviteľných zdrojov energie, znižovania množstva odpadu a využívania udržateľných postupov využívania vody. Strategické suroviny sa vo väčšine prípadov ťažia ako vedľajšie produkty nosného nerastu. V záujme toho, aby Únia splnila ciele tohto nariadenia, charakter strategických surovín ako vedľajších produktov nemá vplyv na strategickú povahu takýchto ťažobných projektov. Projekty zamerané na ťažbu sa preto môžu považovať za strategické, ak sa strategická nerastná surovina ťaží ako hlavný produkt aj ako vedľajší produkt.***

(12) Každý predkladateľ projektu v oblasti strategických surovín by mal mať možnosť požiadať Komisiu o uznanie svojho projektu za strategický projekt. Žiadosť by mala obsahovať ***relevantné*** dokumenty a dôkazy týkajúce sa kritérií. S cieľom lepšie posúdiť sociálnu, environmentálnu a hospodársku životaschopnosť, uskutočniteľnosť projektu, ako aj úroveň dôvery v odhady by mal predkladateľ projektu poskytnúť aj klasifikáciu projektu podľa rámcovej klasifikácie zdrojov Organizácie Spojených národov a v záujme objektívnej validácie by mal túto klasifikáciu podložiť relevantnými dôkazmi. K žiadosti by mal byť pripojený aj harmonogram projektu, aby bolo možné odhadnúť, kedy bude projekt schopný prispieť k dosiahnutiu referenčných hodnôt týkajúcich sa domácej kapacity alebo diverzifikácie. Keďže pre účinnú realizáciu ťažobných projektov má zásadný význam ich prijatie zo strany verejnosti, predkladateľ by mal takisto predložiť plán obsahujúci opatrenia na uľahčenie prijatia zo strany verejnosti. ***Platí to aj pre projekty v tretích krajinách.*** Osobitná pozornosť by sa mala venovať sociálnym partnerom,

([4]) Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre vnútorný trh, priemysel, podnikanie a MSP, Zásady EÚ pre udržateľné suroviny, Úrad pre publikácie, 2021, https://data.europa.eu/doi/10.2873/27875.

občianskej spoločnosti a iným subjektom dohľadu. Predkladateľ by mal takisto predložiť podnikateľský plán, ktorý obsahuje informácie o finančnej životaschopnosti projektu a poskytuje prehľad o ▌ financovaní ***vrátane vlastníckej štruktúry, aby sa zabezpečilo, že financovanie projektu nebude v rozpore s cieľom posilniť spoluprácu s podobne zmýšľajúcimi partnermi, najmä pokiaľ ide o projekty v tretích krajinách alebo projekty financované partnermi z tretích krajín***. ***Okrem toho by sa mali predložiť informácie o*** dohodách o odbere, ako aj odhady potenciálneho vytvárania pracovných miest a potrieb projektu z hľadiska kvalifikovanej pracovnej sily vrátane zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie ***a plánované iniciatívy na zlepšenie účasti žien, ako aj celkových pracovných podmienok***.

(13) S cieľom zabezpečiť účinné a efektívne spracovanie žiadostí by Komisia mala mať možnosť uprednostniť spracúvanie žiadostí v prípade projektov súvisiacich s konkrétnymi nedostatočne zastúpenými fázami hodnotového reťazca alebo strategickými surovinami, aby bola schopná zabezpečiť vyvážený pokrok Únie pri dosahovaní všetkých referenčných hodnôt týkajúcich sa kapacity Únie uvedených v tomto nariadení. ***Komisia by mala mať možnosť uprednostniť strategické projekty, ktoré prispievajú k obehovosti surovín alebo ktoré predkladajú MSP, za predpokladu, že je zachovaná rovnováha projektov medzi rôznymi fázami hodnotového reťazca. Komisia by tiež mala aktívne vyhľadávať partnerské krajiny na podporu strategickej spolupráce.***

(14) Keďže v záujme účinnej realizácie strategického projektu je nutná spolupráca členského štátu, na ktorého území sa projekt bude realizovať, daný členský štát by mal mať právo namietať proti tomu, aby bol projektu priznaný status strategického projektu, a zabrániť tak priznaniu tohto statusu proti jeho vôli. Ak tak príslušný členský štát urobí, mal by poskytnúť odôvodnené vysvetlenie svojho odmietnutia s odkazom na platné kritériá. Podobne by Únia nemala priznať status strategického projektu projektom, ktoré bude realizovať tretia krajina, proti vôli príslušnej vlády, a preto by sa mala takéhoto kroku zdržať, ak proti tomu vláda tretej krajiny namieta.

(15) S cieľom zabrániť tomu, aby bolo uznanie za strategický projekt zneužité, by Komisia mala mať možnosť zrušiť svoje pôvodné rozhodnutie o uznaní projektu za strategický, ak projekt už nespĺňa podmienky alebo ak toto uznanie vychádzalo zo žiadosti obsahujúcej nesprávne informácie. Komisia by sa predtým, ako k tomu môže pristúpiť, mala poradiť s radou a vypočuť predkladateľa projektu. ***Predkladatelia projektov by mali zostať v plnej miere zodpovední za akýkoľvek úmyselný podvod a môžu podliehať prípadnému príslušnému súdnemu konaniu.***

(16) Vzhľadom na význam strategických projektov pre zaistenie bezpečnosti dodávok strategických surovín by sa tieto projekty mali považovať za projekty vo verejnom záujme alebo ***v záujme verejnej bezpečnosti***. Zaistenie bezpečnosti dodávok strategických surovín má kľúčový význam pre úspešnú zelenú a digitálnu transformáciu, ako aj pre odolnosť obranného a ***leteckého a kozmického*** sektora. Členské štáty môžu s cieľom prispieť k bezpečnosti dodávok strategických surovín v Únii zaistiť podporu v rámci vnútroštátnych postupov vydávania povolení, aby urýchlili realizáciu strategických projektov v súlade s právom Únie.

(17) Prostredníctvom vnútroštátnych postupov vydávania povolení sa zaisťuje, aby projekty v oblasti surovín boli bezpečné, chránené a v súlade s environmentálnymi, so sociálnymi a s bezpečnostnými požiadavkami. V environmentálnych právnych predpisoch Únie sa stanovujú spoločné podmienky týkajúce sa procesu a obsahu vnútroštátnych postupov vydávania povolení, čím sa zabezpečuje vysoká úroveň ochrany životného prostredia a umožňuje udržateľné využívanie potenciálu Únie v celom hodnotovom reťazci surovín. Priznaním statusu strategického projektu by preto nemali byť dotknuté žiadne platné podmienky povoľovania pre príslušné projekty,

a to ani podmienky stanovené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ ([5]), smernici Rady 92/43/EHS ([6]), smernici Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES ([7]), smernici Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ ([8]), smernici Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES ([9]), smernici Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES ([10]) a smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/21/ES ([11]).

(18) Nepredvídateľnosť, zložitosť a niekedy neprimerane dlhé trvanie vnútroštátnych postupov vydávania povolení zároveň oslabujú investičnú bezpečnosť potrebnú na účinný rozvoj strategických projektov v oblasti surovín. S cieľom zabezpečiť a urýchliť účinné vykonávanie strategických projektov by preto členské štáty mali na ne uplatňovať zjednodušené a predvídateľné povoľovacie konanie. Na tento účel by strategické projekty by mali mať „prioritný status“ aj na vnútroštátnej úrovni, aby sa zabezpečilo ich rýchle administratívne spracovanie a naliehavé riešenie v rámci všetkých s nimi súvisiacich súdnych konaní a postupov urovnávania sporov. Toto nariadenie by nemalo príslušným orgánom brániť v zjednodušení povoľovania iných projektov týkajúcich sa hodnotového reťazca kritických surovín, ktoré nie sú strategickými projektmi.

(19) Vzhľadom na úlohu strategických projektov pri zaisťovaní bezpečnosti dodávok strategických surovín v Únii a ich príspevok k otvorenej strategickej autonómii Únie a zelenej a digitálnej transformácii by ich zodpovedné orgány vydávajúce povolenia mali považovať za projekty vo verejnom záujme ***a v záujme verejnej bezpečnosti***. Strategické projekty, ktoré majú nepriaznivý vplyv na životné prostredie a patria do rozsahu pôsobnosti smernice 2000/60/ES, smernice Rady 92/43/EHS a smernice 2009/147/ES ([12]), môžu byť povolené, ak zodpovedný orgán vydávajúci povolenie dospeje na základe individuálneho posúdenia k záveru, že verejný záujem, ktorému projekt slúži, je týmto vplyvom nadradený, za predpokladu splnenia všetkých príslušných podmienok stanovených v uvedených smerniciach. Pri individuálnom posudzovaní ***by sa*** mala ***náležite*** zohľadniť geologická špecifickosť ťažobných lokalít, ktorá zužuje rozhodnutia o umiestnení ťažobnej lokality ***z dôvodu neexistencie alternatívnych riešení ťažobných lokalít***.

(20) S cieľom znížiť zložitosť a zvýšiť efektívnosť a transparentnosť povoľovacieho konania by mali mať predkladatelia projektov v oblasti kritických surovín možnosť komunikovať s jediným vnútroštátnym orgánom, ktorý je zodpovedný za uľahčenie, koordináciu ***a zefektívnenie*** celého postupu vydávania povolení a ktorý v prípade strategických projektov vydá komplexné rozhodnutie v príslušnej lehote. Na tento účel by členské štáty mali určiť jeden príslušný vnútroštátny orgán. ***Mal by sa určiť zodpovedný úradník, ktorý by predstavoval jednoduchý kontaktný bod. Tento vymenovaný zodpovedný úradník by tiež mohol byť súčasťou iného orgánu, pokiaľ ide o rôzne vnútroštátne štruktúry jednotného kontaktného miesta.*** Ak je to potrebné vzhľadom na vnútornú organizáciu členského štátu, úlohy príslušného vnútroštátneho orgánu by malo byť za rovnakých podmienok možné delegovať na iný orgán. ***Bez toho, aby to malo vplyv na rýchlosť konania, určený príslušný orgán by mal mať možnosť požiadať o stanovisko a zapojenie iných príslušných ministerstiev.*** Členské štáty by mali svojmu príslušnému vnútroštátnemu orgánu, resp. akémukoľvek orgánu konajúcemu v jeho mene zaistiť dostatočný personál a zdroje, aby sa zabezpečilo účinné vykonávanie jeho povinností.

(21) Členské štáty by mali zabezpečiť včasné vyriešenie všetkých sporov týkajúcich sa postupu udeľovania povolení pre strategické projekty, aby bola zaistená jasnosť z hľadiska stavu povolenia strategických projektov a aby sa obmedzila účinnosť potenciálneho zneužívania súdnych sporov, pričom sa ale neoslabí účinné súdne preskúmanie. Na tento

([5]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 26, 28.1.2012, s. 1).

([6]) Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7).

([7]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1).

([8]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) (Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 17).

([9]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd (Ú. v. EÚ L 143, 30.4.2004, s. 56).

([10]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7 – 25).

([11]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/21/ES z 15. marca 2006 o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2004/35/ES – Vyhlásenie Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. EÚ L 102, 11.4.2006, s. 15 – 34).

([12]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7 – 25).

účel by príslušné vnútroštátne orgány mali zabezpečiť, aby žiadatelia a predkladatelia projektov mali prístup k jednoduchému postupu urovnávania sporov a aby strategické projekty podliehali naliehavému riešeniu v rámci všetkých súdnych konaní a postupov urovnávania sporov súvisiacich s projektmi. ***Okrem toho by toto nariadenie malo uľahčiť výmenu najlepších postupov na riešenie sporov, ako sú pracovné skupiny ad hoc podliehajúce neutrálnym rozhodcom pri riešení otvorených otázok.***

(22) S cieľom umožniť občanom a podnikom priamo využívať výhody vnútorného trhu bez zbytočnej dodatočnej administratívnej záťaže sa v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1724 ([13]), ktorým sa zriadila jednotná digitálna brána, stanovujú všeobecné pravidlá poskytovania informácií, postupov a asistenčných služieb online, ktoré sú relevantné pre fungovanie vnútorného trhu. Požiadavky na informácie a postupy, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, by mali byť v súlade s požiadavkami nariadenia (EÚ) 2018/1724. Predovšetkým by sa malo zabezpečiť, aby predkladatelia strategických projektov mali ku všetkým úkonom súvisiacim s postupom udeľovania povolení prístup plne online a mohli ich vykonávať plne online v súlade s článkom 6 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2018/1724 a prílohou II k nemu.

(23) S cieľom zaistiť pre predkladateľov projektov a iných investorov bezpečnosť a jasnosť potrebnú na zintenzívnenie rozvoja strategického projektu by členské štáty mali zabezpečiť, aby postup vydávania povolení v súvislosti s takýmito projektmi nepresiahol vopred stanovenú lehotu. V prípade strategických projektov, ktoré sa týkajú len spracovania alebo recyklácie, by dĺžka postupu udeľovania povolení nemala presiahnuť jeden rok. V prípade strategických projektov, ktoré zahŕňajú ťažbu, by však dĺžka postupu udeľovania povolení vzhľadom na zložitosť a rozsah príslušných potenciálnych vplyvov nemala presiahnuť dva roky. Na účinné splnenie týchto lehôt by členské štáty mali zabezpečiť, aby zodpovedné orgány mali dostatočné zdroje a personál. Komisia poskytuje členským štátom na ich žiadosť podporu prostredníctvom Nástroja technickej podpory pri navrhovaní, rozvoji a vykonávaní reforiem vrátane posilnenia administratívnej kapacity súvisiacej s vnútroštátnym povoľovaním.

(24) Neoddeliteľnou súčasťou postupu udeľovania povolení pre projekty v oblasti surovín a základnou zárukou prevencie, resp. minimalizácie negatívnych vplyvov na životné prostredie sú environmentálne posúdenia a povolenia vyžadované podľa práva Únie, a to aj vo vzťahu k vode, biotopom a vtákom. S cieľom zabezpečiť predvídateľnosť a včasnosť postupov udeľovania povolení pre strategické projekty ***a to, aby neprekračovali vopred stanovenú lehotu pre konkrétnu etapu povoľovacieho procesu, treba zrealizovať*** zjednodušenie požadovaných posúdení a povolení bez zníženia úrovne ochrany životného prostredia. V tejto súvislosti by sa malo zabezpečiť zoskupenie týchto nevyhnutných posúdení do balíka s cieľom zabrániť zbytočnému prekrývaniu a malo by sa zaistiť, aby mali predkladatelia projektov a zodpovedné orgány ešte pred vypracovaním tohto balíka posúdení výslovne dohodnutý jeho rozsah, aby sa predišlo zbytočnej potrebe ho dodatočne dopĺňať***, a to bez toho, aby tým bola dotknutá kvalita týchto posúdení.***

(25) Zavádzaniu projektov v oblasti kritických surovín môžu brániť konflikty spojené s využívaním pôdy, najmä v rozvojových krajinách***, kde sú nútené vysťahovania bežnou súčasťou ťažobných činností***. V úsilí nájsť rovnováhu medzi verejnými statkami a záujmami, znížiť riziko konfliktu a urýchliť udržateľné zavádzanie projektov v oblasti surovín v Únii ***a v tretích krajinách*** môžu pomôcť dobre navrhnuté plány ***založené na úzkej a odôvodnenej spolupráci orgánov na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni*** vrátane priestorových plánov a zonácie, v ktorých sa zohľadňuje potenciál realizácie projektov v oblasti kritických surovín a ktoré zahŕňajú posúdenie možných vplyvov na životné prostredie. Zodpovedné vnútroštátne, regionálne a miestne orgány by preto pri vypracúvaní príslušných plánov mali zvážiť zahrnutie ustanovení o projektoch v oblasti surovín.

(26) Projekty v oblasti kritických surovín v rámci Únie neraz čelia ťažkostiam s prístupom k financovaniu. Trhy s kritickými surovinami sa často vyznačujú vysokou volatilitou cien, časovou náročnosťou projektov, vysokou koncentráciou a neprehľadnosťou. Okrem toho si financovanie tohto sektora vyžaduje vysokú úroveň odborných znalostí ***a finančných nástrojov zameraných na zníženie rizika investícií, ako sú surovinové fondy, daňové úľavy, finančné záruky, granty alebo iné finančné opatrenia na zmiernenie rizika, ktoré*** finančným inštitúciám mnohokrát chýbajú. S cieľom prekonať tieto faktory a prispieť k zabezpečeniu stabilných a spoľahlivých dodávok strategických surovín by členské štáty a Komisia mali ***riešiť prekážky z hľadiska politík a*** poskytovať pomoc pri prístupe k financovaniu a administratívnu podporu. ***Členské štáty by pri rozhodovaní o finančnej podpore mali***

([13]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1724 z 2. októbra 2018 o zriadení jednotnej digitálnej brány na poskytovanie prístupu k informáciám, postupom a asistenčným službám a službám riešenia problémov a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1024/2012 (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 1 – 38).

zohľadniť environmentálne, sociálne a pracovné záväzky, ktoré prijali príslušní predkladatelia projektov. V záujme konkurencieschopnosti, inovatívnosti a odolnosti a tiež schopnosti zvyšovať svoje výrobné, spracovateľské a recyklačné kapacity, ako aj kapacity nahrádzania musí mať sektor kritických surovín prístup k verejnému aj súkromnému financovaniu. Vzhľadom na naliehavosť konať a v záujme dosiahnutia referenčných hodnôt stanovených v tomto nariadení je rovnako dôležité zabezpečiť, aby ostatné horizontálne politiky, ako sú iniciatívy v oblasti udržateľného financovania, zostali v súlade s úsilím Únie o uľahčenie dostatočného prístupu odvetvia kritických surovín Únie k financovaniu a investíciám.

(27) Silný hodnotový reťazec v Európe možno vybudovať len s primeranými finančnými prostriedkami. Komisia bude spolupracovať s implementujúcimi partnermi Programu InvestEU s cieľom hľadať spôsoby, ako zvýšiť podporu investícií v súlade so spoločnými cieľmi stanovenými v nariadení (EÚ) 2021/523 ([14]) a v tomto nariadení. Poradenské centrum InvestEU môže prispieť k vytvoreniu databázy životaschopných projektov.

(27a) Týmto nariadením by sa mali posilniť synergie s akciami, ktoré v súčasnosti podporujú Únia a členské štáty prostredníctvom výskumných a inovačných programov a akcií týkajúcich sa kritických surovín a rozvoja časti dodávateľského reťazca, najmä s rámcovým programom Horizont Európa zriadeným nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/695 ([15]) (Horizont Európa) a rozhodnutím Rady (EÚ) 2021/764 ([16]).

(28) S cieľom prekonať obmedzenia verejných a súkromných investícií, ktoré sú v súčasnosti často rozdrobené, ako aj uľahčiť integráciu a návratnosť investícií by Komisia, členské štáty a podporné banky mali pracovať na lepšej koordinácii a vytvárať synergie medzi existujúcimi programami financovania na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni, ako aj zabezpečiť lepšiu koordináciu a spoluprácu s priemyslom a kľúčovými zainteresovanými stranami zo súkromného sektora. Na tento účel by sa mala zriadiť osobitná podskupina rady, ktorá by združovala odborníkov z členských štátov a Komisie, ako aj z príslušných verejných finančných inštitúcií. Táto podskupina by mala rokovať o individuálnych finančných potrebách strategických projektov a ich existujúcich možnostiach financovania s cieľom navrhnúť predkladateľom projektov najlepší prístup k existujúcim možnostiam financovania. Pri prerokúvaní a vypracúvaní odporúčaní týkajúcich sa financovania strategických projektov v tretích krajinách ***vrátane rozvíjajúcich sa trhov a rozvojových krajín by Komisia a*** rada ***v spolupráci s potenciálnymi partnerskými krajinami mali stanoviť strategické projekty za prioritu v rámci*** stratégie Global Gateway ***a postupovať v koordinácii s národnými a medzinárodnými rozvojovými finančnými inštitúciami*** ([17]).

(28a) Na posilnenie a podporu výskumu a inovácií v oblasti kritických surovín je potrebné nepretržité úsilie na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni, keďže základný výskum bude kľúčom k objavovaniu nových materiálov a náhradných materiálov.

(28b) Na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni sú potrebné osobitné finančné a podporné nástroje a cielené finančné prostriedky na výskum a inovácie na účel zlepšenia efektívnosti, nahrádzania, recyklačných procesov a uzavretých cyklov materiálov prostredníctvom programov výskumu a inovácií a iných nástrojov na podporu inovácií, najmä v oblasti spracovania odpadu, progresívnych materiálov a nahrádzania, a na vývoj nových a inovačných technológií v oblasti udržateľnej ťažby kritických surovín v Únii.

([14]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 z 24. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Program InvestEU a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/1017 (Ú. v. EÚ L 107, 26.3.2021, s. 30).

([15]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/695 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie, stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1290/2013 a (EÚ) č. 1291/2013 (Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 1).

([16]) Rozhodnutie Rady (EÚ) 2021/764 z 10. mája 2021, ktorým sa zriaďuje osobitný program na vykonávanie programu Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie a zrušuje rozhodnutie 2013/743/EÚ (Ú. v. EÚ L 167 I, 12.5.2021, s. 1).

([17]) Spoločné oznámenie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Výboru regiónov a Európskej investičnej banke – Global Gateway [JOIN(2021) 30 final].

(29) Zásadný význam majú súkromné investície spoločností, finančných investorov a odberateľov. V prípadoch, keď samotné súkromné investície nestačia, si účinné zavádzanie projektov v celom hodnotovom reťazci kritických surovín môže vyžadovať verejnú podporu, napríklad vo forme záruk, úverov alebo kapitálových a kvázi kapitálových investícií. Táto verejná podpora môže predstavovať štátnu pomoc. Takáto pomoc musí mať stimulačný účinok a musí byť potrebná, vhodná a primeraná. Existujúce usmernenia o štátnej pomoci, ktoré boli nedávno podrobené hĺbkovej revízii v súlade s cieľmi dvojakej transformácie, poskytujú za predpokladu splnenia určitých podmienok dostatočné možnosti na podporu investícií v celom hodnotovom reťazci kritických surovín ***a ďalších cieľov Európskej zelenej dohody. Komisia by mala ďalej preskúmať možnosť vytvorenia osobitného fondu na úrovni EÚ, napríklad vo forme Európskeho fondu pre strategické suroviny vrátane zváženia revolvingových nástrojov alebo vo forme vyčlenenia finančnej podpory prostredníctvom predefinovania priorít financovania vo viacročnom finančnom rámci. V tejto súvislosti by sa mali využívať už existujúce poznatky, investičné platformy a kanály týkajúce sa projektov v oblasti kritických surovín.***

(30) Verejná podpora sa využíva na riešenie osobitných zistených zlyhaní trhu alebo suboptimálnych investičných situácií, a to primeraným spôsobom, pričom akcie by nemali zdvojovať či vytláčať súkromné financovanie***, brániť spolupráci medzi spoločnosťami z rôznych členských štátov*** ani narúšať hospodársku súťaž na vnútornom trhu. Akcie by mali ***byť cielené a efektívne a mali by*** prinášať pre Úniu jasnú pridanú hodnotu.

(31) Volatilita cien viacerých strategických surovín, ktorú zhoršuje nedostatok prostriedkov na hedžing týchto cien na forwardových trhoch, je prekážkou, ktorá predkladateľom projektov bráni zabezpečiť financovanie projektov v oblasti strategických surovín a spotrebiteľom v odberateľských sektoroch znemožňuje zaistiť si stabilné a predvídateľné ceny kľúčových vstupných materiálov. V snahe znížiť neistotu v súvislosti s budúcimi cenami strategických surovín je nevyhnutné stanoviť vytvorenie systému, ktorý umožní zainteresovaným odberateľom aj predkladateľom strategických projektov predkladať nákupné, resp. predajné ponuky a v prípade možnej kompatibility príslušných ponúk ich prepojiť. ***Takýto systém je nevyhnutný na podporu účasti MSP v hodnotových reťazcoch strategických surovín. Mala by sa poskytnúť podpora s cieľom umožniť podnikateľským konzorciám prístup na trhy, na ktoré sa zatiaľ nevzťahuje strategické partnerstvo alebo dohoda o voľnom obchode.***

(31a) Európska investičná banka by mala po dohode s radou, Komisiou a členskými štátmi preskúmať zriadenie nástroja EÚ na poskytovanie vývozných úverov, ktorý spoločnostiam z Únie umožní investovať do projektov, ktoré prispievajú k dosiahnutiu cieľov stanovených v tomto nariadení.

(32) Existujúce poznatky o náleziskách surovín v Únii a ich mapovanie pochádzajú z čias, keď zabezpečenie dodávok kritických surovín na vývoj strategických technológií nebolo prioritou. S cieľom získať a aktualizovať informácie o náleziskách kritických surovín ***vrátane potenciálu geotermálnej ťažby*** by členské štáty mali vypracovať národné programy všeobecného prieskumu kritických surovín ***a nosných kovov, ktoré môžu obsahovať kritické suroviny***, ktoré by mali zahŕňať opatrenia ako mapovanie nerastných surovín, geochemické kampane, geovedné prieskumy, ako aj opätovné spracovanie existujúcich geovedných súborov údajov. S identifikovaním nálezísk nerastných surovín a posúdením technickej a hospodárskej životaschopnosti ťažby na nich sa spája vysoké finančné riziko. S cieľom znížiť toto riziko a uľahčiť rozvoj ťažobných projektov by členské štáty mali zverejniť informácie získané v rámci ich príslušného národného programu prieskumu, a keď je to vhodné, využiť pritom rámec infraštruktúry pre priestorové informácie zriadený smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES ([18]).

(32a) V záujme umožnenia cieľov v oblasti ťažby, spracovania a recyklácie by členské štáty mali podporovať opatrenia na riešenie nedostatku študentov a absolventov geológie v Únii.

([18]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES zo 14. marca 2007, ktorou sa zriaďuje Infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve (INSPIRE) (Ú. v. EÚ L 108, 25.4.2007, s. 1 – 14).

(33) Družicové údaje a služby vyplývajúce z pozorovania Zeme ***a systémov GNSS, najmä tie, ktoré sú získané z Vesmírneho programu Únie a programov Copernicus, Galileo a EGNOS, by sa mali využívať v maximálnej možnej miere s cieľom*** podporiť úsilie o udržateľné hodnotové reťazce kritických surovín poskytovaním nepretržitého toku informácií, ktoré by mohli byť užitočné pre činnosti ako monitorovanie a riadenie ťažobných oblastí, posudzovanie environmentálnych a sociálno-ekonomických vplyvov či prieskum zdrojov nerastných surovín. Keďže prostredníctvom ***družicových údajov a služieb*** možno získavať aj údaje o vzdialených a neprístupných oblastiach, členské štáty by pri vypracúvaní a vykonávaní svojich národných programov prieskumu mali túto technológiu zohľadňovať v čo najväčšej miere.

(34) Hoci je na zaistenie zvýšenej bezpečnosti dodávok potrebné posilniť hodnotový reťazec kritických surovín v Únii, dodávateľské reťazce kritických surovín budú mať aj naďalej globálny charakter a budú vystavené vonkajším faktorom. Udalosti z nedávnej minulosti či zo súčasnosti, ako napríklad kríza spôsobená ochorením COVID-19 a nevyprovokovaná a neodôvodnená vojenská agresia voči Ukrajine, ***ako aj vplyv čínskej iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta na tretie krajiny*** zdôraznili zraniteľnosť niektorých dodávateľských reťazcov Únie voči narušeniam ***a naliehavú potrebu určiť nástroje na zmiernenie dopytu, najmä po strategických surovinách***. S cieľom zabezpečiť, aby členské štáty a európske priemyselné odvetvia boli schopné predvídať narušenia dodávok a boli pripravené odolávať ich dôsledkom, by sa mali vypracovať opatrenia na zvýšenie monitorovacej kapacity, ***v prípade potreby vrátane výmeny informácií na účel*** koordinácie strategických zásob, a posilnenie pripravenosti spoločností.

(35) Členské štáty nedisponujú rovnakou kapacitou v oblasti informovanosti o rizikách a predvídania rizík a nie všetky členské štáty majú zavedené osobitné štruktúry, ktoré monitorujú dodávateľské reťazce kritických surovín a môžu informovať spoločnosti o možných rizikách narušenia dodávok. Podobne, hoci niektoré spoločnosti investovali do monitorovania svojich dodávateľských reťazcov, iné na to nemajú kapacitu. Vzhľadom na globálny rozmer dodávateľských reťazcov kritických surovín, ako aj na ich zložitosť by preto Komisia mala vypracovať špecializovaný monitorovací prehľad, v ktorom sa budú posudzovať riziká spojené s dodávkami kritických surovín a ktorý zabezpečí dostupnosť informácií zhromaždených pre verejné orgány a súkromné subjekty, čím sa zvýši synergie medzi členskými štátmi S cieľom zabezpečiť, aby boli hodnotové reťazce Únie dostatočne pripravené na možné narušenia dodávok, by Komisia mala vykonať stresové testy, v ktorých sa posúdi zraniteľnosť dodávateľských reťazcov strategických surovín a ich vystavenie rizikám spojeným s dodávkami. Členské štáty by mali k tejto činnosti prispieť, ak je to možné, vykonávaním takýchto stresových testov prostredníctvom svojich národných agentúr pre dodávky a informácie pôsobiacich v oblasti kritických surovín. Rada by mala zabezpečiť koordináciu stresových testov vykonávaných Komisiou a členskými štátmi. Ak požadovaný stresový test týkajúci sa konkrétnej strategickej suroviny nedokáže vykonať žiadny členský štát, mala by ho vykonať samotná Komisia. Komisia by mala zároveň navrhnúť možné stratégie, ktoré môžu verejné orgány a súkromné subjekty prijať, aby zmiernili riziká spojené s dodávkami ***v krátkodobom a strednodobom horizonte, ako sú vykonávanie dodatočných politických opatrení na zníženie potreby strategických surovín,*** vytváranie strategických zásob alebo ďalšia diverzifikácia ich dodávok. Na účely zhromažďovania informácií potrebných na vykonávanie opatrení monitorovania a stresových testov by Komisia mala koordinovať svoju činnosť s príslušnou stálou podskupinou rady a členské štáty by mali identifikovať a monitorovať ***veľké spoločnosti,*** ktoré sú dôležité z hľadiska fungovania hodnotového reťazca. Ak požadovaný stresový test týkajúci sa konkrétnej strategickej suroviny nedokáže vykonať žiadny z členov stálej podskupiny, mala by ho vykonať samotná Komisia.

(36) Strategické zásoby sú dôležitým nástrojom na zmierňovanie narušení dodávok, najmä pokiaľ ide o suroviny. Hoci navrhovaný nástroj núdzovej pomoci pre jednotný trh umožňuje prípadný rozvoj takýchto zásob v prípade aktivácie režimu obozretného dohľadu nad jednotným trhom, členské štáty a spoločnosti nemajú povinnosť vytvárať alebo koordinovať svoje strategické zásoby v predstihu pred narušením dodávok. Okrem toho neexistuje žiadny koordinačný mechanizmus pre celú Európsku úniu, ktorý by umožnil vypracovanie spoločného posúdenia a analýzy možných prekrývaní a synergií. Z tohto dôvodu a vzhľadom na súčasný nedostatok relevantných informácií by ako prvý krok mali členské štáty Komisii poskytnúť informácie o svojich strategických zásobách bez ohľadu na to, či sú ich prevádzkovateľom verejné orgány alebo hospodárske subjekty v mene členských štátov. Takéto informácie by mali zahŕňať úroveň dostupných zásob každej strategickej suroviny, výhľad úrovne zásob a pravidlá a postupy, ktorým tieto zásoby podliehajú. Každá žiadosť by mala byť primeraná, mali by v nej byť zohľadnené náklady a úsilie potrebné na sprístupnenie údajov, ako aj jeho vplyv na národnú bezpečnosť a mali by

v nej byť stanovené primerané lehoty na poskytnutie požadovaných informácií. Analýzu možno rozšíriť o informácie o zásobách hospodárskych subjektov, čo ale neznamená, že takéto informácie sú predmetom žiadosti. Komisia by mala s údajmi zaobchádzať bezpečným spôsobom a mala by uverejňovať len informácie na súhrnnej úrovni. Ako druhý krok by ***rada*** na základe získaných informácií mala navrhnúť ***určiť*** bezpečnú úroveň zásob v Únii, s prihliadnutím na celkovú ročnú spotrebu dotknutých strategických surovín v Únii. Rada, konajúc po dohode s Komisiou, by mala byť na základe porovnania medzi existujúcimi zásobami a celkovými úrovňami strategických zásob strategických surovín v celej Únii schopná vydávať nezáväzné stanoviská adresované členským štátom týkajúce sa spôsobov zvyšovania konvergencie a podporovať členské štáty pri vytváraní strategických zásob***, pričom by sa mala vyhýbať narušeniu trhu, a to aj na účet rozvíjajúcich sa trhov a rozvojových krajín***. Rada by pritom mala zvážiť potrebu zachovať stimuly na rozvoj strategických zásob súkromnými subjektmi využívajúcimi strategické suroviny.

(37) S cieľom zabezpečiť ďalšiu koordináciu by Komisia mala zaistiť, aby sa pred účasťou členských štátov na medzinárodných fórach, na ktorých sa môže rokovať o takýchto strategických zásobách, uskutočnili potrebné konzultácie, najmä prostredníctvom osobitnej stálej podskupiny rady. Podobne s cieľom zvýšiť komplementárnosť medzi týmto návrhom a inými horizontálnymi alebo tematickými nástrojmi by Komisia mala zabezpečiť, aby sa zhromaždené a súhrnné informácie postupovali mechanizmom obozretného dohľadu alebo krízového riadenia, napríklad poradnej skupine pre navrhovaný nástroj núdzovej pomoci pre jednotný trh, Európskej rade pre polovodiče podľa navrhovaného aktu o čipoch, rade úradu HERA alebo Rade pre zdravotné krízy.

(38) S cieľom zabezpečiť, aby boli veľké spoločnosti v Únii, ktoré vyrábajú strategické technológie a využívajú strategické suroviny, dostatočne pripravené čeliť narušeniam dodávok, by takéto spoločnosti mali ***zaistiť primerané interné riadenie rizika***. Tým sa zabezpečí, aby dbali na riziká spojené s dodávkami strategických surovín a vypracovali vhodné stratégie zmierňovania s cieľom lepšie sa pripraviť na prípadné narušenia dodávok. Podobne by veľké spoločnosti, ktoré patria do tohto rozsahu pôsobnosti, mali pravidelne vykonávať stresové testy svojich dodávateľských reťazcov strategických surovín s cieľom zabezpečiť, aby zohľadnili všetky rôzne scenáre, ktoré môžu ovplyvniť ich dodávky v prípade narušenia. Vďaka týmto opatreniam budú venovať dodatočný priestor úvahám o nákladoch vyplývajúcich z potenciálnych rizík spojených s dodávkami.

(39) Mnohé trhy so strategickými surovinami nie sú úplne transparentné a charakterizuje ich koncentrácia na strane dodávok, ***ktorá pre trh predstavuje výzvu, pretože*** posilňuje vyjednávacie postavenie predajcov a zvyšuje ceny pre kupujúcich. S cieľom pomôcť ***zabezpečiť dostupnosť surovín*** pre podniky usadené v Únii by Komisia mala vytvoriť systém, v ktorom budú môcť zainteresovaní kupujúci agregovať svoj dopyt. Pri vývoji takéhoto systému by Komisia mala zohľadniť skúsenosti získané pri podobnom úsilí, najmä pokiaľ ide o spoločný nákup plynu, ako sa ***už*** stanovilo v nariadení Rady (EÚ) 2022/257644 ([19]) ***v reakcii na plynovú krízu***. Možnosť zapojiť sa do tohto systému by mali mať aj orgány členských štátov, aby si mohli vytvárať strategické zásoby. Všetky opatrenia ***prijaté ako súčasť*** tohto mechanizmu by mali byť zlučiteľné s právom Únie v oblasti hospodárskej súťaže ***a vnútroštátnym právom***.

(39a) Odolné a konkurencieschopné odvetvie surovín má pre Úniu veľký hospodársky a strategický význam. Vzhľadom na ciele tohto nariadenia, ktoré konkrétne spočívajú v posilnení kapacity Únie v oblasti ťažby, spracovania a recyklácie strategických surovín, je dôležité zabezpečiť spravodlivé a predvídateľné trhové prostredie pre podniky v celom hodnotovom reťazci surovín. Každý systém určený na agregáciu dopytu s cieľom posilniť trhovú pozíciu podnikov Únie na strane dopytu musí preto dôkladne zvážiť aj trhové účinky na podniky Únie na strane ponuky.

([19]) Nariadenie Rady (EÚ) 2022/2576 z 19. decembra 2022 o posilnení solidarity prostredníctvom lepšej koordinácie nákupu plynu, spoľahlivých referenčných cien a cezhraničnej výmeny plynu (Ú. v. EÚ L 335, 29.12.2022, s. 1).

(40) Ustanovenia o monitorovaní a strategických zásobách začlenené do tohto nariadenia nezahŕňajú harmonizáciu vnútroštátnych zákonov a iných právnych predpisov a nenahrádzajú sa nimi existujúce mechanizmy. Stimuly v oblasti monitorovania a pripravenosti na riziká by mali byť v súlade s európskymi nástrojmi. Nástroje, ako je návrh na nástroj núdzovej pomoci pre jednotný trh zameraný na predvídanie kríz ovplyvňujúcich fungovanie jednotného trhu, ich zmierňovanie a reakciu na ne alebo nariadenie Rady (EÚ) 2022/2372 ([20]) o rámci opatrení na zabezpečenie dodávok prostriedkov zdravotníckych protiopatrení dôležitých v krízovej situácii v prípade núdzovej situácie v oblasti verejného zdravia na úrovni Únie, by sa preto mohli v prípade krízy alebo hrozby uplatňovať aj na kritické a strategické suroviny, pokiaľ dané suroviny patria do rozsahu pôsobnosti takýchto nástrojov. ***Komisia by mala*** zabezpečiť komplementárnosť a súdržnosť medzi týmto nariadením a krízovými nástrojmi prostredníctvom ***pozornej*** výmeny informácií ***medzi príslušnými poradnými a riadiacimi orgánmi zriadenými týmito krízovými nástrojmi***.

(41) Väčšinu kritických surovín tvoria kovy, ktoré možno v zásade recyklovať donekonečna, aj keď v niektorých prípadoch môže dochádzať k poklesu ich kvality. To ponúka príležitosť prejsť na skutočne obehové hospodárstvo v kontexte zelenej transformácie. Po počiatočnej fáze rýchleho rastu dopytu po kritických surovinách pre nové technológie, v ktorej bude prevládajúcim zdrojom naďalej ťažba a spracovanie primárnych surovín, by recyklácia ***a opätovné použitie mali*** nadobudnúť čoraz väčší význam a znížiť potrebu ťažby primárnych surovín a s ňou súvisiace vplyvy. V súčasnosti je však miera recyklácie ***a opätovného použitia*** najkritickejších surovín nízka***, a to aj pre nezvažovanie recyklovateľnosti vo fáze plánovania výrobkov***, zatiaľ čo recyklačné systémy a technológie často nie sú prispôsobené osobitným vlastnostiam týchto surovín. Preto je potrebné prijať opatrenia na riešenie rôznych faktorov, ktoré brzdia potenciál obehovosti. ***Bez ohľadu na množstvo strategických surovín spotrebovaných v roku 2030 by sa Únia mala usilovať o úplnú obehovosť týchto surovín.***

(41a) Európa potrebuje posilniť svoju otvorenú strategickú suverenitu a zvýšiť svoju odolnosť pri príprave na možné prerušenia dodávok v dôsledku zdravotných alebo iných kríz. K dosiahnutiu tohto cieľa prispeje zvýšenie obehovosti a efektívnosti využívania zdrojov s intenzívnejšou recykláciou a zhodnocovaním kritických surovín.

(42) Členské štáty si ponechávajú dôležité právomoci v oblasti obehovosti, napríklad v oblasti systémov zberu a spracovania odpadu. Mali by ich využiť na zvýšenie miery zberu a recyklácie tokov odpadu s vysokým potenciálom zhodnocovania kritických surovín, pričom by sa mali využiť napríklad finančné stimuly ako zľavy, peňažné odmeny alebo systémy vratných záloh***, pri súčasnom zachovaní integrity vnútorného trhu***. K zmenám by mali pristúpiť aj orgány členských štátov vo svojej pozícii nákupcov kritických surovín a výrobkov, ktoré ich obsahujú, a národné výskumné a inovačné programy by mali prinášať významné zdroje na zvýšenie úrovne poznatkov a technológií v záujme obehovosti kritických surovín, ako aj materiálovej efektívnosti ***a substitučných stratégií***. Napokon by členské štáty mali podporovať zhodnocovanie kritických surovín z ťažobného odpadu zlepšením dostupnosti informácií a riešením právnych, hospodárskych a technických prekážok. Jedným z možných riešení, ktoré by členské štáty mali preskúmať, sú mechanizmy rozdelenia rizika medzi hospodárske subjekty a členské štáty s cieľom podporiť zhodnocovanie z uzavretých zariadení na nakladanie s odpadmi. ***Komisia by mala monitorovať opatrenia členských štátov, porovnávať a šíriť najlepšie postupy a v náležitých prípadoch odporúčať členským štátom ďalšie opatrenia.***

(42a) Elektronický odpad obsahuje koncentrácie kritických surovín, ktoré sú rádovo vyššie ako koncentrácie, ktoré sa nachádzajú v rude najlepšej kvality na svete. To predstavuje významnú hospodársku príležitosť pre mestskú ťažbu s vysokým potenciálom rozvoja.

([20]) Nariadenie Rady (EÚ) 2022/2372 z 24. októbra 2022 o rámci opatrení na zabezpečenie dodávok prostriedkov zdravotníckych protiopatrení dôležitých v krízovej situácii v prípade núdzovej situácie v oblasti verejného zdravia na úrovni Únie (Ú. v. EÚ L 314, 6.12.2022, s. 64).

(43) V mnohých regiónoch Únie sa v minulosti ťažili suroviny, z čoho vyplývajú značné množstvá ťažobného odpadu v uzavretých zariadeniach, ktoré vo všeobecnosti neboli predmetom analýz z hľadiska potenciálu kritických surovín, keďže ich hospodársky význam stúpol len nedávno. Zhodnocovanie kritických surovín zo zariadení na nakladanie s ťažobným odpadom má potenciál ***vyhnúť sa negatívnym sociálnym a environmentálnym účinkom nových ťažobných činností a zmierniť ich,*** vytvoriť hospodársku hodnotu a zamestnanosť v regiónoch s banskou históriou, ktoré sú často poznačené odpriemyselňovaním a úpadkom***, hoci tieto regióny by mohli zohrávať významnú úlohu pri zlepšovaní odolnosti Únie a obmedzovaní environmentálneho a sociálneho vplyvu prístupu k surovinám***. Skutočnosť, že obsahu kritických surovín, najmä pokiaľ ide o uzavreté zariadenia na nakladanie s odpadmi, sa venuje málo pozornosti, ako aj nedostatok informácií v tomto smere predstavujú hlavnú prekážku pre rozsiahlejšie využívanie potenciálu ťažobného odpadu z pohľadu kritických surovín.

(44) Zhodnocovanie kritických surovín zo zariadení na nakladanie s ťažobným odpadom by malo byť súčasťou valorizovania príslušných zariadení na nakladanie s odpadmi. V smernici 2006/21/ES sa stanovujú prísne požiadavky na ochranu životného prostredia a ľudského zdravia pri nakladaní s odpadmi v ťažobnom priemysle. Zatiaľ čo tieto prísne požiadavky by mali ostať zachované, je vhodné zaviesť doplňujúce opatrenia na maximalizáciu zhodnocovania kritických surovín z ťažobného odpadu.

(45) Hospodárske subjekty prevádzkujúce existujúce aj nové zariadenia na nakladanie s ťažobným odpadom by mali vykonať štúdiu predbežného ekonomického posúdenia týkajúcu sa zhodnocovania kritických surovín z ťažobného odpadu nachádzajúceho sa v danej lokalite ***a ich ložiskách*** a z takéhoto vzniknutého odpadu. V súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva stanovenou v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES ([21]) by sa malo uprednostňovať predchádzanie vzniku odpadu obsahujúceho kritické suroviny tým, že z vyťaženého objemu sa najskôr extrahujú kritické suroviny a až potom sa tento objem stane odpadom. Pri vypracúvaní tejto štúdie by hospodárske subjekty mali zhromažďovať potrebné informácie vrátane koncentrácií a množstiev kritických surovín v ťažobnom odpade a mali by vykonať posúdenie viacerých možností týkajúcich sa procesov, operácií alebo obchodných dojednaní, ktoré by umožnili ***technicky uskutočniteľné a*** hospodársky životaschopné zhodnocovanie kritických surovín. Táto povinnosť dopĺňa povinnosti stanovené v smernici 2006/21/ES a vo vnútroštátnych právnych predpisoch, ktorými sa transponuje, a je priamo uplatniteľná. Hospodárske subjekty a príslušné orgány by sa pri jej plnení mali usilovať minimalizovať administratívnu záťaž a v čo najväčšej miere integrovať postupy.

(46) Na riešenie súčasného nedostatku informácií o potenciáli uzavretých zariadení na nakladanie s ťažobným odpadom z pohľadu kritických surovín by členské štáty mali v súlade s pravidlami hospodárskej súťaže Únie vypracovať databázu obsahujúcu všetky informácie relevantné pre podporu zhodnocovania, najmä o množstvách a koncentráciách kritických surovín v zariadeniach na nakladanie s ťažobným odpadom. Tieto informácie by mali byť verejne dostupné v používateľsky ústretovej a digitálnej forme umožňujúcej prístup k podrobnejším technickým informáciám. V záujme uľahčenia používateľsky ústretového prístupu k informáciám by členské štáty mali napríklad zabezpečiť kontaktné miesto, ktoré umožní podrobnejšiu výmenu informácií s potenciálnymi navrhovateľmi projektov v oblasti zhodnocovania kritických surovín. Databáza by mala byť navrhnutá tak, aby umožnila potenciálnym predkladateľom projektov ľahko určiť zariadenia s potenciálom hospodársky životaschopného zhodnocovania ***v krátkodobom, strednodobom a dlhodobom horizonte***. S cieľom sústrediť obmedzené zdroje by členské štáty ***mohli*** pri zhromažďovaní informácií uplatňovať odstupňovaný prístup a náročnejšie kroky zhromažďovania informácií vykonávať len v prípade najsľubnejších zariadení. Činnosti zhromažďovania informácií by mali byť zamerané na poskytovanie presných a reprezentatívnych informácií o zariadeniach na nakladanie s ťažobným odpadom a na získanie čo najlepšieho ukazovateľa potenciálu zhodnocovania kritických surovín.

(47) Permanentné magnety sú súčasťou širokej škály výrobkov, spomedzi ktorých možno najväčší význam a najprudší rast využitia pripísať veterným turbínam a elektrickým vozidlám, ale nachádzajú sa aj v ďalších výrobkoch, napríklad v zariadeniach na zobrazovaciu magnetickú rezonanciu, priemyselných robotoch, ľahkých dopravných prostriedkoch, zariadeniach na výrobu chladu, tepelných čerpadlách, elektromotoroch, priemyselných elektrických čerpadlách, automatických práčkach, bubnových sušičkách, mikrovlnných rúrach, vo vysávačoch a v umývačkách

([21]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3 – 30).

riadu, ktoré obsahujú značné množstvá, ktoré sa oplatí zhodnocovať. Väčšina permanentných magnetov, najmä tých najvýkonnejších typov, obsahuje kritické suroviny ako neodým, prazeodým, dysprózium a terbium, bór, samárium, nikel alebo kobalt. Dajú sa recyklovať, ale v súčasnosti sa v Únii recyklujú len v malom rozsahu alebo v kontexte výskumných projektov. Permanentné magnety by preto mali byť prioritným výrobkom z hľadiska zvyšovania obehovosti.

(48) Predpokladom ***zvýšenia obehovosti*** magnetov je prístup recyklátorov***, renovátorov a opravovní*** k potrebným informáciám o množstve, type a chemickom zložení magnetov vo výrobku, ich umiestnení a použitej povrchovej úprave, lepidlách a aditívach, ako aj k informáciám o tom, ako možno permanentné magnety z výrobku odstrániť. Okrem toho, aby mali projekty v oblasti recyklácie magnetov zdôvodnenie, permanentné magnety obsiahnuté vo výrobkoch uvádzaných na trh Únie by mali postupom času obsahovať čoraz väčšie množstvo recyklovaných materiálov. Kým v prvej fáze sa zabezpečí transparentnosť recyklovaného obsahu, po osobitnom posúdení primeranej úrovne a pravdepodobných vplyvov by sa mal stanoviť minimálny obsah recyklovaného obsahu.

(49) Kritické suroviny predávané na trhu Únie sú často certifikované, pokiaľ ide o udržateľnosť ich výrobného a dodávateľského reťazca. Certifikáciu možno získať v rámci širokej škály dostupných verejných a súkromných systémov certifikácie, ktoré sa odlišujú rozsahom a úrovňou prísnosťou, čo môže vytvárať neprehľadnú situáciu, pokiaľ ide o povahu a pravdivosť tvrdení o relatívnej udržateľnosti kritických surovín uvádzaných na trh Únie na základe takejto certifikácie. Komisia by mala byť splnomocnená prijímať vykonávacie akty na uznávanie systémov certifikácie, ktoré by sa mali považovať za komplexné a dôveryhodné, vďaka čomu by orgány a účastníci trhu získali spoločné východisko pri posudzovaní udržateľnosti kritických surovín. Uznávať by sa mali len systémy certifikácie, ktoré pokrývajú širokú škálu aspektov udržateľnosti, a to aj ochranu životného prostredia ***v súvislosti so vzduchom, pôdou, vodou a biodiverzitou***, ľudské práva vrátane pracovných práv, ***aspekty riadenia vrátane*** transparentnosti podnikania ***a účasť miestnych komunít, ktoré zaručujú vysokú úroveň požiadaviek*** a ktoré obsahujú ustanovenia o overovaní a monitorovaní súladu nezávislou treťou stranou. V záujme zaistenia efektívnych postupov by predkladatelia projektov, ktorí žiadajú o uznanie svojich projektov za strategické projekty, mali mať možnosť preukázať udržateľnosť realizácie svojho projektu na základe účasti na uznanom systéme.

(50) S produkciou kritických surovín v rôznych fázach hodnotového reťazca sa spájajú vplyvy na ***klímu a*** životné prostredie, ***najmä*** v súvislosti s ▌vodou ***a biodiverzitou***. S cieľom obmedziť takéto škody a stimulovať produkciu udržateľnejších kritických surovín by Komisia mala byť splnomocnená vypracovať systém na výpočet environmentálnej stopy kritických surovín vrátane procesu overovania s cieľom zabezpečiť, aby sa v prípade kritických surovín uvedených na trh Únie verejne uvádzali informácie o takejto stope. Systém by mal vychádzať zo zohľadnenia vedecky podložených metód posudzovania a príslušných medzinárodných noriem v oblasti posudzovania životného cyklu. Požiadavka uvádzať environmentálnu stopu materiálu by sa mala uplatňovať len v prípadoch, keď sa na základe osobitného posúdenia dospelo k záveru, že by to prispelo k plneniu cieľov Únie v oblasti klímy a životného prostredia ***a bolo primerané hospodárskym nákladom*** uľahčením obstarávania kritických surovín s nižšou environmentálnou stopou a že by to nemalo neúmerný vplyv na obchodné toky. Po prijatí príslušných metód výpočtu by Komisia mala vytvoriť výkonnostné triedy kritických surovín, na základe čoho budú môcť potenciálni kupujúci ľahko porovnať relatívnu environmentálnu stopu dostupných materiálov a čo nasmeruje trh k udržateľnejším materiálom. Predajcovia kritických surovín by mali zabezpečiť, aby ich zákazníci mali k dispozícii vyhlásenie o environmentálnej stope. Transparentnosť relatívnej stopy kritických surovín uvádzaných na trh Únie môže takisto prispieť k ďalším politikám na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni, ako sú stimuly alebo kritériá zeleného verejného obstarávania, čím sa podporí produkcia kritických surovín s menšími vplyvmi na životné prostredie. ***Hlboké more má najvyššiu biodiverzitu na zemi a poskytuje environmentálne služby zásadného významu vrátane dlhodobej sekvestrácie uhlíka. Je veľmi pravdepodobné, že hlbokomorská ťažba spôsobí trvalú stratu biodiverzity a poškodenie ekosystémov. V súlade so zásadou predbežnej opatrnosti by***

sa nemala uskutočňovať žiadna hlbokomorská ťažba, pokiaľ jej účinky na morské prostredie a biodiverzitu nie sú dostatočne preskúmané a pokiaľ neexistuje vedecký konsenzus, že hlbokomorskú ťažbu možno riadiť spôsobom, ktorý nezabezpečuje stratu morskej biodiverzity a poškodenie ekosystémov.

(51) Metódy environmentálnej stopy predstavujú relevantný základ na vypracovanie pravidiel výpočtu. Opierajú sa o vedecky podložené metódy posudzovania, ktoré zohľadňujú ***podobné povinnosti stanovené inými právnymi predpismi Únie a*** vývoj na medzinárodnej úrovni a zahŕňajú vplyvy na životné prostredie vrátane zmeny klímy a vplyvov súvisiacich s vodou, ovzduším, pôdou, so zdrojmi, s využívaním pôdy a toxicitou.

(52) Malo by sa zabezpečiť, aby zodpovedné hospodárske subjekty pred uvedením svojich výrobkov alebo materiálov na trh posúdili ich súlad s požiadavkami na zlepšenie obehovosti trvalých magnetov a na vyhlásenie o environmentálnej stope kritických surovín a aby príslušné vnútroštátne orgány tieto požiadavky účinne presadzovali. Túto výzvu majú riešiť ustanovenia o zhode a dohľade nad trhom stanovené v nariadení (EÚ) 2019/1020 a nariadení (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov], a preto by sa mali uplatňovať aj na uvedené požiadavky. S cieľom lepšie zaistiť optimálne využívanie existujúcich rámcov by sa malo zabezpečiť, aby sa v prípade výrobkov, ktoré podliehajú typovému schváleniu podľa nariadenia (EÚ) 2018/858 alebo nariadenia (EÚ) č. 168/2013, presadzoval súlad prostredníctvom existujúceho systému typového schvaľovania.

(53) Komisia by mala požiadať jednu alebo viaceré európske normalizačné organizácie, ako sa stanovuje v článku 10 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 1025/2012, aby vypracovali európske normy na podporu cieľov tohto nariadenia.

(54) Únia uzavrela strategické partnerstvá s tretími krajinami týkajúce sa surovín s cieľom vykonávať akčný plán pre kritické suroviny z roku 2020. V záujme diverzifikácie dodávok by sa ***toto úsilie malo zintenzívniť a malo by viesť k vytvoreniu konkrétnych strategických projektov***. S cieľom vytvoriť a zabezpečiť súdržný rámec na uzatváranie budúcich partnerstiev ***a rozvíjať európsku diplomaciu v oblasti surovín v súlade s diplomaciou Únie v oblasti energetiky a klímy*** by členské štáty a Komisia mali v rámci svojej spolupráce s radou prerokovať, ***analyzovať*** a zabezpečiť koordinovaný postup, okrem iného pokiaľ ide o posúdenie, či existujúce partnerstvá dosahujú zamýšľané ciele, prioritizovanie tretích krajín na uzavretie nových partnerstiev, obsah takýchto partnerstiev, ich súdržnosť a potenciálne synergie medzi dvojstrannou spoluprácou členských štátov s príslušnými tretími krajinami ***a dostupnosť dostatočného prístupu k financovaniu***. Únia by sa mala v súlade so svojou stratégiou Global Gateway***, prístupom Tím Európa, spoločnou obchodnou politikou a svojou rozvojovou a zahraničnou politikou*** usilovať o vzájomne prospešné ***a udržateľné*** partnerstvá ***s takýmito tretími krajinami, a to aj*** s rozvíjajúcimi sa trhmi a rozvojovými hospodárstvami, ktoré prispievajú k diverzifikácii jej dodávateľských reťazcov surovín a zároveň prinášajú pridanú hodnotu v týchto krajinách. ***Ďalšie úsilie by sa malo vynaložiť aj na investovanie do spolupráce s podobne zmýšľajúcimi medzinárodnými partnermi, ktorí sa zúčastňujú na vnútornom trhu, kandidátskymi krajinami alebo podobne zmýšľajúcimi tretími krajinami, na ktoré sa nevzťahuje strategické partnerstvo ani dohoda o voľnom obchode. K týmto spoločným záujmom by mala patriť podpora a ochrana environmentálnych noriem a sociálnych a ľudských práv v súlade s medzinárodnými a vnútroštátnymi právnymi predpismi, a to v plnom súlade s pravidlami mnohostrannej spolupráce.***

(54a) Je potrebné, aby sa strategická priorita Únie diverzifikovať svoje dodávky kritických surovín stala prioritou vonkajšej činnosti a diplomacie Únie v rámci prístupu Tímu Európa a v súlade s jej vonkajšou politikou v oblasti energetiky a klímy. Vonkajšia politika Únie v oblasti surovín by sa mala zamerať na vysvetlenie prístupu Únie k efektívnemu využívaniu zdrojov, udržateľnosti, obehovosti a nahrádzania, ako aj na spoluprácu a v prípade potreby vytvorenie medzinárodných fór pre lepšiu koordináciu a transparentnosť na globálnych trhoch so surovinami, ako aj pre platformy pre spoločný nákup.

(55) V záujme podpory vykonávania úloh súvisiacich s rozvojom strategických projektov a ich financovaním, programami prieskumu, monitorovacími kapacitami alebo so strategickými zásobami a poskytovania primeraného poradenstva Komisii by sa mala zriadiť Európska rada pre kritické suroviny. Rada by mala byť zložená z členských štátov a zástupcu Komisie, pričom by mala byť schopná zabezpečiť účasť ***občianskej spoločnosti a*** ďalších strán ako pozorovateľov***, napríklad akademikov, organizácií občianskej spoločnosti, iných inštitúcií Únie a agentúr Únie***. S cieľom rozvíjať potrebné odborné znalosti na vykonávanie určitých úloh by rada mala zriadiť stále podskupiny pre financovanie, prieskum, monitorovanie a strategické zásoby, ***ako aj udržateľnosť,*** ktoré by mali pôsobiť ako sieť združovaním rôznych príslušných vnútroštátnych orgánov a v prípade potreby by mali konzultovať s priemyslom, akademickou obcou, občianskou spoločnosťou a inými príslušnými zainteresovanými stranami. Poradenstvo a stanoviská rady by mali byť nezáväzné, pričom chýbajúce poradenstvo alebo stanovisko by nemalo Komisii brániť v plnení jej úloh podľa tohto nariadenia.

(56) Nedostatočný pokrok pri dosahovaní cieľov vrátane referenčných hodnôt týkajúcich sa kapacít a diverzifikácie môže naznačovať potrebu prijatia dodatočných opatrení. Komisia by preto mala monitorovať pokrok pri dosahovaní príslušných cieľov.

(57) V záujme minimalizovania administratívnej záťaže pre členské štáty ***a podniky, najmä MSP,*** by sa mali zjednodušiť rôzne vykazovacie povinnosti a Komisia by mala vypracovať vzor, ktorý členským štátom umožní plniť si vykazovacie povinnosti v súvislosti s projektmi, prieskumom a monitorovaním v rámci pravidelne zverejňovaného jednotného dokumentu, ktorý môže podliehať dôvernému zaobchádzaniu alebo obmedzenému prístupu.

(58) Na zabezpečenie dôveryhodnej a konštruktívnej spolupráce príslušných orgánov na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni by mali všetky strany zapojené do uplatňovania tohto nariadenia rešpektovať dôvernosť informácií a údajov získaných pri plnení svojich úloh. Komisia a príslušné vnútroštátne orgány, ich úradníci, zamestnanci a ostatné osoby pracujúce pod dohľadom týchto orgánov, ako aj úradníci a štátni zamestnanci iných orgánov členských štátov by nemali zverejňovať získané alebo vymieňané informácie v zmysle tohto nariadenia a informácie, na ktoré sa vzťahuje povinnosť zachovania služobného tajomstva. Malo by sa to vzťahovať aj na Európsku radu pre kritické suroviny. Zaobchádzanie s údajmi a ich uchovávanie by sa mali uskutočňovať v bezpečnom prostredí.

(59) Pri prijímaní delegovaných aktov podľa článku 290 ZFEÚ je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni odborníkov, a aby sa tieto konzultácie viedli v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva ([22]). Predovšetkým v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematický prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.

(60) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky na vykonávanie tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci v súvislosti s: a) určením vzorov, ktoré sa majú používať na účely žiadostí o uznanie strategických projektov, správ o pokroku týkajúcich sa strategických projektov, národných prieskumných programov a na účely vykazovania členských štátov v súvislosti s prieskumom, monitorovaním, so strategickými zásobami a s obehovosťou; b) určením výrobkov, komponentov a tokov odpadu, ktoré sa majú považovať za výrobky, komponenty a toky odpadu s vysokým potenciálom zhodnocovania kritických surovín, a c) vymedzením kritérií na uznávanie systémov týkajúcich sa udržateľnosti kritických surovín a ich uplatňovaním. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 ([23]).

(61) S cieľom zabezpečiť plnenie povinností uložených podľa tohto nariadenia, najmä pokiaľ ide o splnenie požiadaviek na ekodizajn, by sa na spoločnosti, ktoré si neplnia povinnosti týkajúce sa okrem iného pripravenosti na riziká, vykazovania v súvislosti s projektmi a informácií o recyklovateľnosti, mali vzťahovať sankcie. Preto je potrebné, aby členské štáty pre prípad nedodržania súladu s týmto nariadením stanovili vo vnútroštátnom práve účinné, primerané a odrádzajúce sankcie.

([22]) Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

([23]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

(62) Komisia by mala vykonať hodnotenie tohto nariadenia. Podľa odseku 22 Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva by toto hodnotenie malo byť založené na piatich kritériách – efektívnosti, účinnosti, relevantnosti, súdržnosti a pridanej hodnote EÚ – a malo by poskytovať základ pre posúdenie vplyvu ďalších možných opatrení. Komisia by mala Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru predložiť správu o vykonávaní tohto nariadenia a pokroku pri dosahovaní jeho cieľov vrátane referenčných hodnôt týkajúcich sa kapacity a diverzifikácie. V správe by sa mala na základe vykonávania opatrení týkajúcich sa transparentnosti environmentálnej stopy kritických surovín posúdiť aj vhodnosť stanovenia maximálnych prahových hodnôt týkajúcich sa environmentálnej stopy.

(63) Pokiaľ ktorékoľvek z opatrení plánovaných v tomto nariadení bude predstavovať štátnu pomoc, ustanoveniami týkajúcimi sa takýchto opatrení nie je dotknuté uplatňovanie článkov 107 a 108 zmluvy.

(64) Keďže ciele tohto nariadenia, a to zlepšenie fungovania vnútorného trhu, ktorým sa vytvára rámec na zabezpečenie prístupu Únie k bezpečným a udržateľným dodávkam kritických surovín, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov jeho rozsahu a dôsledkov ich možno dosiahnuť len na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“). V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Kapitola 1

Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Predmet úpravy a ciele

1. Všeobecným cieľom tohto nariadenia je zlepšiť fungovanie vnútorného trhu zavedením rámca na zabezpečenie ***medzinárodne konkurencieschopných,*** bezpečných, ***odolných*** a udržateľných dodávok kritických surovín ***v Únii, a to aj podporovaním udržateľnosti, efektívnosti a obehovosti v celom hodnotovom reťazci.***

2. V záujme splnenia všeobecného cieľa uvedeného v odseku 1 sa týmto nariadením sleduje:

a) posilnenie rôznych fáz hodnotového reťazca strategických surovín s cieľom zabezpečiť významné zvýšenie kapacít Únie v súvislosti s každou strategickou surovinou do roku 2030 tak, aby sa kapacita Únie celkovo priblížila k týmto referenčným hodnotám, resp. aby dosiahla tieto referenčné hodnoty:

   i) ťažobná kapacita Únie je schopná ťažiť rudy, nerastné suroviny alebo koncentráty potrebné na produkciu aspoň 10 % ročnej spotreby strategických surovín v Únii, pokiaľ to zásoby Únie dovoľujú;

   ii) spracovateľská kapacita Únie vrátane všetkých medzikrokov spracovania je schopná produkovať aspoň ***50 %*** ročnej spotreby strategických surovín v Únii; ***až 20 % novej spracovateľskej kapacity Únie by sa mohlo rozvíjať v rámci strategických partnerstiev na rozvíjajúcich sa trhoch a v rozvojových krajinách;***

   iii) recyklačná kapacita Únie vrátane všetkých medzikrokov recyklácie je schopná produkovať aspoň ***+ 10 % objemu recyklačnej kapacity na základe základného scenára na roky 2020 – 2022 pre každú strategickú surovinu na účel zberu, triedenia a spracovania aspoň 45 % každej strategickej suroviny obsiahnutej v odpade Únie, pričom sa zohľadní technická a ekonomická uskutočniteľnosť***.

b) diverzifikácia dovozu strategických surovín do Únie s cieľom do roku 2030 zabezpečiť, aby sa ročná spotreba v Únii, pokiaľ ide o každú strategickú surovinu v ktorejkoľvek príslušnej fáze spracovania, mohla opierať o dovoz z viacerých tretích krajín, pričom dovoz zo žiadnej z nich nepresiahne 65 % ročnej spotreby v Únii***, pričom prioritou by malo byť zníženie závislosti od nespoľahlivých partnerov, ktorí nevyznávajú rovnaké hodnoty ako Únia, teda dodržiavanie ľudských práv, demokracie a právneho štátu;***

c) zlepšenie schopnosti Únie monitorovať a zmierňovať riziko spojené s dodávkami kritických surovín ***z krátkodobého aj dlhodobého hľadiska a pritom plne zohľadňovať medzinárodnú konkurencieschopnosť***;

d) zabezpečenie voľného pohybu kritických surovín a výrobkov obsahujúcich kritické suroviny uvedených na trh Únie a zároveň vysokej úrovne ochrany životného prostredia ***a udržateľnosti*** zvýšením ich obehovosti***, trvácnosti, opraviteľnosti a nákladovo efektívnej dostupnosti na vnútornom trhu EÚ***.

da) podpora vývoja a zavádzania náhradných surovín prostredníctvom podpory výrobných metód s cieľom nahradiť suroviny a výskumu a vývoja alternatívnych inovačných materiálov v záujme zníženia environmentálnej stopy Únie;

db) zmiernenie nárastu dopytu Únie po kritických surovinách, a to aj zvýšením efektívnosti a zavádzaním nahrádzania materiálov v celom hodnotovom reťazci s cieľom spotrebúvať menej kritických surovín ako podľa predpokladaného referenčného scenára v dôsledku odseku 4b;

dc) zvýšenie podielu druhotných surovín na spotrebe strategických surovín v Únii.

3. Ak Komisia na základe správy uvedenej v článku 42 usúdi, že Únia pravdepodobne nedosiahne ciele stanovené v odseku 2, posúdi uskutočniteľnosť a proporcionalitu navrhovania opatrení alebo vykonania svojich právomocí na úrovni Únie s cieľom zabezpečiť dosiahnutie týchto cieľov.

4. Komisia pri vypracúvaní požiadaviek na ekodizajn zohľadní ciele a referenčné hodnoty stanovené v odseku 2 písm. a) bode iii) ako súvisiace priority Únie ***vo všetkých príslušných právnych predpisoch Únie, a to aj*** v zmysle článku 5 ods. 4 písm. a) bodu i) nariadenia XX/XXXX [Úrad pre publikácie – vložiť: nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov] s cieľom zlepšiť tieto aspekty výrobkov: trvanlivosť, opätovnú použiteľnosť, opraviteľnosť, využívanie zdrojov alebo efektívnosť využívania zdrojov, možnosť opätovného spracovania a recyklácie, recyklovaný obsah a možnosť zhodnocovania materiálov.

4a. Hodnotové reťazce vytvorené a posilnené v dôsledku tohto nariadenia v Únii aj v tretích krajinách sa po roku 2030 posilnia ešte viac. Komisia to zohľadní pri vykonávaní preskúmania uvedeného v článku 46.

4b. Komisia prostredníctvom delegovaného aktu prijatého do [3 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] v súlade s článkom 36 poskytne prognózy ročnej spotreby kritických surovín do roku 2050 s priebežnými míľnikmi a aktualizuje ich aspoň každé štyri roky. Tieto prognózy sú založené na technicky vyspelom modelovaní nákladov optimalizácie vstupov a výstupov zdola nahor, čím sa rozšíria existujúce údaje a správy vypracované Spoločným výskumným centrom Komisie (JRC), pričom sa zohľadnia rôzne scenáre vrátane scenárov s nízkym a vysokým dopytom, ako aj referenčný scenár. Tieto projekcie sú rozčlenené na úrovni každého členského štátu alebo nižšie a zahŕňajú všetky hospodárske odvetvia. Takýto postup zahŕňa kritické suroviny, ktoré sú súčasťou medziproduktov alebo konečných výrobkov uvádzaných na trh Únie, a je v súlade s cieľmi Únie v oblasti energetiky a klímy a s ambíciami zakotvenými v [akte o emisne neutrálnom priemysle].

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „surovina“ je látka v spracovanom alebo nespracovanom stave používaná ako vstupný materiál na výrobu medziproduktov alebo konečných výrobkov s výnimkou látok, ktoré sa prevažne používajú ako potraviny, krmivá alebo spaľovacie palivá;

2. „kritické suroviny“ sú suroviny vymedzené v článku 4;

3. „strategické suroviny“ sú suroviny vymedzené v článku 3;

4. „hodnotový reťazec surovín“ sú všetky činnosti a procesy súvisiace s prieskumom, ťažbou, so spracovaním a s recykláciou surovín;

5. „prieskum“ sú všetky činnosti zamerané na identifikáciu a určenie vlastností nálezísk nerastných surovín;

6. „ťažba“ je primárna ***alebo sekundárna*** ťažba rúd, nerastných surovín a rastlinných produktov z ich pôvodného zdroja***, a to ako hlavného alebo vedľajšieho produktu,*** vrátane ťažby z nálezísk nerastných surovín pod zemou, pod vodou, ***z vody,*** získavania morskej soľanky a ťažby dreva;

7. „ťažobná kapacita Únie“ je súhrn maximálnych ročných objemov produkcie ťažobných operácií vykonávaných v Únii zameraných na získavanie rúd, nerastných surovín, rastlinných produktov a koncentrátov obsahujúcich strategické suroviny vrátane spracovateľských operácií, ktoré zvyčajne prebiehajú v ťažobnej lokalite alebo v jej blízkosti;

8. „zásoby“ sú všetky náleziská nerastných surovín umožňujúce hospodársky životaschopnú ťažbu ***v kontexte daného trhu***;

9. „spracovanie“ sú všetky fyzikálne, chemické a biologické procesy používané pri transformácii suroviny z rúd, nerastných surovín, rastlinných produktov alebo odpadu na čisté kovy, zliatiny alebo iné hospodársky použiteľné formy;

10. „spracovateľská kapacita Únie“ je súhrn maximálnych ročných objemov produkcie spracovateľských operácií vykonávaných v Únii zameraných na strategické suroviny s vylúčením operácií, ktoré zvyčajne prebiehajú v ťažobnej lokalite alebo v jej blízkosti;

11. „recyklácia“ je každá činnosť zhodnocovania ***odpadu z výroby aj spotrebiteľského odpadu***, ktorou sa odpadové materiály opätovne spracujú na výrobky, materiály alebo látky určené na pôvodný účel alebo na iné účely;

12. „recyklačná kapacita Únie“ je súhrn maximálnych ročných objemov produkcie recyklačných operácií vykonávaných v Únii zameraných na strategické suroviny vrátane triedenia a predúpravy odpadu***, ako aj čiernej hmoty*** a jeho spracovania na druhotné suroviny;

13. „ročná spotreba strategických surovín“ je súhrnné množstvo strategických surovín v spracovanej forme spotrebovaných podnikmi usadenými v Únii s výnimkou strategických surovín obsiahnutých v medziproduktoch alebo konečných výrobkoch uvedených na trh Únie;

14. „riziko spojené s dodávkami“ je riziko spojené s dodávkami vypočítané v súlade s prílohou II;

15. „projekt v oblasti surovín“ je akékoľvek plánované zariadenie alebo plánované významné rozšírenie či zmena účelu existujúceho zariadenia pôsobiaceho v oblasti ťažby, spracovania alebo recyklácie surovín;

16. „odberateľ“ je podnik, ktorý uzavrel s predkladateľom projektu dohodu o odbere;

17. „dohoda o odbere“ je akékoľvek zmluvné dojednanie medzi podnikom a predkladateľom projektu, ktoré obsahuje buď záväzok podniku obstarávať počas určitého obdobia časť surovín vyrobených v rámci konkrétneho projektu v oblasti surovín, alebo záväzok predkladateľa projektu poskytnúť podniku takúto možnosť;

18. „predkladateľ projektu“ je akýkoľvek podnik alebo konzorcium podnikov, ktoré rozvíjajú projekt v oblasti surovín;

19. „postup udeľovania povolení“ je proces, ktorý zahŕňa všetky príslušné administratívne povolenia na plánovanie, výstavbu a prevádzku strategických projektov uvedených v článku 5 vrátane stavebných povolení, povolení súvisiacich s chemikáliami a povolení na pripojenie do sústavy, ako aj environmentálnych posúdení a povolení, ak sa vyžadujú, a ktorý zahŕňa všetky administratívne žiadosti a postupy od potvrdenia platnosti žiadosti až po oznámenie komplexného rozhodnutia o výsledku postupu zodpovedným príslušným vnútroštátnym orgánom uvedeným v článku 8 ods. 1;

20. „komplexné rozhodnutie“ je rozhodnutie alebo súbor rozhodnutí prijatých orgánmi členských štátov s výnimkou súdov a tribunálov, v ktorom sa stanovuje, či je predkladateľ projektu oprávnený realizovať projekt v oblasti surovín, pričom tým nie je dotknuté žiadne rozhodnutie prijaté v rámci správneho odvolacieho konania;

21. „všeobecný prieskum“ je prieskum na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni s výnimkou cieleného prieskumu;

22. „cielený prieskum“ je podrobné preskúmanie konkrétneho náleziska nerastných surovín;

23. „hlboké rudné ložiská“ sú náleziská nerastných surovín, ktoré sa nachádzajú hlbšie v zemskej kôre než v prípade konvenčnej ťažby z rudných nálezísk;

24. „prediktívna mapa“ je mapa označujúca oblasti, v ktorých sa pravdepodobne nachádzajú náleziská nerastných surovín obsahujúce danú surovinu;

25. „narušenie dodávok“ je neočakávaný výrazný pokles dostupnosti suroviny alebo výrazné zvýšenie ceny suroviny ***nad rámec bežnej volatility trhových cien***;

26. „dodávateľský reťazec surovín“ sú všetky činnosti a procesy hodnotového reťazca surovín až do okamihu, keď sa surovina použije ako vstup na výrobu medziproduktov alebo konečných výrobkov;

27. „stratégie zmierňovania“ sú politiky, ktoré hospodársky subjekt rozvíja s cieľom znížiť pravdepodobnosť narušenia dodávok vo svojom dodávateľskom reťazci alebo zmierniť škody pre svoju hospodársku činnosť spôsobené takýmto narušením;

28. „kľúčoví účastníci trhu“ sú výrobcovia zaoberajúci sa ťažbou, spracovaním alebo recykláciou kritických surovín, obchodníci a distribútori kritických surovín a spoločnosti v odberateľských sektoroch, ktoré spotrebúvajú významné množstvá kritických surovín;

29. „strategické zásoby“ sú množstvo konkrétnej suroviny v akejkoľvek forme, ktoré skladuje verejný alebo súkromný subjekt s cieľom uvoľniť ich v prípade narušenia dodávok;

30. „veľká spoločnosť“ je akákoľvek spoločnosť, ktorá v poslednom finančnom roku, za ktorý bola zostavená ročná účtovná závierka, mala v priemere viac ako 500 zamestnancov a ***ktorá*** dosiahla celosvetový čistý obrat viac ako 150 miliónov EUR;

31. „strategické technológie“ sú technológie potrebné na zelenú a digitálnu transformáciu, ako aj na využitie v obrannom a ***v leteckom a kozmickom*** priemysle;

32. „predstavenstvo“ je správny alebo dozorný orgán zodpovedný za dohľad nad výkonným riadením spoločnosti, alebo ak takýto orgán neexistuje, osoba alebo osoby vykonávajúce rovnocenné funkcie;

33. „zber“ je zhromažďovanie odpadu vrátane predbežného triedenia a dočasného uloženia odpadu na účely prepravy do zariadenia na spracovanie odpadov;

34. „spracovanie odpadu“ sú činnosti zhodnocovania alebo zneškodňovania vrátane prípravy pred zhodnocovaním alebo zneškodňovaním;

35. „zhodnocovanie“ je akákoľvek činnosť, ktorej hlavným výsledkom je prospešné využitie odpadu, ktorý nahradí iné materiály, ktoré by sa inak použili na splnenie určitej funkcie, alebo príprava odpadu na plnenie tejto funkcie v závode alebo v širšom hospodárstve;

36. „ťažobný odpad“ je ťažobný odpad v zmysle smernice 2006/21/ES;

37. „zariadenie na nakladanie s ťažobnými odpadom“ je zariadenie na nakladanie s odpadmi v zmysle smernice 2006/21/ES;

38. „predbežné ekonomické posúdenie“ je počiatočné koncepčné posúdenie potenciálnej hospodárskej životaschopnosti projektu v oblastí surovín zameraného na zhodnocovanie kritických surovín z ťažobného odpadu;

39. „zariadenie na zobrazovanie magnetickou rezonanciou“ je neinvazívna zdravotnícka pomôcka, v ktorej sa využívajú magnetické polia na vytváranie anatomických snímok, alebo akékoľvek iné zariadenie využívajúce magnetické polia na vytváranie snímok vnútra predmetov;

40. „generátor veternej energie“ je časť veternej turbíny na pevnine alebo na mori, ktorá premieňa mechanickú energiu rotora na elektrickú energiu;

41. „priemyselný robot“ je automaticky riadený, preprogramovateľný, viacúčelový manipulátor programovateľný v troch alebo vo viacerých osiach, ktorý môže byť pevne umiestnený alebo mobilný a slúži na použitie v priemyselných automatizačných aplikáciách;

42. „motorové vozidlo“ je akékoľvek typovo schválené vozidlo kategórie M alebo N v zmysle nariadenia (EÚ) 2018/858;

43. „ľahký dopravný prostriedok“ je akékoľvek kolesové vozidlo, ktoré môže byť poháňané len elektrickým motorom alebo kombináciou motora a ľudskej sily, vrátane elektrických skútrov, elektrických bicyklov a typovo schválených vozidiel kategórie L v zmysle nariadenia (EÚ) č. 168/2013;

44. „zariadenie na výrobu chladu“ je časť chladiaceho systému, ktorá vytvára teplotný rozdiel umožňujúci odoberanie tepla z chladeného priestoru alebo procesu pomocou elektrického parného kompresorového cyklu;

45. „tepelné čerpadlo“ je časť vykurovacieho systému, ktorá vytvára teplotný rozdiel umožňujúci dodávanie tepla do vykurovaného priestoru alebo procesu pomocou elektrického parného kompresorového cyklu;

46. „elektrický motor“ je zariadenie, ktoré premieňa elektrický príkon na mechanický výstupný výkon a má menovitý výkon rovný alebo vyšší ako 0,12 kW;

47. „automatická práčka“ je práčka, kde obsah práčky kompletne ošetrí samotná práčka bez toho, aby bol kedykoľvek v priebehu programu potrebný zásah používateľa;

48. „bubnová sušička“ je domáci spotrebič, v ktorom sa suší textil prevaľovaním v rotačnom bubne, cez ktorý prúdi ohrievaný vzduch;

49. „mikrovlnná rúra“ je akýkoľvek domáci spotrebič určený na ohrievanie potravín pomocou elektromagnetickej energie;

50. „vysávač“ je domáci spotrebič, ktorý odstraňuje nečistoty z vysávaného povrchu pomocou prúdu vzduchu vyvolaného podtlakom, ktorý sa vytvára vo vnútri jednotky;

51. „umývačka riadu“ je prístroj, ktorý umýva a oplachuje riad;

52. „permanentný magnet“ je magnet, ktorý si zachováva magnetizmus po odňatí z vonkajšieho magnetického poľa;

53. „dátový nosič“ je lineárny čiarový kód, dvojrozmerný symbol alebo iné médium na automatické získavanie identifikačných údajov, ktoré možno prečítať príslušným zariadením;

54. „jedinečný identifikátor produktu“ je jedinečný reťazec znakov na identifikáciu výrobkov;

55. „povrchová úprava magnetu“ je vrstva materiálu, ktorá sa vo všeobecnosti používa na ochranu magnetov pred koróziou;

56. „odstránenie“ je manuálny, mechanický, chemický, tepelný alebo metalurgický spôsob spracovania, ktorý umožňuje oddeliť cieľové komponenty alebo materiály ako samostatný výstupný prúd alebo časť výstupného prúdu;

57. „recyklátor“ je akákoľvek fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva recykláciu v povolenom zariadení;

58. „sprístupnenie na trhu“ je akákoľvek dodávka výrobku na distribúciu, spotrebu alebo používanie na trhu Únie v rámci obchodnej činnosti, a to buď odplatne, alebo bezodplatne;

59. „typ kritickej suroviny“ je kritická surovina uvedená na trh, ktorá sa rozlišuje podľa fázy spracovania, chemického zloženia, zemepisného pôvodu alebo použitých výrobných metód;

60. „uvedenie na trh“ je prvé sprístupnenie výrobku na trhu Únie;

61. „posudzovanie zhody“ je postup, ktorým sa preukazuje splnenie požiadaviek stanovených v článku 27, 28 alebo 34;

62. „strategické partnerstvo“ je vzájomný záväzok Únie a tretej krajiny posilniť vzájomnú spoluprácu v súvislosti s hodnotovým reťazcom surovín prijatý v podobe nezáväzného nástroja, v ktorom sa stanovujú konkrétne opatrenia spoločného záujmu. ***Strategické partnerstvá umožnia dosahovať priaznivé výsledky pre oboch partnerov vrátane výmeny poznatkov.***

Kapitola 2

Kritické a strategické suroviny

Článok 3

Zoznam strategických surovín

1. Za strategické suroviny sa považujú suroviny uvedené v oddiele 1 prílohy I ***vrátane surovín, ktoré sú vedľajším produktom iných procesov ťažby alebo recyklácie***.

2. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 36 s cieľom zmeniť oddiel 1 prílohy I na účely zmeny tohto nariadenia prostredníctvom aktualizácie zoznamu strategických surovín***, a to aj doplnením surovín do uvedeného zoznamu, ak sa na základe monitorovania a stresového testovania vykonávaného podľa tohto nariadenia zistia riziká spojené s dodávkami. Žiadna takáto ad hoc aktualizácia zoznamu strategických surovín nemá vplyv na aktualizácie uvedené v odseku 3 tohto článku.***

Aktualizovaný zoznam strategických surovín zahŕňa tie spomedzi posúdených kritických surovín, pri ktorých sa dospeje k najvyšším hodnotám strategického významu, predpokladaného rastu dopytu a ***dostupnosti, ako aj*** náročnosti zvyšovania produkcie***, a čo je najdôležitejšie, podporuje všeobecné ciele tohto nariadenia uvedené v článku 1 ods. 1 a 2***. Strategický význam, predpokladaný rast dopytu a ***dostupnosti, ako aj*** náročnosť zvyšovania produkcie sa určia v súlade s oddielom 2 prílohy I.

3. Komisia zoznam strategických surovín preskúma a podľa potreby aktualizuje do [Úrad pre publikácie – vložiť: ***dva*** roky po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a následne každé ***dva*** roky. ***Komisia uvedie jasné dôvody každej takejto aktualizácie. Na žiadosť rady a na základe monitorovania a stresových testov v súlade s týmto nariadením Komisia zoznam preskúma a v náležitých prípadoch aktualizuje kedykoľvek mimo týchto plánovaných preskúmaní.***

3a. Komisia použije transparentnú a jasne vymedzenú metodiku uvedenú v oddiele 2 prílohy I na hodnotenie strategických materiálov, ktoré sa majú zaradiť do zoznamu strategických surovín, a to aj prostredníctvom technických informačných listov, podobne ako pri metodike uplatňovanej na zoznam kritických surovín uvedený v článku 4.

Článok 3a

Druhotné strategické suroviny

1. Komisia do … [šiestich mesiacov od dátumu prijatia tohto nariadenia] predloží Európskemu parlamentu a Rade zoznam strategických druhotných surovín vrátane železného šrotu.

2. Pri vymedzovaní zoznamu uvedeného v prvom odseku Komisia osobitne zohľadní význam druhotnej suroviny pre zelenú a digitálnu transformáciu, ako aj pre obranné a vesmírne aplikácie, pričom zohľadní:

a) príspevok k zachovaniu dodatočnej spotreby surovín, ktoré sú inak potrebné pre strategické technológie;

b) množstvo emisií skleníkových plynov, ktorým sa zabráni využitím druhotných surovín vo výrobe príslušných strategických technológií v porovnaní s inými materiálmi; a

c) predpokladaný globálny rast dopytu po druhotných surovinách.

3. S cieľom zmeniť toto nariadenie na účely aktualizácie zoznamu strategických surovín sa Komisia splnomocňuje prijímať delegované akty v súlade s článkom 36. Súčasťou aktualizovaného zoznamu strategických druhotných surovín je aj vysoko strategická úloha pri dekarbonizácii a zelenej transformácii, vysoký predpokladaný rast dopytu na celosvetovej úrovni, náročnosť zvyšovania zberu a spätného získavania v Únii a vysoký potenciál pre spätné získavanie kritických surovín v Únii.

4. Komisia preskúma zoznam druhotných strategických surovín a v prípade potreby ho aktualizuje do … [Úrad pre publikácie – vložiť: dvoch rokov po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a následne každé dva roky. *[PN 3]*

Článok 4

Zoznam kritických surovín

1. Za kritické suroviny sa považujú suroviny uvedené v oddiele 1 prílohy II.

2. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 36 s cieľom zmeniť oddiel 1 prílohy II na účely aktualizácie zoznamu kritických surovín.

Aktualizovaný zoznam kritických surovín zahŕňa strategické suroviny uvedené v oddiele 1 prílohy I, ako aj akékoľvek ďalšie suroviny, ktoré dosiahnu alebo prekročia prahové hodnoty hospodárskeho významu a rizika spojeného s dodávkami uvedené v odseku 3. Hospodársky význam a riziko spojené s dodávkami sa vypočítajú v súlade s oddielom 2 prílohy II. ***Komisia zváži pridať do posúdenia kritickosti ďalší ukazovateľ, ktorý odráža nedostatok materiálov aj ich energetickú náročnosť vo výrobe.***

3. Prahová hodnota je 1, pokiaľ ide o riziko spojené s dodávkami, a 2,8, pokiaľ ide o hospodársky význam.

4. Komisia zoznam kritických surovín preskúma a podľa potreby aktualizuje do [Úrad pre publikácie – vložiť: ***dva*** roky po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a následne každé ***dva*** roky. ***Komisia uvedie jasné dôvody každej takejto aktualizácie.***

Kapitola 3

Posilnenie hodnotového reťazca surovín Únie

ODDIEL 1

STRATEGICKÉ PROJEKTY

Článok 5

Kritériá uznávania strategických projektov

1. Na základe žiadosti predkladateľa projektu a v súlade s postupom stanoveným v článku 6 Komisia uzná za strategické projekty v oblasti surovín projekty, ktoré spĺňajú tieto kritériá:

a) projekt by zmysluplne prispel k bezpečnosti dodávok strategických surovín v Únii***, a to splnením jedného z týchto kritérií:***

i) v ktorejkoľvek fáze hodnotového reťazca významne prispieva k dodávkam ktorejkoľvek zo strategických surovín uvedených v oddiele I prílohy I;

ii) prispieva k dodávkam strategických technológií nahradením ktorejkoľvek zo strategických surovín uvedených v oddiele I prílohy I v rámci hodnotových reťazcov týchto strategických technológií a zároveň prijíma opatrenia na dosiahnutie rovnakej alebo nižšej environmentálnej a materiálovej stopy v porovnaní s nahrádzaným materiálom;

b) projekt je technicky uskutočniteľný alebo sa v primeranom časovom rámci stane technicky uskutočniteľným a očakávaný objem produkcie projektu možno odhadnúť s dostatočnou istotou;

c) projekt by sa realizoval udržateľným spôsobom, najmä pokiaľ ide o monitorovanie, prevenciu ***a minimalizáciu sociálno-environmentálnych*** a ***klimatických*** vplyvov***, okrem iného*** na ***vodu, vzduch a pôdu***, využívanie sociálne zodpovedných postupov vrátane dodržiavania ľudských ***práv, práv pôvodného obyvateľstva*** a základných pracovných práv, potenciál kvalitných pracovných miest a zmysluplnú spoluprácu s miestnymi komunitami a príslušnými sociálnymi partnermi a využívanie transparentných obchodných praktík s primeranými koncepciami dodržiavania súladu s predpismi s cieľom predchádzať rizikám nepriaznivých vplyvov na riadne fungovanie verejnej správy vrátane korupcie a úplatkárstva a minimalizovať tieto riziká***, ako sa uvádza v prílohe III***; **[PN 18]**

d) v prípade projektov v Únii by zo zriadenia, z prevádzky alebo produkcie v rámci projektu vyplývali cezhraničné prínosy presahujúce hranice dotknutého členského štátu, a to aj pre odberateľské sektory;

e) v prípade projektov v tretích krajinách, ktoré predstavujú rozvíjajúce sa trhy alebo rozvojové ***krajiny***, by projekt ***zahŕňal len projekt s podobne zmýšľajúcimi partnermi, realizoval by sa v rámci systému certifikácie udržateľnosti surovín uznávaného Komisiou a*** bol ***by*** vzájomne prospešný pre Úniu a dotknutú tretiu krajinu tým, že by v danej krajine prinášal pridanú hodnotu ***a prispieval by k rozvoju jej hospodárstva a vytvoreniu príslušných odberateľských odvetví vrátane domácich spracovateľských odvetví;***

ea) žiadosti o status strategického projektu, ktoré sa týkajú výlučne spracovania alebo recyklácie v oblastiach chránených podľa smernice Rady 92/43/EHS ([24]) a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES ([25]), Komisia na účel statusu strategického projektu nezváži, pokiaľ to nie je riadne odôvodnené.

2. Splnenie kritérií uznávania stanovených v odseku 1 posudzuje Komisia na základe prvkov a dôkazov stanovených v prílohe III.

Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 36 s cieľom zmeniť prílohu III na účely prispôsobenia prvkov a dôkazov, ktoré sa majú zohľadniť pri posudzovaní, či boli splnené kritériá uznávania stanovené v odseku 1, technickému a vedeckému pokroku alebo na účely zohľadnenia zmien právnych predpisov Únie alebo medzinárodných nástrojov uvedených v bode 4 prílohy III, alebo prijatia ďalších právnych predpisov Únie alebo medzinárodných nástrojov relevantných z hľadiska splnenia kritéria uvedeného v odseku 1 písm. c). ***Predkladateľ projektu môže potvrdiť splnenie kritéria uvedeného v odseku 1 písm. c) prostredníctvom certifikácie v schéme alebo záväzku splniť podmienky takýchto schém v čase realizácie projektu v súlade s piatym odsekom prílohy III. Komisia informuje predkladateľov projektov v procese získavania povolenia na strategický projekt, ako aj vlastníkov schém o každom delegovanom akte prijatom v súlade s článkom 36 na začiatku lehoty na vznesenie námietok stanovenej v článku 36 ods. 4. Keď delegovaný akt nadobudne účinnosť, Komisia o tom informuje predkladateľov projektov aj vlastníkov schém.***

3. Uznaním projektu za strategický projekt nie sú dotknuté požiadavky vzťahujúce sa na príslušný projekt alebo predkladateľa projektu podľa medzinárodného práva, práva Únie alebo vnútroštátneho práva ***vrátane vnútroštátnych zákonov tretích krajín***.

([24]) Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7).

([25]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1).

3a. V prípade potreby Komisia zváži uskutočniteľnosť doplnkových strategických projektov infraštruktúry, ktoré majú potenciál uľahčiť a zlepšiť dopravu a komunikáciu týkajúcu sa strategických projektov, ako aj všeobecne prispieť k lepšiemu regionálnemu a miestnemu rozvoju a väčšej sociálnej prijateľnosti strategického projektu a sociálneho začlenenia, pričom zohľadní aj environmentálne otázky.

Článok 6

Žiadosť a uznanie

1. Žiadosť o uznanie projektu v oblasti surovín za strategický projekt ***môže*** predkladateľ projektu ***predložiť*** Komisii ***kedykoľvek***. Žiadosť obsahuje:

a) relevantné ***a vecné*** dôkazy týkajúce sa splnenia kritérií stanovených v článku 5 ods. 1;

b) zatriedenie projektu podľa rámcovej klasifikácie zdrojov Organizácie Spojených národov podložené príslušnými dôkazmi;

c) harmonogram realizácie projektu vrátane prehľadu povolení požadovaných v súvislosti s projektom a stavu príslušného postupu vydávania povolení;

d) plán obsahujúci opatrenia na ***zabezpečenie zmysluplného zapojenia a aktívnej účasti dotknutých komunít***, v prípade potreby zahŕňajúci aj vytvorenie kanálov na pravidelnú komunikáciu s miestnymi ***a regionálnymi orgánmi*** vrátane sociálnych partnerov ***a miestnych komunít***, uskutočňovanie kampaní na zvyšovanie povedomia a informačných kampaní a zavedenie mechanizmov zmierňovania a kompenzácie ***a zabezpečenie, aby sa nedobrovoľné presídľovanie využívalo výlučne ako posledná možnosť***;

e) informácie o kontrole podnikov zapojených do projektu vymedzenej podľa článku 3 ods. 2 a 3 nariadenia Rady (ES) č. 139/2004;

f) podnikateľský plán, v ktorom sa hodnotí finančná životaschopnosť projektu;

g) odhadovaný potenciál projektu, pokiaľ ide o vytváranie kvalitných pracovných miest, a odhadované potreby projektu z hľadiska kvalifikovanej pracovnej sily ***a analýzy rozdielov v zručnostiach a viacročný pracovný plán na zavedenie úsilia o*** zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu ***s cieľom riešiť takéto prípadné nedostatky a podporovať rodovú rovnosť;***

ga) v prípade projektov zahŕňajúcich ťažbu plán na zlepšenie environmentálneho stavu lokalít po skončení ťažby s cieľom obnoviť predchádzajúci environmentálny stav pri zohľadnení technickej a ekonomickej uskutočniteľnosti, ako aj opatrenia na podporu odbornej prípravy a opätovného zamestnávania pracovníkov;

gb) ak plán zahŕňa presídlenie, plán s podrobným opisom toho, ako budú identifikovaní legitímni držitelia vlastníckych práv a ako sa budú zohľadňovať pri procese oceňovania a ako budú postupy kompenzácie za stratu majetku spravodlivé a včasné.

gc) v prípade projektov zahŕňajúcich ťažbu v rámci oblastí chránených podľa smernice 92/43/EHS alebo smernice 2000/60/ES opis preukazujúci hmatateľné prepojenie medzi projektom a verejným záujmom;

gd) v prípade projektov zahŕňajúcich ťažbu sa v širšom regióne ťažobného projektu vytvorí plán obsahujúci opatrenia na zabezpečenie časti pridanej hodnoty;

ge) v prípade projektov v tretích krajinách dôkazy, ktoré poskytol predkladateľ projektu o tom, že aspoň 40 % vlastníkov projektu je usadených v Únii alebo v partnerskej krajine.

2. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty s cieľom stanoviť ***jednotný*** vzor, ktorý majú používať predkladatelia projektov na podanie žiadostí uvedených v odseku 1 ***do [Úrad pre publikácie – vložiť: [6 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].*** Vo vzore sa môže uviesť, akým spôsobom majú byť vyjadrené informácie uvedené v odseku 1. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 37 ods. 2. ***Jednotný vzor obsahuje len informácie potrebné na posúdenie žiadosti. Rozsah informácií požadovaných na vyplnenie jednotného vzoru musí byť primeraný.***

3. ***Komisia posúdi úplnosť žiadosti do 14 dní od jej prijatia a informuje predkladateľa projektu o tom, či je úplná, a o harmonograme svojho posúdenia.*** Ak sa Komisia domnieva, že informácie uvedené v žiadosti sú neúplné, včas poskytne žiadateľovi možnosť predložiť dodatočné informácie potrebné na doplnenie žiadosti.

4. ***Ak Komisia informovala predkladateľa projektu, že informácie uvedené v žiadosti sú úplné v súlade s odsekom 3, postúpi všetky dokumenty žiadosti*** Európskej rade pre kritické suroviny uvedenej v článku 34 (ďalej len „rada“). Rada ***do 30 dní od prijatia dokumentov žiadosti*** v spravodlivom a transparentnom procese rokuje o úplnosti žiadosti a o tom, či navrhovaný projekt spĺňa kritériá stanovené v článku 5 ods. 1, a vydá príslušné stanovisko.

4a. Komisia zašle žiadosť členskému štátu, na ktorého územie sa navrhovaný projekt vzťahuje.

4b. Komisia pri posudzovaní žiadosti zohľadní všetky preukázané výsledky v oblasti porušovania ľudských práv alebo životného prostredia, ku ktorým došlo počas piatich rokov pred podaním žiadosti, a všetky prijaté zmierňujúce opatrenia.

5. ***Každý*** členský štát, s ktorého územím navrhovaný projekt súvisí, ***môže vzniesť námietku*** proti tomu, aby bol navrhovanému projektu priznaný status strategického projektu. Rada ***môže členský štát vyzvať, aby predložil*** opodstatnené dôvody na podloženie svojej námietky, aby ich rada mohla prerokovať.

V prípade strategických projektov v tretích krajinách Komisia informuje o prijatej žiadosti tretiu krajinu, s ktorej územím navrhovaný projekt súvisí. Komisia neschváli žiadosť skôr, než príslušná tretia krajina vyjadrí svoj výslovný súhlas***, v súlade s uplatniteľným medzinárodným právom a vnútroštátnym právom tejto tretej krajiny***.

5a. V prípade strategických projektov v tretích krajinách, s ktorými Únia uzavrela dohodu o strategickom partnerstve, sa Komisia radí s orgánmi tejto krajiny s cieľom zaručiť rýchlu realizáciu projektu.

6. Komisia s prihliadnutím na stanovisko rady uvedené v odseku 4 prijme do 60 dní ***od potvrdenia úplnosti žiadosti v súlade s odsekom 3*** rozhodnutie o uznaní projektu za strategický projekt a oznámi to žiadateľovi.

Rozhodnutie Komisie je odôvodnené, a to aj v prípade, že sa odchyľuje od stanoviska rady. Komisia informuje o svojich dôvodoch ***príslušné orgány v dotknutom členskom štáte,*** radu a Európsky parlament, ako aj predkladateľa projektu.

7. Komisia môže uprednostniť spracovanie žiadostí o projekty pôsobiace v konkrétnych fázach hodnotového reťazca s cieľom:

a) zabezpečiť vyvážené zastúpenie strategických projektov v súvislosti so všetkými strategickými surovinami a vo všetkých fázach hodnotového reťazca;

b) zabezpečiť napredovanie pri dosahovaní všetkých referenčných hodnôt stanovených v článku 1 ods. 2 písm. a) a b);

ba) zabezpečiť, aby sa v súlade s referenčnými hodnotami a vyváženým zastúpením uvedeným v písmene a) uprednostňovali projekty v oblasti materiálového zhodnocovania, ťažobného odpadu a integrovanej recyklácie, ako aj žiadosti predložené MSP.

Komisia uprednostní spracovanie žiadostí podľa prvého pododseku tohto odseku za predpokladu, že dodržala harmonogramy stanovené v odseku 6, pokiaľ ide o všetky žiadosti.

8. Ak Komisia zistí, že strategický projekt už nespĺňa kritériá stanovené v článku 5 ods. 1, alebo ak jeho uznanie bolo založené na žiadosti obsahujúcej ***podvodné*** informácie, môže po zohľadnení stanoviska rady a zodpovedného predkladateľa projektu zrušiť rozhodnutie, ktorým danému projektu priznala status strategického projektu. ***Pred prijatím takéhoto rozhodnutia o zrušení tohto statusu Komisia poskytne predkladateľovi projektu dôvody rozhodnutia o zrušení, predkladateľovi projektu sa poskytne možnosť vyjadriť sa k stanovisku Komisie a Komisia zohľadní odpoveď predkladateľa projektu.***

Každý strategický projekt, ktorý sa už nepovažuje za strategický projekt len v dôsledku aktualizácie zoznamu strategických surovín uvedeného v článku 3, sa stále považuje za strategický projekt počas dvoch rokov nasledujúcich po rozhodnutí o zrušení uvedenom v prvom pododseku tohto odseku.

9. Projekty, ktoré už nie sú uznané za strategické projekty, stratia všetky práva spojené s týmto statusom podľa tohto nariadenia.

Článok 7

Realizácia strategických projektov

1. Strategické projekty sa považujú za projekty prispievajúce k bezpečnosti dodávok strategických surovín v Únii ***v súlade s cieľmi uvedenými v článku 1 tohto nariadenia***.

2. Pokiaľ ide o vplyvy na životné prostredie uvedené v článku 6 ods. 4 a článku 16 ods. 1 písm. c) smernice 92/43/EHS, článku 4 ods. 7 smernice 2000/60/ES a článku 9 ods. 1 písm. a) smernice 2009/147/ES, strategické projekty v Únii sa považujú za projekty vo verejnom záujme alebo za projekty slúžiace verejnému zdraviu a bezpečnosti a môžu sa považovať za projekty prevažujúceho verejného záujmu za predpokladu, že sú splnené všetky podmienky stanovené v uvedených smerniciach.

3. Členský štát, s ktorého územím strategický projekt súvisí, ***spolu s regionálnymi a miestnymi orgánmi*** prijíma opatrenia s cieľom prispieť k jeho včasnej a účinnej realizácii.

4. Rada pravidelne rokuje o realizácii strategických projektov a v prípade potreby o opatreniach, ktoré by predkladateľ projektu alebo členský štát, s ktorého územím strategický projekt súvisí, mohli prijať s cieľom ešte viac uľahčiť realizáciu ***a úspešné vykonávanie*** strategických projektov.

5. Predkladateľ projektu každé dva roky po dni uznania jeho projektu za strategický projekt predkladá ***Komisii*** správu obsahujúcu prinajmenšom informácie o:

a) pokroku v realizácii projektu, najmä pokiaľ ide o postup udeľovania povolení;

b) v relevantných prípadoch o dôvodoch meškania v porovnaní s harmonogramom uvedeným v článku 6 ods. 1 písm. c) a o pláne na riešenie takýchto meškaní;

c) pokroku vo financovaní projektu vrátane informácií o verejnej finančnej podpore.

Komisia predloží kópiu správy rade na uľahčenie rokovania uvedeného v odseku 4.

6. Rada môže predkladateľov projektov kedykoľvek požiadať o doplňujúce informácie týkajúce sa realizácie strategického projektu.

7. Predkladateľ projektu Komisii oznamuje:

a) zmeny***, ktoré pre projekt predstavujú prekážky v*** plnení kritérií stanovených v článku 5 ods. 1;

b) zmeny v kontrole podnikov trvale zapojených do projektu v porovnaní s informáciami uvedenými v článku 6 ods. 1 písm. e).

8. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty s cieľom stanoviť vzor, ktorý majú používať predkladatelia projektov pri podávaní správ uvedených v odseku 5. Vo vzore sa môže uviesť, akým spôsobom majú byť vyjadrené informácie uvedené v odseku 5. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 37 ods. 2.

V uvedených vykonávacích aktoch sa stanoví jednotný vzor, ktorý sa bude vzťahovať na všetky informácie požadované pre správu. Rozsah informácií požadovaných na vyplnenie jednotného vzoru musí byť primeraný.

9. Predkladateľ projektu zriadi a pravidelne aktualizuje ***webové sídlo spoločnosti alebo*** osobitné webové sídlo projektu s ▌informáciami o strategickom projekte***, ktoré sú relevantné pre miestne obyvateľstvo a podporu prijatia zo strany verejnosti,*** vrátane informácií o environmentálnych, sociálnych a hospodárskych vplyvoch a prínosoch súvisiacich s daným strategickým projektom. Webové sídlo je voľne dostupné pre verejnosť a je k dispozícii v jazyku alebo jazykoch, ktoré sú ľahko zrozumiteľné miestnemu obyvateľstvu.

ODDIEL 2

POSTUP UDEĽOVANIA POVOLENÍ

Článok 8

Jednotné kontaktné miesto

1. Členské štáty do [Úrad pre publikácie – vložiť: tri mesiace po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] určia jeden príslušný vnútroštátny orgán, ktorý bude zodpovedný za uľahčenie, koordináciu ***a zefektívnenie*** postupu udeľovania povolení pre projekty v oblasti kritických surovín a bude poskytovať informácie o prvkoch uvedených v článku 17. ***Určený príslušný orgán si bez toho, aby to malo vplyv na rýchlosť konania, môže vyžiadať stanovisko a zapojenie ďalších príslušných orgánov.***

2. Príslušný vnútroštátny orgán uvedený v odseku 1 je jediným kontaktným miestom pre predkladateľov projektov v kontexte postupu udeľovania povolení, ktorý vedie k prijatiu komplexného rozhodnutia o danom projekte v oblasti kritických surovín, a koordinuje predkladanie všetkých podstatných dokumentov a informácií. ***Zabezpečí, aby sa všetky záležitosti týkajúce sa postupov udeľovania povolení pre projekty v oblasti kritických surovín riešili včas.***

Jednotné kontaktné miesto pridelí zodpovedného úradníka na projekty v oblasti kritických surovín, ktorým bol priznaný status strategického projektu. Zodpovedný úradník pôsobí ako jednoduché kontaktné miesto a pomáha predkladateľovi projektu s pochopením všetkých administratívnych záležitostí. Zodpovedný úradník tiež môže byť súčasťou iného orgánu, pokiaľ ide o rôzne vnútroštátne štruktúry jednotného kontaktného miesta.

3. Povinnosti príslušného vnútroštátneho orgánu uvedené v odseku 1 alebo súvisiace úlohy môžu byť v prípade jednotlivých projektov v oblasti kritických surovín delegované na iný orgán alebo vykonávané iným orgánom za predpokladu, že:

a) príslušný vnútroštátny orgán uvedený v odseku 1 informuje predkladateľa projektu o tomto delegovaní;

b) každý projekt v oblasti kritických surovín patrí do zodpovednosti len jedného orgánu;

c) predkladanie všetkých podstatných dokumentov a informácií koordinuje len jeden orgán.

ca) príslušný vnútroštátny orgán uvedený v odseku 1 zabezpečí, aby v dôsledku delegovania úloh nevznikli žiadne oneskorenia.

4. Predkladatelia projektov môžu predkladať všetky dokumenty týkajúce sa postupu udeľovania povolení v elektronickej forme.

5. Príslušný vnútroštátny orgán uvedený v odseku 1 zohľadní všetky platné štúdie, ktoré boli vykonané v súvislosti s daným projektom v oblasti kritických surovín, a povolenia alebo oprávnenia, ktoré boli danému projektu udelené pred začiatkom postupu udeľovania povolení v súlade s týmto článkom, a nepožaduje duplicitné štúdie ani povolenia, resp. oprávnenia, pokiaľ sa podľa práva Únie nevyžaduje inak.

6. Príslušný vnútroštátny orgán uvedený v odseku 1 zabezpečí, aby mali žiadatelia ľahký prístup k informáciám a jednoduchým postupom, pokiaľ ide o urovnávanie sporov týkajúcich sa postupu udeľovania povolení a vydávania povolení pre projekty v oblasti kritických surovín vrátane mechanizmov mimosúdneho urovnávania sporov, ak je to relevantné.

7. Členské štáty zabezpečia, aby mal príslušný vnútroštátny orgán uvedený v odseku 1 ***alebo akýkoľvek orgán, na ktorý sú delegované úlohy podľa odseku 3,*** dostatočný kvalifikovaný personál a dostatočné finančné, technické a technologické zdroje, a to aj na zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikácie potrebné na účinné plnenie svojich úloh podľa tohto nariadenia.

Ak členské štáty spočiatku nemajú technické zdroje na splnenie požiadaviek stanovených v tomto odseku, Komisia im poskytne zdroje, ktoré členskému štátu pomôžu pri plnení týchto požiadaviek.

8. Rada:

a) pravidelne rokuje o vykonávaní tohto oddielu a vymieňa si najlepšie postupy v záujme urýchlenia povoľovacích konaní pre projekty v oblasti kritických surovín, ako aj zvýšenia ***účasti*** verejnosti ***a konzultácií s ňou***;

b) v prípade potreby navrhuje Komisii usmernenia k vykonávaniu tohto oddielu, na ktoré majú prihliadať príslušné vnútroštátne orgány uvedené v odseku 1.

Článok 9

Prioritný status strategických projektov

1. S cieľom zabezpečiť efektívne administratívne spracovanie povoľovacích konaní týkajúcich sa strategických projektov v Únii predkladatelia projektov a všetky dotknuté orgány ***vrátane vnútroštátnych orgánov uvedených v článku 8 ods. 1 a 3*** zabezpečia, aby sa uvedené konania ***vrátane kontaktu medzi predkladateľom projektu a akýmkoľvek orgánom pred oficiálnym vyplnením a predložením žiadosti*** vybavovali čo najrýchlejšie v súlade s právom Únie a vnútroštátnym právom.

2. Bez toho, aby boli dotknuté povinnosti stanovené v práve Únie, sa strategickým projektom v Únii prizná status čo najvyššieho vnútroštátneho významu, ak takýto status vo vnútroštátnom práve existuje, a pri postupoch udeľovania povolení sa k nim pristupuje so zreteľom na tento status***, a to vrátane stavebných povolení, povolení na chemické látky a na pripojenie k sieti a environmentálnych posúdení a povolení, ak sa vyžadujú, a zahŕňajúcich všetky administratívne žiadosti a postupy.***

3. Všetky postupy urovnávania sporov, súdne spory, odvolania a opravné prostriedky týkajúce sa postupu udeľovania povolení a vydávania povolení pre strategické projekty v Únii pred akýmikoľvek vnútroštátnymi súdmi, tribunálmi a osobitnými súdmi vrátane mediácie alebo rozhodcovského konania, ak existujú vo vnútroštátnom práve, sa považujú za naliehavé, ak vnútroštátne právo ustanovuje takéto postupy pre naliehavé prípady, a v rozsahu, v ktorom takéto postupy ustanovujú, za predpokladu ***prísneho*** rešpektovania bežne uplatniteľných práv jednotlivcov ***a*** miestnych spoločenstiev na obhajobu. Predkladatelia strategických projektov sú v relevantných prípadoch účastníkmi takéhoto postupu pre naliehavé prípady.

Článok 10

Trvanie postupu udeľovania povolení

1. V prípade strategických projektov v Únii postup udeľovania povolení nepresiahne:

a) 24 mesiacov pri strategických projektoch týkajúcich sa ťažby ***s výnimkou strategických projektov týkajúcich sa výlučne ťažobného odpadu, v prípade ktorých postup udeľovania povolení nepresiahne 18 mesiacov***;

b) 12 mesiacov pri strategických projektoch týkajúcich sa spracovania alebo recyklácie.

2. Odchylne od odseku 1, v prípade strategických projektov v Únii, pri ktorých sa postup udeľovania povolení začal pred tým, ako im bol priznaný status strategického projektu, ***a v prípade rozšírenia strategických projektov, ktorým už bolo udelené povolenie,*** trvanie zvyšných krokov postupu udeľovania povolení po priznaní statusu strategického projektu nepresiahne:

a) 21 mesiacov pri strategických projektoch týkajúcich sa ťažby ***s výnimkou strategických projektov týkajúcich sa výlučne ťažobného odpadu, v prípade ktorých postup udeľovania povolení nepresiahne 15 mesiacov***;

b) 9 mesiacov pri strategických projektoch týkajúcich sa spracovania alebo recyklácie.

3. Vo výnimočných prípadoch, ak si to vyžaduje povaha, zložitosť, lokalita alebo veľkosť navrhovaného projektu, príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 môže pri každom jednotlivom prípade predĺžiť pred ich uplynutím lehoty uvedené v odseku 1 písm. a) a odseku 2 písm. a) najviac o tri mesiace a lehoty uvedené v odseku 1 písm. b) a odseku 2 písm. b) najviac o jeden mesiac. V takom prípade príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 písomne informuje predkladateľa projektu o dôvodoch predĺženia lehoty a očakávanom dátume vydania komplexného rozhodnutia.

4. Ak v prípade strategických projektov, ktorých súčasťou ***nie je ťažba***, príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 ***tohto nariadenia*** neprijal komplexné rozhodnutie v uplatniteľných lehotách stanovených v odsekoch 1 a 2 ***tohto článku***, príslušná žiadosť o udelenie povolenia sa považuje za schválenú okrem prípadov, keď sa v konkrétnom projekte vyžaduje posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa smernice Rady 92/43/EHS alebo smerníc 2000/60/ES, 2008/98/ES, 2009/147/ES 2010/75/EÚ, 2011/92/EÚ, alebo 2012/18/EÚ. ***Odchylne od článku 4 ods. 6 smernice 2011/92/EÚ*** sa o určení, či je takéto posudzovanie vplyvov na životné prostredie potrebné a o príslušných posúdeniach ***rozhodne a oznámi sa predkladateľovi projektu do 30 dní***. **[PN 4]**

5. Príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 najneskôr jeden mesiac od doručenia žiadosti o udelenie povolenia v súvislosti so strategickým projektom žiadosť potvrdí alebo, ak predkladateľ projektu nezaslal všetky informácie požadované na spracovanie žiadosti, vyzve predkladateľa projektu, aby do ***30*** dní od doručenia tejto výzvy predložil úplnú žiadosť***, pričom uvedie, ktoré informácie chýbajú***.

Dátum potvrdenia platnosti žiadosti príľovania povolení.

6. Príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 najneskôr do jedného mesiaca od dátumu potvrdenia platnosti žiadosti o udelenie povolenia vypracuje v úzkej spolupráci s predkladateľom projektu a inými dotknutými orgánmi podrobný harmonogram postupu udeľovania povolení. Harmonogram uverejní predkladateľ projektu na webovom sídle uvedenom v článku 7 ***ods. 9***.

7. Lehotami stanovenými v tomto článku nie sú dotknuté povinnosti vyplývajúce z práva Únie a medzinárodného práva a nie sú nimi dotknuté ani správne odvolacie konania a opravné prostriedky pred súdom alebo tribunálom.

Lehotami stanovenými v tomto článku pre ktorýkoľvek z postupov vydávania povolení nie sú dotknuté prípadné kratšie lehoty stanovené členskými štátmi.

Článok 11

Environmentálne posúdenia a povolenia

1. Ak sa musí vykonať posudzovanie vplyvov strategického projektu na životné prostredie v súlade s článkami 5 až 9 smernice 2011/92/EÚ, príslušný predkladateľ projektu ***najneskôr do 30 dní od oznámenia o uznaní za strategický projekt*** požiada príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 o stanovisko k rozsahu a úrovni podrobnosti informácií, ktoré sa majú uviesť v správe o posudzovaní vplyvov na životné prostredie podľa článku 5 ods. 1 uvedenej smernice.

Príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 zabezpečí, aby stanovisko uvedené v prvom pododseku bolo vydané čo najskôr a v lehote, ktorá nepresahuje ***20*** dní od dátumu, keď predkladateľ projektu predložil svoju žiadosť o stanovisko. ***Príslušný vnútroštátny orgán má za cieľ zefektívniť proces a usmerniť predkladateľa projektu v tomto procese.***

Komisia uverejní spoločné usmernenia pre vnútroštátne príslušné orgány podľa tohto odseku.

2. V prípade strategických projektov, pri ktorých vzniká povinnosť vykonať posudzovanie účinkov na životné prostredie súčasne podľa smernice Rady 92/43/EHS, smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2008/98/ES, 2009/147/ES, 2010/75/EÚ, 2011/92/EÚ alebo 2012/18/EÚ, príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 zabezpečí, aby sa uplatňoval koordinovaný alebo spoločný postup, ktorý spĺňa ***všetky*** požiadavky uvedených právnych predpisov Únie***, podľa toho, ktorý postup si predkladateľ projektu vyberie***.

Príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 v rámci koordinovaného postupu uvedeného v prvom pododseku koordinuje ***a zefektívňuje*** jednotlivé rôzne posúdenia vplyvov konkrétneho projektu na životné prostredie vyžadované podľa príslušných právnych predpisov Únie.

Príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 v rámci spoločného postupu uvedeného v prvom pododseku vykonáva jediné posúdenie vplyvov konkrétneho projektu na životné prostredie vyžadované podľa príslušných právnych predpisov Únie.

3. Príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 zabezpečí, aby dotknuté orgány vydali odôvodnený záver uvedený v článku 1 ods. 2 písm. g) bode iv) smernice 2011/92/EÚ o posudzovaní vplyvov strategického projektu na životné prostredie v lehote ***80 dní*** od doručenia všetkých potrebných informácií zhromaždených podľa článkov 5, 6 a 7 uvedenej smernice a dokončenia konzultácií uvedených v článkoch 6 a 7 tejto smernice.

3a. Vo výnimočných prípadoch, ak si to vyžaduje povaha, zložitosť, lokalita alebo veľkosť navrhovaného projektu, môže príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 v jednotlivých prípadoch predĺžiť lehotu uvedenú v odseku 3 tohto článku pred jej uplynutím najviac o 30 dní. V takom prípade príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 písomne informuje predkladateľa projektu o dôvodoch predĺženia lehoty a očakávanom dátume vydania odôvodneného záveru.

4. Časový rámec na konzultácie s dotknutou verejnosťou o správe o posudzovaní vplyvov na životné prostredie uvedenej v článku 5 ods. 1 smernice 2011/92/EÚ nesmie byť v prípade strategických projektov dlhší ako ***80*** dní***, nie však kratší ako 40 dní***.

4a. Ak v prípade strategických projektov príslušný orgán uvedený v článku 8 ods. 1 nevydá v rámci platných lehôt uvedených v odseku 3 tohto článku odôvodnený záver, predkladateľ projektu má možnosť predložiť na príslušný súd sťažnosť, ktorá povedie k uloženiu pokút alebo k predbežnému súdnemu príkazu.

5. Odsek 1 tohto článku sa neuplatňuje na postup udeľovania povolení strategických projektov, ktorých postup udeľovania povolení sa začal pred priznaním statusu strategického projektu.

Odseky 2 až 4 tohto článku sa uplatňujú na postup udeľovania povolení pre strategické projekty, v prípade ktorých sa postup udeľovania povolení začal pred priznaním statusu strategického projektu, iba v rozsahu, v akom ešte neboli dokončené kroky uvedené v daných odsekoch.

Článok 12

Plánovanie

1. Členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne, regionálne a miestne orgány zodpovedné za prípravu plánov vrátane zonácie, priestorových plánov a plánov využitia pozemkov v prípade potreby zahrnuli do takýchto plánov ustanovenia o vypracovaní projektov v oblasti kritických surovín***, a to vo vzájomnej úzkej spolupráci***. Prioritu majú umelé a zastavané plochy, priemyselné areály, opustené priemyselné pozemky***, bane, v ktorých prebieha ťažba, alebo opustené bane*** a prípadne ***ložiská nerastných surovín overené geologickým prieskumom členského štátu***.

2. Ak plány, ktoré obsahujú ustanovenia o vypracovaní projektov v oblasti kritických surovín, podliehajú posudzovaniu podľa smernice 2001/42/ES a podľa článku 6 smernice 92/43/EHS, možno uvedené posudzovania spojiť. ***V uplatniteľných prípadoch*** sa v tomto spojenom posudzovaní rieši aj vplyv na potenciálne ovplyvnené vodné útvary a overuje sa, či by plán spôsobil zhoršenie stavu alebo potenciálu uvedeného v článku 4 smernice 2000/60/ES alebo či by potenciálne bránil tomu, aby vodný útvar dosiahol dobrý stav alebo dobrý potenciál. Ak sú príslušné členské štáty povinné posúdiť vplyvy existujúcich a budúcich činností na morské prostredie vrátane interakcií medzi pevninou a morom, ako sa uvádza v článku 4 smernice 2014/89/EÚ, spojené posudzovanie sa vzťahuje aj na tieto vplyvy***, pričom sa zachováva rovnaká úroveň kvality***. ***Ak je potrebné vykonať posúdenie podľa článku 4 smernice 2000/60/ES alebo článku 4 smernice 2014/89/EÚ v súlade s týmto článkom, vykoná sa takým spôsobom, aby nedošlo k predĺženiu lehôt uvedených v článku 10 ods. 1 a 2 a v článku 11 ods. 3 tohto nariadenia.***

Článok 13

Uplatniteľnosť dohovorov Európskej hospodárskej komisie OSN

1. Ustanoveniami uvedenými v tomto nariadení nie sú dotknuté povinnosti podľa ▌Dohovoru Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov (EHK OSN) o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, ktorý bol podpísaný 25. júna 1998 v Aarhuse, ani povinnosti podľa Dohovoru Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov o hodnotení vplyvu na životné prostredie presahujúceho štátne hranice, ktorý bol podpísaný 25. februára 1991 v Espoo.

2. Všetky rozhodnutia podľa tohto oddielu sa zverejňujú ***ľahko zrozumiteľným spôsobom a všetky rozhodnutia týkajúce sa jedného projektu sú k dispozícii na rovnakom webovom sídle***.

ODDIEL 3

ZÁKLADNÉ PODMIENKY

Článok 14

Urýchlenie realizácie

1. Komisia a členské štáty***, ako aj príslušné miestne a regionálne orgány*** vykonávajú činnosti na urýchlenie a ***uľahčenie*** súkromných investícií do strategických projektov. ***S cieľom zabezpečiť konzistentné dodávky v rámci Únie členské štáty v súlade s*** článkami 107 a 108 ZFEÚ ***zvážia*** poskytovanie a koordinovanie podpory pre strategické projekty, ktoré čelia ťažkostiam pri prístupe k financovaniu***, ako aj pre startupy pôsobiace v konkrétnych fázach hodnotového reťazca s cieľom podporiť rozvoj a presadzovať inovačný ekosystém a čo najširšie spektrum technológií v tejto oblasti***. ***Komisia a členské štáty sa zdržia činností, ktoré vytláčajú súkromné investície.***

2. ***Komisia a členské štáty vrátane regionálnych a miestnych orgánov vo vhodných prípadoch poskytujú*** strategickým projektom administratívnu podporu na uľahčenie ich rýchlej a účinnej realizácie, a to aj poskytovaním:

a) pomoci na zabezpečenie súladu s uplatniteľnými administratívnymi a oznamovacími povinnosťami;

b) pomoci predkladateľom projektov pri ďalšom zvyšovaní ***včasnej účasti*** verejnosti ***na projekte a verejných konzultácií o projekte, v prípade potreby aj sledovaním odporúčaní a osvedčených postupov, ktoré zdieľa rada;***

ba) aktuálnych informácií predkladateľom projektov o predpokladaných a ad hoc administratívnych zdržaniach v povoľovacom konaní a príslušnom odôvodnení pri zabezpečení pravidelnej, včasnej a jasnej komunikácie;

bb) programov počiatočného financovania špecifických pre suroviny, ktoré sú výsledkom akadémií pre emisne neutrálny priemysel uvedených v [Úrad pre publikácie: vložiť odkaz na akt o emisne neutrálnom priemysle].

2a. Komisia môže členským štátom adresovať stanovisko týkajúce sa súladu medzi vnútroštátnou realizáciou a cieľmi stanovenými v článku 1 ods. 2.

Článok 15

Koordinácia financovania

1. Stála podskupina uvedená v článku 35 ods. 6 písm. a) na žiadosť predkladateľa strategického projektu rokuje o tom, ako možno dokončiť financovanie jeho projektu, poskytuje mu v tejto oblasti poradenstvo ***a vydáva odporúčania týkajúce sa budúcich zdrojov a nástrojov financovania, a to*** s prihliadnutím na už zabezpečené financovanie, pričom sa zohľadnia aspoň tieto prvky:

a) dodatočné súkromné zdroje financovania***, ako aj podpora zo zdrojov skupiny Európskej investičnej banky alebo iných medzinárodných finančných inštitúcií vrátane Európskej banky pre obnovu a rozvoj s osobitným zameraním na iniciatívu Global Gateway pre strategické projekty mimo Únie***;

b) existujúce nástroje a programy členských štátov vrátane nástrojov a programov ***agentúr pre vývozné úvery,*** národných podporných bánk a inštitúcií;

c) príslušné programy financovania Únie.

1a. Do … [18 mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a potom každý rok Komisia s pomocou stálej podskupiny uvedenej v článku 35 ods. 6 písm. a) predloží správu Európskemu parlamentu, Rade a Komisii. V správe sa opíšu prekážky prístupu k financovaniu a odporúčania na uľahčenie prístupu k financovaniu pre strategické projekty vrátane Európskej investičnej banky a Európskej banky pre obnovu a rozvoj.

Článok 16

Uľahčenie dohôd o odbere

1. Komisia vytvorí systém, ktorý bude zjednodušovať uzatváranie dohôd o odbere týkajúcich sa strategických projektov v súlade s pravidlami hospodárskej súťaže.

2. Systém uvedený v odseku 1 musí umožňovať potenciálnym odberateľom predkladať ponuky, v ktorých sa uvedie:

a) objem a kvalita strategických surovín, ktoré plánujú nakupovať;

b) plánovaná cena alebo plánované cenové rozpätie;

c) plánované trvanie dohody o odbere.

3. Systém uvedený v odseku 1 musí umožňovať predkladateľom strategických projektov predkladať ponuky, v ktorých sa uvedie:

a) objem a kvalita strategických surovín, ktoré chcú pokryť dohodami o odbere;

b) plánovaná cena alebo plánované cenové rozpätie, za ktoré sú ochotní predávať;

c) plánované trvanie dohody o odbere.

4. Na základe ponúk doručených podľa odsekov 2 a 3 sprostredkuje Komisia predkladateľom strategických projektov kontakt s potenciálnymi odberateľmi relevantnými pre ich projekt.

4a. Systém je predkladateľom projektov prístupný, keď strategickému projektu ešte nebolo udelené povolenie od príslušného vnútroštátneho orgánu uvedeného v článku 8 ods. 1, ale už sa nachádza v pokročilej fáze žiadosti o udelenie tohto povolenia.

Článok 17

Prístupnosť administratívnych informácií online

1. Členské štáty poskytujú online, centralizovaným a ľahko prístupným spôsobom tieto informácie o administratívnych postupoch týkajúcich sa projektov v oblasti kritických surovín:

a) postup udeľovania povolení ***a súvisiace administratívne postupy potrebné na získanie povolenia;***

b) finančné a investičné služby;

c) možnosti financovania na úrovni Únie alebo členských štátov;

d) služby na podporu podnikania, okrem iného vrátane priznania k dani z príjmu právnických osôb, miestnych daňových zákonov a pracovného práva.

1a. Komisia centralizovaným a ľahko dostupným spôsobom poskytuje informácie o administratívnych postupoch relevantných pre získanie statusu strategických projektov online.

ODDIEL 4

PRIESKUM

Článok 18

Národné programy prieskumu

1. Každý členský štát vypracuje národný program všeobecného prieskumu zameraný na kritické suroviny. Každý členský štát vypracuje prvý takýto program do [Úrad pre publikácie – vložiť: jeden rok po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]. Národné programy sa preskúmajú a ***digitálne*** aktualizujú ***o údaje začlenené z iných prieskumných kampaní a uverejňujú sa každé tri roky***.

2. Národné programy prieskumu uvedené v odseku 1 obsahujú opatrenia na zvýšenie dostupnosti informácií o náleziskách kritických surovín v Únii vrátane hlbokých rudných ložísk. Ich súčasťou sú v prípade potreby tieto opatrenia:

a) mapovanie nerastných surovín vo vhodnej mierke ***vrátane potenciálu existujúcich hlušín***;

b) geochemické prieskumy, a to aj na účely stanovenia chemického zloženia pôd, usadenín, hornín;

c) geovedné prieskumy, napríklad geofyzikálne prieskumy;

d) spracúvanie údajov zhromaždených vo všeobecnom prieskume, a to aj z prediktívnych máp;

e) opätovné spracúvanie existujúcich údajov z geovedného prieskumu na účely kontroly neidentifikovaných nálezísk nerastných surovín obsahujúcich kritické suroviny ***a nosné kovy, ktoré môžu obsahovať kritické suroviny***.

3. Členské štáty oznámia Komisii svoje ***návrhy*** národných programov uvedených v odseku 1. ***Komisia môže vydať stanovisko týkajúce sa rozsahu a formátu ich prieskumných programov s cieľom zefektívniť prístup Únie. Komisia môže tiež pomôcť členským štátom pri vytváraní a vykonávaní ich národných prieskumných programov prostredníctvom technických, digitálnych a technologických zdrojov.***

Členské štáty oznámia Komisii svoje finalizované národné programy uvedené v odseku 1 tohto článku. Komisia potom postúpi tieto programy rade, aby o nich mohla rokovať podskupina uvedená v článku 35 ods. 6 písm. e).

4. Členské štáty poskytnú ako súčasť správy uvedenej v článku 43 informácie o pokroku vo vykonávaní opatrení zahrnutých do ich národných programov.

5. Členské štáty zverejnia ***aktualizované*** informácie o náleziskách nerastných surovín obsahujúcich kritické suroviny zhromaždené prostredníctvom opatrení stanovených v národných programoch uvedených v odseku 1 ***na odôvodnenú žiadosť akademickej obce, vnútroštátnych príslušných orgánov, únijných alebo vnútroštátnych, regionálnych a miestnych agentúr, štátnych geologických inštitútov alebo pre potreby národných geologických prieskumov***. Informácie podľa potreby obsahujú klasifikáciu identifikovaných nálezísk podľa rámcovej klasifikácie zdrojov Organizácie Spojených národov.

Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty s cieľom stanoviť vzor sprístupňovania informácií uvedených v prvom pododseku. Vo vzore sa môže uviesť, akým spôsobom majú byť vyjadrené informácie uvedené v prvom pododseku. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 37 ods. 2.

6. Po zohľadnení doterajšej spolupráce na všeobecnom prieskume stála podskupina uvedená v článku 35 ods. 6 písm. b) prerokuje národné programy uvedené v odseku 1 a ich vykonávanie, pričom sa zahrnú aspoň tieto prvky:

a) potenciál spolupráce, a to aj pri prieskume cezhraničných nálezísk nerastných surovín a spoločných geologických útvarov;

b) najlepšie postupy týkajúce sa opatrení uvedených v odseku 2;

c) ***začlenenie*** výsledkov národných programov uvedených v odseku 1 ***do infraštruktúry priestorových údajov uvedenej v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES ([26]) a sprístupnenie tejto infraštruktúry priestorových údajov všetkým príslušným vnútroštátnym orgánom s cieľom zvýšiť výmenu údajov***.

6a. Členské štáty podporujú technologickú vyspelosť prieskumných technológií pre hlboké a komplexné ložiská kritických surovín aspoň zahrnutím podporných opatrení na tento účel do vnútroštátnych výskumných a inovačných programov, pričom minimalizujú vplyv týchto technológií na životné prostredie.

([26]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES zo 14. marca 2007, ktorou sa zriaďuje Infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve (INSPIRE) (Ú. v. EÚ L 108, 25.4.2007, s. 1).

Kapitola 4

Monitorovanie a zmierňovanie rizík

Článok 19

Monitorovanie a stresové testy

1. Komisia monitoruje riziko spojené s dodávkami kritických surovín. Toto monitorovanie sa vzťahuje aspoň na vývoj týchto parametrov:

a) obchodné toky;

b) dopyt a ponuka;

c) koncentrácia ponuky;

d) výroba v Únii a na celom svete a výrobné kapacity v rôznych fázach hodnotového reťazca;

da) cenová volatilita;

db) problematické miesta pri udeľovaní povolení;

dc) únijné a globálne kapacity na recykláciu strategických surovín;

dd) geopolitický vývoj, krízy v oblasti ľudských práv a bezpečnostné výzvy, ktorým Únia čelí.

2. Vnútroštátne orgány, ktoré sa zúčastňujú na stálej podskupine uvedenej v článku 35 ods. 6 písm. c), podporujú Komisiu pri monitorovaní uvedenom v odseku 1:

a) poskytovaním akýchkoľvek informácií, ktoré majú k dispozícii o vývoji parametrov uvedených v odseku 1, vrátane informácií uvedených v článku 20;

b) zhromažďovaním informácií o vývoji parametrov uvedených v odseku 1 vrátane informácií uvedených v článku 20, a to v koordinácii s Komisiou a inými zúčastnenými orgánmi ***bez toho, aby boli dotknuté platné právne predpisy v oblasti hospodárskej súťaže a protimonopolných právnych predpisov***;

c) poskytovaním analýzy rizík spojených s dodávkami kritických surovín z hľadiska vývoja parametrov uvedených v odseku 1.

3. Komisia v spolupráci s vnútroštátnymi orgánmi zastúpenými v stálej podskupine uvedenej v článku 35 ods. 6 písm. c) zabezpečuje, aby sa stresový test pre každý dodávateľský reťazec ***kritickej*** suroviny vykonal najmenej každé ***dva*** roky ***alebo ak sa zistia riziká dodávok v dôsledku monitorovania uvedeného v odseku 1***. Na tento účel stála podskupina uvedená v článku 35 ods. 6 písm. c) koordinuje a rozdeľuje vykonávanie stresových testov pre rôzne ***kritické*** suroviny rôznym zúčastneným orgánom.

Stresové testy uvedené v prvom pododseku pozostávajú z posúdenia zraniteľnosti dodávateľského reťazca príslušnej ***kritickej*** suroviny v Únii voči narušeniam dodávok na základe odhadu vplyvu rôznych scenárov, ktoré môžu takéto narušenia spôsobiť, a ich potenciálnych účinkov, pričom sa zohľadnia aspoň tieto prvky:

a) miesto, kde sa dotknutá surovina ťaží, spracováva alebo recykluje;

b) kapacity hospodárskych subjektov v celom hodnotovom reťazci, ako aj štruktúra trhu;

c) faktory, ktoré by mohli ovplyvniť dodávky, okrem iného vrátane geopolitickej situácie, ***obchodných sporov vrátane aktov hospodárskeho nátlaku,*** logistiky, dodávok energie, pracovnej sily alebo prírodných katastrof;

d) dostupnosť ***a schopnosť rýchlo diverzifikovať*** zdroje dodávok***, nahradiť suroviny alebo zmierniť dopyt zvyšovaním efektívnosti***;

e) používatelia príslušnej suroviny v celom hodnotovom reťazci a ich podiel na dopyte, pričom osobitná pozornosť sa venuje výrobe technológií relevantných z hľadiska zelenej a digitálnej transformácie, ako aj využitiu v obrannom a ***leteckom a kozmickom*** priemysle.

4. Komisia ***na odôvodnenú žiadosť akademickej obce, príslušných vnútroštátnych orgánov, agentúr Únie alebo geologických inštitútov členských štátov alebo pre potreby geologických prieskumov členských štátov sprístupní informácie obsahujúce***:

a) dostupné informácie o vývoji parametrov uvedených v odseku 1;

b) výpočet rizika spojeného s dodávkami kritických surovín z hľadiska vývoja parametrov uvedených v písmene a);

c) výsledky stresových testov uvedených v odseku 3;

d) prípadne odporúčanie vhodných stratégií zmierňovania, ktoré majú znížiť riziko spojené s dodávkami.

Ak existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že sprístupnenie informácií uvedených v prvom pododseku tohto odseku ktorémukoľvek z aktérov uvedených v uvedenom pododseku 1 by viedlo ku geopolitickým nevýhodám, Komisia môže v jednotlivých prípadoch odmietnuť sprístupniť tieto informácie ktorémukoľvek z týchto aktérov.

5. Ak na základe informácií zhromaždených podľa odsekov 1, 2 a 3 Komisia usúdi, že existuje jasný ukazovateľ rizika narušenia dodávok, Komisia upozorní členské štáty, radu***, Európsky parlament*** a riadiace orgány zodpovedné za krízový dohľad alebo mechanizmy krízového riadenia v Únii, do ktorých pôsobnosti patria príslušné kritické alebo strategické suroviny.

5a. Veľké spoločnosti, ktoré vyrábajú strategické technológie s použitím strategických surovín, prijmú vhodné opatrenia na riadenie rizík a zmiernenie rizika v súvislosti so svojimi dodávateľskými reťazcami kritických surovín a pravidelne o nich informujú svoje predstavenstvo, v prípade potreby aj ad hoc.

Článok 20

Informačné povinnosti týkajúce sa monitorovania

1. Členské štáty poskytnú Komisii ako súčasť správy uvedenej v článku 43 informácie o každom novom alebo existujúcom projekte v oblasti surovín na svojom území, ktorý je relevantný z hľadiska článku 19 ods. 1 písm. d), pričom do nej zahrnú klasifikáciu nových projektov podľa rámcovej klasifikácie zdrojov Organizácie Spojených národov.

Členský štát poskytujúci informácie v súlade s prvým pododsekom tohto odseku získa tieto informácie výlučne z údajov predložených v žiadosti o udelenie povolenia. So všetkými informáciami poskytnutými podľa prvého pododseku tohto odseku sa zaobchádza v súlade s článkom 44.

2. Členské štáty určia ***veľké spoločnosti pôsobiace*** v celom hodnotovom reťazci kritických surovín, usadené na svojom území a:

a) monitorujú ich činnosti prostredníctvom pravidelných a primeraných prieskumov s cieľom zhromaždiť informácie požadované na úlohy monitorovania uvedené v článku 19***. Od veľkých spoločností určených podľa tohto odseku sa vyžaduje len predkladanie informácií, ktoré zhromažďujú v rámci už existujúceho monitorovania alebo stresových testov, pokiaľ sú takéto informácie už k dispozícii. Od veľkých spoločností sa nevyžaduje, aby predkladali údaje, ktoré so sebou nesú obchodné riziko. Členské štáty zabezpečia, aby sa s týmito údajmi zaobchádzalo v súlade s článkom 44.***

b) ako súčasť správy uvedenej v článku 43 poskytujú informácie o výsledkoch týchto prieskumov;

c) bezodkladne oznamujú Komisii závažné udalosti, ktoré by mohli brániť pravidelnému vykonávaniu činností ***určených veľkých spoločností***.

3. Členské štáty zasielajú údaje získané podľa odseku 2 písm. a) a b) tohto článku národným štatistickým orgánom a Eurostatu na účely zostavovania štatistík v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009. Členské štáty určia vnútroštátny orgán zodpovedný za zasielanie údajov národným štatistickým orgánom a Eurostatu.

3a. Členské štáty po konzultácii s príslušnými zainteresovanými stranami v rámci hodnotového reťazca kritických surovín vypracujú jednotný vzor, ktorý vyplnia veľké spoločnosti na účely odpovedí na prieskumy uvedené v odseku 2 písm. a). V jednotnom vzore sa môže uviesť, akým spôsobom majú byť sformulované informácie uvedené v odseku 2 písm. a). Rozsah informácií požadovaných na vyplnenie jednotného vzoru musí byť primeraný.

Článok 21

Vykazovanie strategických zásob

1. Členské štáty ako súčasť správy uvedenej v článku 43 predložia Komisii informácie o stave svojich strategických zásob strategických surovín.

2. Informácie uvedené v odseku 1 pokrývajú zásoby všetkých verejných orgánov, spoločností alebo hospodárskych subjektov vo verejnom vlastníctve, ktoré členský štát poveril budovaním ***alebo správou*** strategických zásob vo svojom mene, a opisuje sa v nich aspoň:

a) úroveň dostupných zásob za každú strategickú surovinu, meraná v tonách aj percentách ročnej vnútroštátnej spotreby príslušných surovín, ako aj chemická forma a čistota skladovaných surovín;

b) vývoj úrovne dostupných zásob za každú strategickú surovinu za predchádzajúcich päť rokov;

c) akékoľvek pravidlá alebo postupy uplatniteľné na uvoľnenie, pridelenie a distribúciu strategických zásob.

3. Správa môže obsahovať aj informácie o strategických zásobách kritických a iných surovín.

Článok 22

Monitorovanie strategických zásob

1. Do [Úrad pre publikácie – vložiť: dva roky po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a potom každé dva roky na základe informácií prijatých podľa článku 21 ods. 1 sa Komisia podelí s radou ***a Európskym parlamentom*** o:

a) ***informácie týkajúce sa*** celkovej úrovne zásob každej strategickej suroviny Únie;

b) informácie o potenciálnej cezhraničnej dostupnosti strategických zásob vzhľadom na pravidlá alebo postupy na ich uvoľnenie, pridelenie a distribúciu.

2. ***Stála podskupina*** rady ***uvedená v článku 35 ods. 6 písm. d) určí*** bezpečnú úroveň zásob strategických surovín v Únii. ***Bezpečná úroveň musí:***

a) byť vyjadrená ako množstvo potrebné na pokrytie počtu dní priemerného denného čistého dovozu v prípade narušenia dodávok, vypočítaná na základe množstva dovozu počas predchádzajúceho kalendárneho roka;

▌

c) byť úmerná riziku spojenému s dodávkami príslušnej strategickej suroviny a náležitému hospodárskemu významu.

3. Komisia s prihliadnutím na stanoviská rady ***v náležitých prípadoch vydá*** stanoviská adresované členským štátom:

a) s cieľom zvýšiť úroveň strategických zásob so zreteľom na porovnanie uvedené v odseku 1 písm. b), relatívnu distribúciu existujúcich zásob medzi členskými štátmi a spotrebu strategických surovín hospodárskymi subjektmi na príslušných územiach členských štátov;

b) s cieľom zmeniť alebo koordinovať pravidlá alebo postupy uvoľňovania, prideľovania a distribúcie strategických zásob v záujme zlepšenia potenciálnej cezhraničnej dostupnosti, najmä ak je to potrebné na výrobu strategických technológií.

4. Pri príprave stanovísk uvedených v odseku 3 ***Komisia a*** rada priznajú osobitný význam potrebe zachovať stimuly pre súkromných prevádzkovateľov, ktorí sa spoliehajú na strategické suroviny ako vstupy, aby vytvárali svoje vlastné zásoby alebo prijímali iné opatrenia na zvládnutie svojho vystavenia rizikám spojeným s dodávkami.

5. Členské štáty poskytnú ako súčasť správy uvedenej v článku 43 informácie o tom, či a ako vykonali alebo plánujú vykonať stanoviská uvedené v odseku 3.

6. Predtým, ako sa aspoň dva členské štáty zúčastnia na medzinárodnom alebo mnohostrannom fóre v oblastiach strategických zásob strategických surovín, Komisia zabezpečí predchádzajúcu koordináciu buď medzi dotknutými členskými štátmi a Komisiou, alebo na osobitnom zasadnutí rady.

7. Komisia poskytne údaje zhromaždené o dostupných zásobách Únie riadiacim orgánom Únie zodpovedným za krízový dohľad alebo za mechanizmy krízového riadenia pokrývajúce príslušné strategické suroviny.

Článok 24

Spoločný nákup

1. Komisia vytvorí a uvedie do prevádzky systém na agregovanie dopytu zainteresovaných podnikov usadených v Únii, ktoré spotrebúvajú strategické suroviny, a orgánov členských štátov zodpovedných za strategické zásoby a vyhľadáva ponuky od dodávateľov, aby uspokojila tento agregovaný dopyt. Týka sa to tak nespracovaných, ako aj spracovaných strategických surovín.

2. Pri vytváraní a uvádzaní systému uvedeného v odseku 1 do prevádzky Komisia ***na základe informácií zhromaždených podľa článkov 21 a 22 vyberie strategické suroviny a fázy spracovania, na ktoré možno systém použiť, pričom zohľadní relatívne riziko spojené s dodávkami rôznych strategických surovín a možnosti budovania strategických zásob v súvislosti s uvedenými surovinami.***

Komisia tiež môže stanoviť minimálne množstvá požadovanej suroviny ***bez toho, aby bola dotknutá schopnosť účasti MSP*** v systéme, pričom zohľadní ***súhrnné potreby MSP,*** očakávaný počet zainteresovaných účastníkov a potrebu zabezpečiť zvládnuteľný počet účastníkov.

3. Účasť na systéme uvedenom v odseku ***1*** je otvorená a transparentná pre všetky podniky usadené v Únii, ktoré o účasť majú záujem, a pre orgány členských štátov. Účasť členských štátov alebo akýchkoľvek vnútroštátnych subjektov, na ktoré sa vzťahuje smernica o obstarávaní 2014/24/EÚ alebo 2014/25/EÚ, je možná len v prípadoch, keď je takáto účasť zlučiteľná s uvedenými smernicami.

4. Podniky Únie a orgány členských štátov zúčastnené na systéme uvedenom v odseku 1 môžu na transparentnom základe spoločne rokovať o nákupe vrátane cien alebo iných podmienok dohody o nákupe alebo využiť spoločný nákup s cieľom dosiahnuť lepšie podmienky so svojimi dodávateľmi alebo zabrániť nedostatku. Zúčastnené podniky Únie a orgány členských štátov musia dodržiavať súlad s právom Únie vrátane práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže.

5. Subjekty sú vylúčené z účasti na dodávatelia, na agregovaní dopytu a spoločnom nákupe alebo ako poskytovatelia služieb, ak:

a) sa na ne vzťahujú reštriktívne opatrenia Únie prijaté podľa článku 215 ZFEÚ;

b) sú v priamom alebo nepriamom vlastníctve fyzických alebo právnických osôb, subjektov alebo orgánov, na ktoré sa vzťahujú takéto reštriktívne opatrenia Únie, alebo pod ich priamou či nepriamou kontrolou, alebo konajú v ich mene alebo podľa ich pokynov.

6. Odchylne od článku 176 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 môže Komisia prostredníctvom postupu obstarávania podľa nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 zadať potrebné služby subjektu usadenému v Únii, ktorý na účel vytvorenia a prevádzky systému podľa odseku 1 koná ako poskytovateľ služieb. Vybraný poskytovateľ služieb nesmie mať žiadny konflikt záujmov.

7. Komisia vymedzí v zmluve o poskytovaní služieb úlohy, ktoré má zabezpečovať poskytovateľ služieb vrátane pridelenia dopytu, pridelenia prístupových práv k dodávkam, registrácie a overovania všetkých účastníkov, zverejňovania a vykazovania činností, a akékoľvek iné úlohy potrebné na vytvorenie a prevádzkovanie systému. V zmluve o poskytovaní služieb sa riešia aj praktické aspekty činnosti poskytovateľa služieb vrátane používania nástroja IT, bezpečnostných opatrení, meny alebo mien, platobného režimu a záväzkov.

8. Komisia musí mať v zmluve o poskytovaní služieb s poskytovateľom služieb vyhradené právo na jeho monitorovanie a vykonávanie jeho auditu. Na tento účel musí mať Komisia neobmedzený prístup k informáciám, ktorými poskytovateľ služieb disponuje vo vzťahu k zmluve. Všetky servery a informácie musia byť fyzicky umiestnené a uchovávané na území Únie.

9. V zmluve o poskytovaní služieb s vybraným poskytovateľom služieb sa určí vlastníctvo informácií, ktoré poskytovateľ služieb získal, a stanoví sa možný prenos uvedených informácií Komisii pri ukončení alebo uplynutí platnosti zmluvy o poskytovaní služieb.

Kapitola 5

Udržateľnosť

ODDIEL 1

OBEHOVOSŤ

Článok 25

Vnútroštátne opatrenia týkajúce sa obehovosti

1. Každý členský štát do [Úrad pre publikácie – vložiť: ***24 mesiacov*** po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] prijme a zavedie vnútroštátne programy, ***ktoré môžu zahŕňať podporu cezhraničných činností a spolupráce v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru a*** ktoré obsahujú ***vhodné*** opatrenia určené na:

-a) *zmiernenie nárastu dopytu po kritických surovinách s cieľom dosiahnuť referenčnú hodnotu stanovenú v článku 1 ods. 2 písm. db);*

a) zvýšenie zberu***, triedenia a spracovania*** odpadu***, kovového šrotu a výrobkov po skončení životnosti*** s vysokým potenciálom zhodnocovania kritických surovín***, ako aj ich potenciálu opätovného použitia a opravy v súlade s článkom 4 smernice 2008/98/ES*** a zabezpečenie jeho zavedenia do vhodného systému recyklácie s cieľom maximalizovať ***životnosť výrobkov a*** dostupnosť a kvalitu recyklovateľného materiálu ako vstupu pre zariadenia na recykláciu kritických surovín***, v súlade s právnymi predpismi Únie, najmä v oblasti životného prostredia a verejného zdravia***;

b) zvýšenie ***predchádzania vzniku odpadu,*** opätovného použitia***, opravy, renovovania, opätovného spracovania a zmeny účelu*** výrobkov a komponentov s vysokým potenciálom zhodnocovania kritických surovín;

c) zvýšenie využitia druhotných kritických surovín***, ktoré sa môžu používať namiesto primárnych kritických surovín alebo popri nich, vrátane materiálov pochádzajúcich z kovového šrotu a výrobkov po skončení životnosti, a podpora renovácie výrobkov*** vrátane prípadného zohľadnenia recyklovaného obsahu v kritériách na vyhodnotenie ponúk v rámci verejného obstarávania ***alebo zváženia finančných stimulov na využívanie takýchto materiálov***;

ca) zvýšenie efektívneho využitia kritických surovín v celom hodnotovom reťazci;

d) zvýšenie technologickej zrelosti technológií na recykláciu kritických surovín a podpora efektívnosti materiálov a nahrádzania kritických surovín v aplikáciách ***pri súčasnom zohľadnení výkonnosti a funkčnosti***, a to aspoň začlenením podporných opatrení na tento účel v rámci vnútroštátnych programov v oblasti výskumu a inovácie;

e) zabezpečenie toho, aby bola jeho pracovná sila vybavená zručnosťami potrebnými na podporu obehovosti hodnotového reťazca kritických surovín***, a to rozvíjaním opatrení na podporu zručností, zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu***.

ea) zvýšenie možností zhodnocovania kritických surovín z výrobkov prostredníctvom zmien v koncepcii týchto výrobkov alebo zvýšením ich recyklovateľnosti, a to aspoň začlenením podporných opatrení na tento účel v rámci vnútroštátnych programov v oblasti výskumu a inovácie;

eb) podporu konsolidácie programov budovania kapacít a transferu technológií na podporu zodpovednej recyklácie kritických nerastov v producentských krajinách v rámci národných programov;

ec) podporu prijímania noriem kvality pre procesy recyklácie tokov odpadu, ktoré obsahujú kritické suroviny, ako je elektronický odpad, aby sa zabezpečilo optimálne materiálové zhodnocovanie.

Národné programy uvedené v prvom pododseku sa pravidelne aktualizujú, pričom sa hodnotí najmä to, či sú opatrenia prijaté v súlade s týmto odsekom 1 vhodné.

Členské štáty si vymieňajú príslušné informácie a najlepšie postupy týkajúce sa takýchto opatrení s Európskou radou pre kritické suroviny zriadenou podľa článku 34. Ak je to možné, v spolupráci s inými členskými štátmi sa podporujú opatrenia týkajúce sa zvyšovania technologickej vyspelosti recyklačných technológií, materiálovej účinnosti a náhrady kritických surovín.

2. Programy uvedené v odseku 1 musia pokrývať najmä výrobky a odpad, ktoré nie sú predmetom žiadnych osobitných požiadaviek na zber, spracovanie, recykláciu alebo opätovné použitie podľa právnych predpisov Únie. Opatrenia, ktoré sa týkajú ostatných výrobkov a odpadu, sa vykonávajú v súlade s existujúcimi právnymi predpismi Únie.

Pokiaľ ide o odsek 1 písm. a) a b), programy uvedené v tomto odseku môžu bez toho, aby boli dotknuté články 107 a 108 ZFEÚ***, a v riadne odôvodnených prípadoch*** zahŕňať zavedenie ***hospodárskych nástrojov***, ako sú zľavy, peňažné odmeny alebo systémy vratných záloh na podporu opätovného využitia výrobkov s vysokým potenciálom zhodnocovania kritických surovín a zberu odpadu z takýchto výrobkov.

3. Každý členský štát do [Úrad pre publikácie – vložiť: ***30 mesiacov*** po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] prijme a vykoná opatrenia na podporu zhodnocovania kritických surovín z ťažobného odpadu, najmä z uzavretých zariadení na nakladanie s odpadmi identifikovaných v databáze vytvorenej v súlade s článkom 26, ako keby tento odpad obsahoval kritické suroviny, ktoré by bolo možné hospodársky zhodnotiť.

4. Vnútroštátne opatrenia uvedené v odsekoch 1 a 2 sú navrhnuté tak, aby sa zabránilo prekážkam ***medzinárodného a vnútrounijného*** obchodu a narušeniam hospodárskej súťaže ***na trhu Únie*** v súlade so ZFEÚ.

5. Pri nahlasovaní údajov o recyklovaných množstvách odpadu z elektrických a elektronických zariadení Komisii podľa článku 16 ods. 6 smernice 2012/19/EÚ o odpade z elektrických a elektronických zariadení členské štáty oddelene určia a nahlásia ***podložený odhad kritických surovín uvádzaných na trh v elektrických a elektronických zariadeniach,*** množstvá komponentov, ktoré obsahujú relevantné množstvá kritických surovín odstránených z takéhoto odpadu zo zariadení a množstvá kritických surovín zhodnotených z odpadu z elektrických a elektronických zariadení. Komisia prijme vykonávacie akty, v ktorých stanoví formát a podrobnosti takéhoto nahlasovania. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 37 ods. 3. Prvým vykazovaným obdobím je prvý úplný kalendárny rok po prijatí uvedených vykonávacích aktov.

5a. Na základe správ uvedených v odseku 5 Komisia do XX preskúma smernicu 2012/19/EÚ o odpade z elektrických a elektronických zariadení s cieľom posúdiť uskutočniteľnosť zavedenia cieľov pre zber a zhodnocovanie kritických surovín z odpadu z elektrických a elektronických zariadení.

6. Členské štáty poskytnú ako súčasť správy uvedenej v článku 43 informácie o prijatí národných programov uvedených v odseku 1 a o pokroku vo vykonávaní ***a účinkoch*** opatrení prijatých podľa odsekov 1 až ***3, ako aj o ich prínose k plneniu referenčných hodnôt stanovených v článku 1***.

7. ***Do … [jeden rok po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]*** Komisia ***v súlade s článkom 36*** prijme ***delegované*** akty ***s cieľom doplniť toto nariadenie stanovením*** zoznamu výrobkov, komponentov a tokov odpadu, ktoré sa prinajmenšom považujú za také, ktoré majú ***relevantný*** potenciál zhodnocovania kritických surovín v zmysle odseku 1 písm. a) a b).

Pri vypracúvaní tohto zoznamu Komisia zohľadní:

a) celkové množstvo kritických surovín, ktoré možno ***potenciálne*** zhodnotiť z týchto výrobkov, komponentov a tokov odpadu;

b) rozsah, v akom sa na tieto výrobky, komponenty a toky odpadu vzťahujú právne predpisy Únie;

c) medzery v regulácii;

d) osobitné výzvy, ktoré ovplyvňujú ich zber a spracovanie odpadu;

e) doterajšie systémy zberu a spracovania odpadu, ktoré sa na ne uplatňujú.

▌

7a. Komisia po porade s dotknutými zainteresovanými stranami vypracuje osobitné kódy odpadu pre lítiovo-iónové batérie a toky medziproduktov odpadu (tzv. čierna hmota).

Článok 26

Zhodnocovanie kritických surovín z ťažobného odpadu

1. Prevádzkovatelia povinní predkladať programy odpadového hospodárstva v súlade s článkom 5 smernice 2006/21/ES poskytujú príslušnému orgánu vymedzenému v článku 3 smernice 2006/21/ES predbežnú štúdiu o ***environmentálnom a*** ekonomickom posúdení týkajúcu sa potenciálneho zhodnocovania kritických surovín z:

a) ťažobného odpadu uskladneného v zariadení; ▌

aa) ťažobného odpadu zneškodneného prevádzkovateľom od nadobudnutia účinnosti smernice 2006/21/ES a

b) vzniknutého ťažobného odpadu alebo, ak sa to považuje za účinnejšie, z vyťaženého objemu skôr, ako sa stal odpadom.

1a. Prevádzkovatelia sú oslobodení od povinnosti podľa odseku 1, ak príslušným orgánom preukážu, že ťažobný odpad neobsahuje kritické suroviny, ktoré sú technicky zhodnotiteľné.

2. Štúdia uvedená v odseku 1 obsahuje aspoň odhad množstiev a koncentrácií kritických surovín, ktoré obsahuje ťažobný odpad a vyťažený objem, a posúdenie možnosti ich technického a hospodárskeho zhodnotenia***, ako aj environmentálnych dôsledkov ich zhodnotenia***. ***Prevádzkovatelia špecifikujú metódy používané na odhad množstiev a koncentrácií.***

3. Prevádzkovatelia existujúcich zariadení na nakladanie s odpadmi predložia štúdiu uvedenú v odseku 1 príslušnému orgánu vymedzenému v článku 3 smernice 2006/21/ES do [Úrad pre publikácie – vložiť: ***dva*** roky po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]. Prevádzkovatelia nových zariadení na nakladanie s odpadmi predložia túto štúdiu príslušnému orgánu pri predkladaní svojich programov odpadového hospodárstva v súlade s článkom 5 smernice 2006/21/ES.

4. Členské štáty zriadia databázu všetkých uzavretých zariadení na nakladanie s odpadmi na svojom území vrátane opustených zariadení na nakladanie s odpadmi. Táto databáza obsahuje informácie o:

a) umiestnení, veľkosti areálu zariadenia na nakladanie s odpadmi a objeme odpadu z neho;

b) prevádzkovateľovi alebo bývalom prevádzkovateľovi zariadenia na nakladanie s odpadmi, prípadne o ich právnom nástupcovi;

c) približných množstvách a koncentráciách všetkých surovín obsiahnutých v ťažobnom odpade a prípadne v pôvodnom ložisku nerastných surovín v súlade s odsekom 6 tohto článku;

d) akékoľvek dodatočné informácie, ktoré členský štát považuje za významné nato, aby sa dali zhodnotiť kritické suroviny zo zariadenia na nakladanie s odpadmi.

5. Databáza uvedená v odseku 4 sa zriadi do [Úrad pre publikácie – vložiť: ***9 mesiacov*** odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a všetky informácie sa doplnia do [Úrad pre publikácie – vložiť: ***dva*** roky po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]. Sprístupní sa vo verejne prístupnej a digitálnej forme a aktualizuje sa aspoň každé dva roky, aby sa do nej zahrnuli dodatočne dostupné informácie a novo uzavreté alebo novo identifikované zariadenia.

6. V záujme poskytovania informácií uvedených v odseku 4 písm. c) vykonávajú členské štáty aspoň tieto činnosti:

a) členské štáty v prípade všetkých uzavretých zariadení na nakladanie s odpadmi komplexne preskúmajú dostupné povoľovacie spisy do [Úrad pre publikácie – vložiť: ***9 mesiacov*** po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].

b) v prípade zariadení na nakladanie s odpadmi, keď dostupné informácie a priori nevylučujú prítomnosť množstiev kritických surovín, ktoré by bolo potenciálne možné hospodársky zhodnotiť, členské štáty vykonajú dodatočný odber reprezentatívnych geochemických vzoriek do [Úrad pre publikácie – vložiť: ***18 mesiacov*** po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia];

c) v prípade zariadení na nakladanie s odpadmi, keď činnosti opísané v písmenách a) a b) tohto odseku naznačujú množstvá kritických surovín, ktoré by bolo potenciálne možné hospodársky zhodnotiť, členské štáty vykonajú do [Úrad pre publikácie – vložiť: ***30 mesiacov*** po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] dodatočnú podrobnejšiu analýzu s využitím jadrovej karotáže alebo rovnocenných techník, ak je to environmentálne vhodné v súlade s uplatniteľnými environmentálnymi požiadavkami na úrovni Únie a v relevantných prípadoch s požiadavkami smernice 2006/21/ES.

7. Činnosti opísané v odseku 6 sa vykonávajú v medziach vnútroštátnych právnych predpisov týkajúcich sa vlastníckych práv, vlastníctva pozemkov, zdrojov nerastných surovín a odpadu a akýchkoľvek iných príslušných ustanovení. Ak takéto faktory bránia činnostiam, orgány členského štátu sa usilujú o spoluprácu s prevádzkovateľom alebo vlastníkom zariadenia na nakladanie s odpadmi. Výsledky činností opísaných v odseku 6 sa sprístupnia v rámci databázy ***uvedenej v odseku 4.*** Ak je to možné, členské štáty zahrnú do ***tejto*** databázy klasifikáciu uzavretých zariadení na nakladanie s ťažobným odpadom podľa rámcovej klasifikácie zdrojov Organizácie Spojených národov.

Článok 27

Recyklovateľnosť permanentných magnetov

1. Od [Úrad pre publikácie – vložiť: tri roky po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá uvádza na trh zariadenia na zobrazovanie magnetickou rezonanciou, zariadenia na výrobu veternej energie, priemyselné roboty, motorové vozidlá, ľahké dopravné prostriedky, zariadenia na výrobu chladu, tepelné čerpadlá, elektromotory, a to aj v prípade, že sú integrované v iných výrobkoch, automatické práčky, bubnové sušičky, mikrovlnné rúry, vysávače alebo umývačky riadu, musí zabezpečiť, aby tieto výrobky boli označené výrazným, jasne čitateľným a nezmazateľným označením, na ktorom sa uvádza:

a) či obsahujú jeden alebo viac permanentných magnetov;

b) pokiaľ výrobok obsahuje jeden alebo viac permanentných magnetov, či tieto magnety patria k niektorému z týchto typov:

i) neodým-železo-bór;

ii) samárium-kobalt;

iii) hliník-nikel-kobalt;

iv) ferit;

ba) pokiaľ výrobok obsahuje jeden alebo viac permanentných magnetov typu uvedeného v písmene b), koľko magnetov každého typu je vo výrobku zabudovaných.

2. Komisia prijme vykonávací akt, v ktorom stanoví formát označovania uvedený v odseku 1 ***do [dátum: jeden rok po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].*** Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 37 ods. 3.

3. Od [Úrad pre publikácie – vložiť: tri roky po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá uvádza na trh výrobky uvedené v odseku 1 obsahujúce jeden alebo viac permanentných magnetov typu uvedeného v odseku 1 písm. b), bodoch i) až iii), musí zabezpečiť, aby bol na výrobku alebo v ňom prítomný nosič údajov. ***Nosič údajov nesmie za žiadnych okolností obsahovať citlivé obchodné informácie ani k nim umožňovať prístup.***

4. Nosič údajov uvedený v odseku 3 sa prepojí s jedinečným identifikátorom produktu, ktorý umožňuje ***cielený*** prístup k týmto údajom:

a) meno, registrované obchodné meno alebo registrovaná ochranná známka a poštová adresa zodpovednej fyzickej alebo právnickej osoby a elektronické komunikačné prostriedky, ktorými ich možno kontaktovať;

b) informácie o hmotnosti, umiestnení a chemickom zložení všetkých jednotlivých permanentných magnetov, ktoré sú súčasťou výrobku, a o prítomnosti a druhu použitej povrchovej úpravy, lepidiel a akýchkoľvek aditív v magnetoch;

c) informácie umožňujúce prístup ku všetkým permanentným magnetom obsiahnutým vo výrobku a ich odstránenie, ktoré obsahujú aspoň postupnosť všetkých krokov na odstránenie, nástrojov alebo technológií na prístup k permanentnému magnetu a jeho odstránenie bez toho, aby bol dotknutý článok 15 ods. 1 smernice 2012/19/EÚ.

5. V prípade výrobkov, v ktorých sú permanentné magnety obsiahnuté výlučne v jednom alebo vo viacerých elektrických motoroch zabudovaných vo výrobku, možno informácie uvedené v odseku 4 písm. b) nahradiť informáciami o umiestnení uvedených elektrických motorov a informácie uvedené v odseku 4 písm. c) možno nahradiť informáciami o prístupe k elektrickým motorom a o ich odstránení, ktoré obsahujú aspoň postupnosť všetkých krokov na odstránenie, nástroje alebo technológie požadované na prístup k elektrickým motorom a na ich odstránenie.

6. V prípade výrobkov uvedených v odseku 3, pri ktorých sa pas výrobku vymedzený v nariadení XX/XXXX [nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov] alebo **XX/XXXX *[nariadenie o batériách a použitých batériách]*** vyžaduje podľa iného legislatívneho aktu Únie, sa informácie uvedené v odseku 4 zahrnú do uvedeného ▌ výrobku ***alebo digitálneho pasu***. ***Informácie uvedené v odseku 3 sú úplné, aktuálne a presné a zostávajú dostupné najmenej počas obdobia, ktoré zodpovedá typickej životnosti výrobku, predĺženého o desať rokov, a to aj po platobnej neschopnosti, likvidácii alebo ukončení činnosti zodpovednej fyzickej alebo právnickej osoby v Únii.***

Informácie uvedené v odseku 4 odkazujú na model výrobku alebo, ak sa informácie o jednotkách toho istého modelu líšia, na osobitnú dávku alebo jednotku. Informácie uvedené v odseku 4 musia byť prístupné ***renovátorom, opravárom,*** recyklátorom, orgánom dohľadu nad trhom a colným orgánom.

8. Uplatňuje sa článok 9 ods. 1 písm. c) a d) a články 10 a 13 nariadenia (EÚ) …/… [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o *ekodizajne udržateľných výrobkov*] a zodpovedajúce vymedzenie pojmov uvedené v článku 2 uvedeného nariadenia.

Pred uvedením výrobku uvedeného v odseku 3 na trh fyzické alebo právnické osoby zabezpečia, aby sa jedinečný identifikátor produktu uvedený v článku 4 nahral do registra uvedeného v [článku 12 ods. 1] nariadenia (EÚ) …/… [o ekodizajne udržateľných výrobkov].

Na účely prvého a druhého pododseku sa odkazy na „príslušný delegovaný akt prijatý podľa článku 4“ v článku 10 písm. b) a odkazy na „delegované akty prijaté podľa článku 4“ v článku 10 písm. f) a článku 13 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov] považujú za odkazy na toto nariadenie.

9. Ak sa požiadavky týkajúce sa recyklácie permanentných magnetov stanovia v delegovaných aktoch prijatých v súlade s článkom 4 nariadenia XX/XXXX [Úrad pre publikácie – vložiť: nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov] alebo v iných harmonizačných právnych predpisoch Únie pre akékoľvek výrobky uvedené v odseku 1, uvedené požiadavky sa uplatňujú namiesto ustanovení tohto článku.

10. Výrobky primárne navrhnuté na použitie v obrannom alebo ***v leteckom a kozmickom*** priemysle sú vyňaté z požiadaviek tohto článku.

Konkrétne informácie uvedené v odsekoch 1, 3 a 4 sa môžu vynechať, ak obsahujú citlivé obchodné informácie.

11. V prípade zariadení na zobrazovanie magnetickou rezonanciou, motorových vozidiel a ľahkých dopravných prostriedkov, ktoré sú typovo schválenými vozidlami kategórie L, sa požiadavky tohto článku uplatňujú od [Úrad pre publikácie – vložiť: päť rokov po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].

12. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 36 s cieľom zmeniť prílohu VI na účely stanovenia alebo aktualizovania zoznamu kódov kombinovanej nomenklatúry ([27]) a opisov výrobkov zodpovedajúcich výrobkom uvedeným v odseku 1, a tak uľahčiť prácu colným orgánom, pokiaľ ide o uvedené výrobky a požiadavky stanovené v tomto článku a v článku 28.

Článok 28

Recyklovaný obsah permanentných magnetov

1. Buď od [Úrad pre publikácie – vložiť: tri roky po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia], alebo dva roky od nadobudnutia účinnosti delegovaného aktu uvedeného v odseku 2 podľa toho, čo nastane neskôr, akákoľvek fyzická alebo právnická osoba, ktorá uvádza na trh výrobky uvedené v článku 27 ods. 1 obsahujúce jeden permanentný magnet alebo viac permanentných magnetov uvedených v článku 27 ods. 1 písm. b) bodoch i) až iii) a v prípade ktorých celková hmotnosť všetkých takýchto permanentných magnetov presiahne 0,2 kg, musí zverejniť na voľne prístupnom webovom sídle podiel neodýmu, dysprózia, prazeodýmu, terbia, bóru, samária, niklu a kobaltu zhodnotený zo spotrebiteľského odpadu, ktorý je prítomný v permanentných magnetoch obsiahnutých vo výrobku.

2. Komisia do [Úrad pre publikácie – vložiť: dva roky po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] prijme delegovaný akt v súlade s článkom 36, ktorým sa doplní toto nariadenie stanovením pravidiel výpočtu a overovania podielu neodýmu, dysprózia, prazeodýmu, terbia, bóru, samária, niklu a kobaltu zhodnoteného z výrobného odpadu a zo spotrebiteľského odpadu, ktorý je prítomný v permanentných magnetoch obsiahnutých vo výrobkoch uvedených v odseku 1.

V pravidlách výpočtu a overovania sa určí platný postup posudzovania zhody spomedzi modulov uvedených v prílohe II k rozhodnutiu č. 768/2008/ES, a to s úpravami potrebnými vzhľadom na dotknuté výrobky. Pri určovaní platného postupu posudzovania zhody Komisia zohľadní tieto kritériá:

a) vhodnosť príslušného modulu pre daný typ výrobku a jeho primeranosť sledovanému verejnému záujmu;

b) dostupnosť spôsobilých a nezávislých tretích strán, ktoré sú schopné plniť úlohy týkajúce sa posudzovania zhody potenciálnej tretej strany;

([27]) Kombinovaná nomenklatúra v prílohe I k nariadeniu (EHS) č. 2658/87.

c) ak je povinná účasť tretej strany, výrobca musí mať na výber medzi modulmi zabezpečenia kvality a osvedčenia výrobku, ktoré sú uvedené v prílohe II k rozhodnutiu č. 768/2008/ES.

3. Komisia ***najneskôr do*** 31. decembra 2030 ***prijme*** delegované akty, ktorými sa doplní toto nariadenie stanovením minimálnych podielov neodýmu, dysprózia, prazeodýmu, terbia, bóru, samária, niklu a kobaltu zhodnotených zo spotrebiteľského odpadu, ktoré musia byť prítomné v permanentných magnetoch obsiahnutých vo výrobkoch uvedených v odseku 1. ***V riadne odôvodnených prípadoch sa môžu pre rôzne výrobky uplatňovať rôzne minimálne podiely alebo môžu byť určité výrobky vyňaté z tejto povinnosti.***

V delegovaných aktoch uvedených v prvom pododseku sa stanovia prechodné obdobia podľa zložitosti prijímania výrobkov, na ktoré sa vzťahuje opatrenie na zabezpečenie súladu.

Minimálny podiel uvedený v prvom pododseku vyplýva z predchádzajúceho posúdenia vplyvov, pričom sa zohľadní:

a) existujúca a predpokladaná dostupnosť neodýmu, dysprózia, prazeodýmu, terbia, bóru, samária, niklu a kobaltu zhodnotených zo spotrebiteľského odpadu;

b) informácie zhromaždené podľa odseku 1 a pomerná distribúcia podielu recyklovaného obsahu v permanentných magnetoch obsiahnutých vo výrobkoch uvedených na trh podľa odseku 1;

c) technický a vedecký pokrok vrátane závažných zmien v oblasti technológií permanentných magnetov, ktoré ovplyvňujú druh zhodnocovaných surovín;

d) skutočný a potenciálny príspevok minimálneho podielu k cieľom Únie v oblasti klímy a životného prostredia;

e) možné vplyvy na fungovanie výrobkov, ktoré obsahujú permanentné magnety;

f) potrebu predchádzať neúmerným nepriaznivým vplyvom na dostupnosť permanentných magnetov a výrobkov obsahujúcich permanentné magnety.

4. Ak sa požiadavky týkajúce sa recyklovaného obsahu permanentných magnetov stanovia v delegovaných aktoch prijatých v súlade s článkom 4 nariadenia XX/XXXX [Úrad pre publikácie – vložiť: nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov] alebo v iných harmonizačných právnych predpisoch Únie pre akékoľvek výrobky uvedené v odseku 1, uvedené požiadavky sa uplatňujú namiesto ustanovení tohto článku.

5. Fyzické a právnické osoby, ktoré uvádzajú na trh výrobky uvedené v odseku 1 odo dňa začatia uplatňovania požiadavky v odseku 1 pri ponúkaní výrobkov uvedených v odseku 1 na predaj vrátane predaja na diaľku alebo ich vystavenia počas obchodnej činnosti, zabezpečujú, aby ich zákazníci mali pred uzavretím kúpnej zmluvy prístup k informáciám uvedeným v odseku 1.

Fyzické a právnické osoby, ktoré uvádzajú na trh výrobky uvedené v odseku 1, nesmú poskytovať ani zobrazovať štítky, značky, symboly ani nápisy, ktoré by mohli zákazníkov uvádzať do omylu alebo spôsobovať nejasnosti, pokiaľ ide o informácie uvedené v odseku 1. Výrobky primárne navrhnuté na použitie v obrannom alebo ***v leteckom a kozmickom*** priemysle sú vyňaté z požiadaviek tohto článku.

6. V prípade zariadení na zobrazovanie magnetickou rezonanciou, motorových vozidiel a ľahkých dopravných prostriedkov, ktoré sú typovo schválenými vozidlami kategórie L, sa požiadavky stanovené v odsekoch 1 a 6 uplatňujú 5 rokov po dni nadobudnutia účinnosti delegovaného aktu uvedeného v odseku 2.

ODDIEL 2

CERTIFIKÁCIA A ENVIRONMENTÁLNA STOPA

Článok 29

Uznané schémy

1. Vlády***, priemyselné združenia alebo zoskupenia zainteresovaných*** organizácií, ktoré vyvinuli certifikačné schémy v súvislosti s udržateľnosťou kritických surovín a dohliadajú na ne (ďalej len „vlastníci schém“), môžu požiadať Komisiu o uznanie svojich schém. ***Rozhodnutie o uznaní schémy sa uverejní najneskôr do šiestich mesiacov od podania žiadosti vlastníkom schémy.***

Žiadosti uvedené v prvom pododseku musia obsahovať relevantné dôkazy týkajúce sa splnenia kritérií stanovených v prílohe IV. Komisia prijme ***do … [tri roky od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]*** vykonávacie akty, v ktorých stanoví, aké informácie musia žiadosti minimálne obsahovať. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 37 ods. 3.

V uvedených vykonávacích aktoch sa stanoví jednotný vzor, ktorý sa bude vzťahovať na všetky informácie požadované v súvislosti so žiadosťou. Jednotný vzor obsahuje len informácie potrebné na posúdenie žiadosti. Rozsah informácií požadovaných na vyplnenie jednotného vzoru musí byť primeraný.

2. Ak na základe dôkazov poskytnutých podľa odseku 1 Komisia určí, že certifikačná schéma spĺňa kritériá stanovené v prílohe IV, prijme vykonávací akt, ktorým schému uzná. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 37 ods. 3.

3. Komisia ***aspoň každé dva roky*** overuje, či uznané schémy naďalej spĺňajú kritériá stanovené v prílohe IV.

4. Vlastníci uznaných schém bezodkladne informujú Komisiu o všetkých ***relevantných*** zmenách alebo aktualizáciách uznaných schém. Komisia posúdi, či takéto zmeny alebo aktualizácie ovplyvňujú základ pre uznanie, a ***v prípade potreby*** prijme primerané opatrenia.

5. Ak existuje dôkaz o opakovaných alebo závažných prípadoch, keď hospodárske subjekty vykonávajúce uznané schémy nesplnili požiadavky tejto schémy, Komisia po porade s vlastníkom uznanej schémy preskúma, či tieto prípady nepoukazujú na nedostatky schémy, ktoré ovplyvňujú základ pre uznanie, a ***v prípade potreby*** prijme primerané opatrenia.

6. Ak Komisia zistí nedostatky uznanej schémy, ktoré ovplyvňujú základ pre uznanie, môže poskytnúť vlastníkovi schémy primeranú lehotu na prijatie nápravných opatrení ***maximálne do 12 mesiacov. Ak po uplynutí tejto lehoty nedostatok pretrváva, Komisia už schému neuzná.***

7. Ak vlastník schémy neprijme alebo odmietne prijať potrebné nápravné opatrenia a ak Komisia určí, že nedostatky uvedené v odseku 6 znamenajú, že schéma už nespĺňa kritériá stanovené v prílohe IV, Komisia prijme vykonávací akt, ktorým zruší uznanie schémy. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 37 ods. 3.

8. Komisia zriadi a aktualizuje register uznaných schém. Uvedený register sa zverejní na voľne prístupnom webovom sídle. ***Toto webové sídlo tiež umožňuje zhromažďovať spätnú väzbu od všetkých príslušných zainteresovaných strán týkajúcu sa vykonávania uznaných schém. Takáto spätná väzba sa postúpi vlastníkom príslušných systémov na zváženie.***

Článok 30

Vyhlásenie o environmentálnej stope

1. ***Do 31. decembra 2025*** Komisia ***prijme*** delegované akty v súlade s článkom 36, ktorými doplní toto nariadenie stanovením pravidiel výpočtu a overovania environmentálnej stopy rôznych kritických surovín v súlade s prílohou V a s prihliadnutím na vedecky podložené metódy hodnotenia a príslušné medzinárodné normy. Podľa pravidiel výpočtu a overovania sa identifikuje, ktorá kategória vplyvu je najvýznamnejšia***, alebo v riadne odôvodnených prípadoch viacero kategórií vplyvu.*** Vyhlásenie o stope ***sa vzťahuje na túto kategóriu alebo kategórie vplyvu, ako aj na emisie skleníkových plynov***.

2. Komisia ***prijme*** pravidlá výpočtu a overovania pre konkrétnu kritickú surovinu, ak po zvážení rôznych relevantných kategórií vplyvov na životné prostredie ***a emisií skleníkových plynov*** dospeje k záveru, že dotknutá kritická surovina má ***relevantnú*** environmentálnu stopu a že povinnosť podať vyhlásenie o environmentálnej stope tejto suroviny v najvýznamnejšej kategórii ***alebo kategóriách*** vplyvu v prípade jej uvedenia na trh je preto potrebná a primeraná a prispeje k dosiahnutiu cieľov Únie v oblasti klímy a životného prostredia tým, že uľahčí dodávky kritických surovín s nižšou environmentálnou stopou ***a zníži klimatické a environmentálne vplyvy ostatných opatrení v tomto nariadení.***

3. Pri posudzovaní, či je povinnosť stanovená v odseku 2 potrebná, Komisia zohľadní:

a) či a ako ***a nakoľko efektívne*** sa už dosiahli ciele Únie v oblasti klímy a životného prostredia prostredníctvom iných právnych predpisov Únie uplatniteľných na dotknutú kritickú surovinu;

b) existenciu a zavádzanie príslušných medzinárodných noriem a usmernení alebo možnosti dosiahnuť dohodu o takýchto normách na medzinárodnej úrovni, ako aj udržateľné postupy na trhu vrátane dobrovoľných schém uznaných podľa článku 29;

c) účinnosť strategických partnerstiev, strategických projektov, obchodných dohôd a iných medzinárodných nástrojov a podporných činností, ktoré Únia vykonáva pri dosahovaní cieľov Únie v oblasti klímy a životného prostredia;

ca) súvisiace ekonomické náklady a administratívne zaťaženie hospodárskych subjektov.

4. Komisia vykonáva predchádzajúce posudzovanie vplyvov na účely rozhodnutia o prijatí delegovaného aktu podľa odseku 1. Takéto posudzovanie musí:

a) okrem iného vychádzať z konzultácie:

i) so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami, ako sú priemyselné odvetvia vrátane spotrebiteľských odvetví, MSP a v relevantných prípadoch remeselná výroba, sociálni partneri, obchodníci, maloobchodníci, dovozcovia, ***organizácie podporujúce ľudské zdravie a*** ▌ ochranu životného prostredia, spotrebiteľské organizácie ***a akademická obec***;

ii) s tretími krajinami, ktorých obchod s Úniou môže táto povinnosť výrazne ovplyvniť;

iii) s radou;

iiia) s Európskou environmentálnou agentúrou, Európskou vedeckou poradnou radou pre zmenu klímy a Európskou chemickou agentúrou;

b) zabezpečiť, aby žiadne takéto opatrenie nebolo pripravené, prijaté ani uplatňované na účel alebo s cieľom vytvorenia zbytočných prekážok medzinárodného obchodu a aby nebolo pre obchod reštriktívnejšie, než je potrebné na dosiahnutie cieľov Únie v oblasti klímy a životného prostredia, pričom sa prihliadne na schopnosť dodávateľov z tretích krajín dodržiavať takéto vyhlásenie tak, že nebudú neprimerane ovplyvnené súhrnné obchodné toky a náklady na kritické suroviny;

ba) posúdiť, či podobné povinnosti podľa práva Únie priniesli zamýšľané účinky a významne prispeli k dosiahnutiu environmentálnych cieľov Únie;

c) posúdiť, či by opatrenie prispelo k dosiahnutiu cieľov Únie v oblasti klímy a životného prostredia bez toho, aby neprimerane ovplyvnilo schopnosť výrobného odvetvia Únie získavať dotknutú kritickú surovinu.

5. Každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá uvedie na trh kritické suroviny, v prípade ktorých Komisia prijala pravidlá výpočtu a overovania podľa odseku 1, sprístupní vyhlásenie o environmentálnej stope.

Požiadavky stanovené v prvom pododseku sa uplatňujú na každý jednotlivý druh kritickej suroviny uvedený na trh a ▌ na kritické suroviny obsiahnuté v medziproduktoch alebo konečných výrobkoch***, kde kritická surovina tvorí nezanedbateľný podiel na celkovej environmentálnej stope výrobku***.

6. Vyhlásenie o environmentálnej stope uvedené v odseku 5 obsahuje tieto informácie:

a) meno, registrované obchodné meno alebo registrovanú ochrannú známku a poštovú adresu zodpovednej fyzickej alebo právnickej osoby a ▌ elektronické komunikačné prostriedky, ktorými ich možno kontaktovať;

b) informácie o druhu kritickej suroviny, na ktorú sa vyhlásenie vzťahuje;

c) informácie o krajine a regióne, v ktorých sa kritická surovina vyťažila, spracovala, rafinovala a prípadne recyklovala;

d) environmentálnu stopu kritickej suroviny vypočítanú v súlade s uplatniteľnými pravidlami overovania a výpočtu prijatými podľa odseku 1;

e) výkonnostnú triedu vzhľadom na environmentálnu stopu, ktorej kritická surovina zodpovedá, stanovenú v súlade s uplatniteľným delegovaným aktom prijatým podľa odseku 7;

f) webový odkaz na verejnosti dostupnú verziu štúdie, z ktorej vychádzajú závery vyhlásenia o environmentálnej stope.

7. Komisia ***do 2 rokov prijme*** delegované akty v súlade s článkom 36, ktorými doplní toto nariadenie stanovením výkonnostných tried vzhľadom na environmentálnu stopu kritických surovín, v prípade ktorých boli prijaté pravidlá výpočtu a overovania podľa odseku 1 v súlade s prílohou V.

7a. Ak sa na medziprodukty alebo konečné výrobky obsahujúce kritické suroviny vzťahujú požiadavky Únie na environmentálnu stopu podľa iných právnych predpisov, environmentálna a uhlíková stopa každej kritickej suroviny sa podľa možnosti zahrnie do výpočtu environmentálnej stopy celého výrobku.

7b. Komisia do 31. decembra 2030 predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej analyzuje možnosti obmedzenia prístupu na trh Únie len na suroviny patriace do tried s najlepšou environmentálnou stopou uvedených v odseku 7 v prípade všetkých alebo určitých výrobkov uvádzaných na trh Únie. Komisia v prípade potreby pripojí k tejto správe legislatívne návrhy.

8. Vyhlásenie o environmentálnej stope sa zverejní na voľne prístupnom webovom sídle ***ľahko zrozumiteľným spôsobom***.

Komisia je splnomocnená prijať vykonávací akt s cieľom stanoviť formát vyhlásenia o environmentálnej stope uvedenej v odseku 5. Tento vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 37 ods. 3.

9. Fyzické a právnické osoby, ktoré uvádzajú na trh kritické suroviny, pri ponúkaní kritických surovín na predaj vrátane predaja na diaľku alebo ich vystavenia počas obchodnej činnosti zabezpečujú, aby ich zákazníci mali pred uzavretím kúpnej zmluvy prístup k vyhláseniu o environmentálnej stope.

Fyzické a právnické osoby, ktoré uvádzajú na trh kritické suroviny, nesmú poskytovať ani zobrazovať štítky, značky, symboly ani nápisy, ktoré by mohli zákazníkov uvádzať do omylu alebo spôsobovať nejasnosti, pokiaľ ide o informácie uvedené vo vyhlásení o environmentálnej stope.

ODDIEL 3

VOĽNÝ POHYB, ZHODA A DOHĽAD NAD TRHOM

Článok 31

Voľný pohyb

1. Členské štáty nesmú z dôvodov týkajúcich sa informácií o recyklácii alebo recyklovanom obsahu permanentných magnetov alebo z dôvodov týkajúcich sa informácií o environmentálnej stope kritickej suroviny, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, zakázať či obmedziť ich sprístupnenie na trhu alebo uvedenie výrobkov do prevádzky, ktoré obsahujú permanentné magnety alebo kritické suroviny, ktoré sú v súlade s týmto nariadením, ani tomu brániť.

2. Členské štáty nesmú na obchodných veľtrhoch, výstavách, praktických ukážkach alebo podobných podujatiach brániť predvedeniu výrobkov, ktoré obsahujú permanentné magnety alebo kritické suroviny a nie sú v súlade s týmto nariadením, za predpokladu, že je viditeľne uvedené, že takéto výrobky alebo suroviny nie sú v súlade s týmto nariadením a nemôžu byť sprístupnené na trhu, kým sa nezabezpečí ich súlad.

Článok 32

Zhoda a dohľad nad trhom

1. Pred uvedením výrobku, na ktorý sa vzťahuje článok 27 alebo 28, na trh, zodpovedné fyzické alebo právnické osoby zabezpečia, aby sa vykonal platný postup posudzovania zhody a aby sa vypracovala požadovaná technická dokumentácia. Ak sa postupom posudzovania zhody preukáže zhoda výrobku s príslušnými požiadavkami, zodpovedné fyzické alebo právnické osoby zabezpečia, aby sa vypracovalo EÚ vyhlásenie o zhode a umiestnilo označenie CE.

2. Postupom posudzovania zhody výrobkov, na ktoré sa vzťahujú požiadavky stanovené v článku 27, je postup stanovený v prílohe IV k nariadeniu (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov], pokiaľ sa na tieto výrobky nevzťahujú aj požiadavky stanovené v článku 28, pričom v takom prípade je postupom posudzovania zhody postup stanovený v pravidlách výpočtu a overovania prijatých podľa článku 28 ods. 2.

3. Kapitola IX a články 37, 38 a 39 nariadenia (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov], ako aj príslušné vymedzenie pojmov v článku 2 tohto nariadenia sa uplatňujú so zreteľom na požiadavky uplatniteľné na výrobky uvedené na trh Únie, ktoré sú stanovené v článkoch 27 a 28.

4. V súvislosti s dohľadom nad trhom sa uplatňujú tieto pravidlá:

a) Kapitola XII nariadenia (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov], ako aj príslušné vymedzenie pojmov v článku 2 tohto nariadenia sa uplatňujú s ohľadom na požiadavky uplatniteľné na výrobky uvedené na trh Únie, ktoré sú stanovené v článkoch 27, 28 alebo 30.

b) Členské štáty okrem požiadaviek na ekodizajn stanovených v nariadení (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov], zvážia požiadavky stanovené v článkoch 27, 28 a 30 v súvislosti s akčným plánom uvedeným v článku 59 ods. 1 tohto nariadenia;

c) článok 60 a článok 61 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov] sa uplatňujú aj na požiadavky stanovené v článkoch 27, 28 a 30;

d) Komisia okrem požiadaviek na ekodizajn stanovených v nariadení (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov] zahrnie informácie o požiadavkách stanovených v článkoch 27, 28 a 30 do správy uvedenej v článku 61 ods. 2 a 3 tohto nariadenia;

e) pri vykonávaní článku 62 nariadenia (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov] skupina pre administratívnu spoluprácu (ADCO) uvedená v tomto článku a Komisia zohľadnia aj požiadavky stanovené v článkoch 27, 28 a 30.

5. Na účely odsekov 3 a 4 sa príslušné časti nariadenia (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov] uplatňujú takto:

a) odkazy na „požiadavky na ekodizajn stanovené v uplatniteľných delegovaných aktoch prijatých podľa článku 4“ v článku 37 ods. 1, odkazy na „požiadavky stanovené v uplatniteľných delegovaných aktoch prijatých podľa článku 4“ v článku 63 ods. 1 a odkazy na „požiadavky stanovené v príslušnom delegovanom akte prijatom podľa článku 4“ v článku 63 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov] sa považujú za odkazy na „požiadavky stanovené v článkoch 27 a 28 tohto nariadenia“;

b) odkazy na „výrobok, na ktorý sa vzťahuje delegovaný akt prijatý podľa článku 4“ v článku 37 ods. 3 a článku 63 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov] sa považujú za odkaz na „výrobok alebo suroviny, na ktoré sa vzťahujú požiadavky stanovené v článkoch 27 a 28 tohto nariadenia“;

c) odkazy na „úlohy týkajúce sa posudzovania zhody stanovené v delegovaných aktoch prijatých podľa článku 4“ v článku 41 a odkazy na „úlohy týkajúce sa posudzovania zhody podľa príslušných delegovaných aktov prijatých podľa článku 4“ v článku 45 ods. 10 nariadenia (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov] sa považujú za odkaz na „úlohy týkajúce sa posudzovania zhody stanovené v pravidlách výpočtu a overovania prijatých podľa článku 28 ods. 2 tohto nariadenia“;

d) odkazy na „postupy posudzovania zhody stanovené v delegovaných aktoch prijatých podľa článku 4“ v článku 53 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2023/xxx [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov] sa považujú za odkaz na „postupy posudzovania zhody stanovené v pravidlách výpočtu a overovania prijatých podľa článku 28 ods. 2 tohto nariadenia“.

6. Tento článok sa nevzťahuje na výrobky, na ktoré sa vzťahuje typové schválenie podľa nariadenia (EÚ) 2018/858 a nariadenia (EÚ) č. 168/2013.

Kapitola 6

Strategické partnerstvá

Článok 33

Strategické partnerstvá

1. Rada ***do … [Úrad pre publikácie – vložiť: do 1 roka po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a následne každé dva roky predloží správu:***

-a) o aktualizácii zoznamu existujúcich strategických partnerstiev a prebiehajúcich rokovaní o strategických partnerstvách, ako aj strategických projektov v tretích krajinách;

a) o rozsahu, v akom strategické partnerstvá uzavreté Úniou prispievajú k:

i) zvýšeniu bezpečnosti dodávok v Únii ***z krátkodobého a dlhodobého hľadiska, so zreteľom na referenčné hodnoty stanovené v článku 1 ods. 2***;

▌

iii) zlepšeniu spolupráce medzi Úniou ***vrátane zámorských krajín a území uvedených v prílohe II k ZFEÚ*** a partnerskými krajinami v celom hodnotovom reťazci kritických surovín***, ako aj nezávislosti Únie od nepartnerských tretích krajín, s osobitným zameraním na spoluprácu s podobne zmýšľajúcimi partnermi***;

iiia) hospodárskemu a sociálnemu rozvoju v partnerských krajinách, najmä v prípade rozvíjajúcich sa a rozvojových krajín, a zároveň podpore zavádzania environmentálne udržateľných postupov a obehového hospodárstva, dôstojných pracovných podmienok, ako aj ľudských práv v týchto krajinách;

b) o súdržnosti a potenciálnych synergiách medzi dvojstrannou spoluprácou členských štátov s príslušnými tretími krajinami a opatreniami vykonávanými Úniou v súvislosti so strategickými partnerstvami ***vrátane úsilia a rokovaní Únie o dohodách o voľnom obchode s tretími krajinami;***

ba) o projektoch kritických surovín plánovaných alebo vytvorených s tretími krajinami alebo v tretích krajinách, ktoré nie sú zahrnuté v strategických partnerstvách ani v dohodách o voľnom obchode, ale realizujú sa v rámci platformy stanovenej v odseku 3b;

c) o ***vytvorení zoznamu*** krajín, ktoré by sa mali uprednostniť pri uzatváraní strategických partnerstiev vzhľadom na tieto kritériá:

i) potenciálny príspevok tretej krajiny k bezpečnosti dodávok ***a tiež k ich odolnosti*** s prihliadnutím na jej potenciálne rezervy, ťažobné, spracovateľské a recyklačné kapacity v oblasti kritických surovín;

ii) či ***by spolupráca medzi Úniou a treťou krajinou mohla zlepšiť schopnosť*** tretej krajiny ***zabezpečiť*** monitorovanie, prevenciu a minimalizáciu ***nepriaznivých*** vplyvov na životné prostredie ***prostredníctvom jej regulačného rámca a jeho vykonávania***, využívanie sociálne zodpovedných postupov vrátane rešpektovania ľudských a pracovných práv***, čo zahŕňa aj politiky na boj proti nútenej a detskej práci,*** a zmysluplného zapojenia miestnych komunít ***vrátane pôvodného obyvateľstva***, využívanie transparentných ***a zodpovedných*** obchodných praktík a prevenciu škodlivých vplyvov na riadne fungovanie verejnej správy a právneho štátu; ***a akým spôsobom môže Únia prispieť prostredníctvom svojich partnerských politík, napríklad prostredníctvom odbornej prípravy a technickej podpory, k posilneniu regulačných rámcov tretích krajín;***

iii) či existujú ***alebo by sa prípadne mohli uzavrieť*** dohody o spolupráci medzi treťou krajinou a Úniou a v prípade rozvíjajúcich sa trhov a rozvojových ***krajín*** potenciál na zavedenie investičných projektov v rámci stratégie Global Gateway;

iv) či a ako by v prípade rozvíjajúcich sa trhov a rozvojových ***krajín*** mohlo partnerstvo prispieť ***k vytváraniu hodnoty v rámci krajiny, ako aj*** k miestnej pridanej hodnote ***vrátane nadväzujúcich činností*** a byť vzájomne prospešné pre partnerskú krajinu i Úniu.

iva) do akej miery sa v prípade rozvíjajúcich sa trhov a rozvojových krajín využívajú existujúce finančné prostriedky, nástroje financovania a znižovania rizika Únie, najmä v rámci stratégie Global Gateway, a do akej miery existujú prekážky pre využívanie takýchto nástrojov v kontexte strategických projektov.

2. ***Komisia a*** rada v súvislosti s odsekom 1 a pokiaľ sa to týka rozvíjajúcich sa trhov a rozvojových ***krajín***, zabezpečujú spoluprácu ***a súdržnosť*** s inými koordinačnými fórami vrátane fór zriadených ako súčasť stratégie Global Gateway.

3. Členské štáty:

a) koordinujú s Komisiou zabezpečenie súdržnosti medzi svojou dvojstrannou spoluprácou s príslušnými tretími krajinami a nezáväznými strategickými partnerstvami Únie s tretími krajinami, ktorých rozsah pôsobnosti zahŕňa aspoň hodnotový reťazec kritických surovín***, ako aj zabezpečenie konsolidácie budovania kapacít a programov prenosu technológií na podporu zodpovednej recyklácie kritických surovín v krajinách, ktoré ich produkujú***;

b) podporujú Komisiu pri ***účinnom*** vykonávaní ***konkrétnych*** opatrení spolupráce stanovených v strategických partnerstvách;

ba) koordinujú činnosť svojich rozvojových bánk, agentúr pre vývozné úvery a iných verejných inštitúcií pod ich dohľadom s cieľom podporiť vykonávanie a financovanie strategických projektov realizovaných v tretích krajinách v úzkej vzájomnej spolupráci.

3a. Rada pre kritické suroviny vydáva každú novú správu príslušným výborom Európskeho parlamentu.

3b. Do … [Úrad pre publikácie – vložiť: 6 mesiacov po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] Komisia zriadi platformu združujúcu zástupcov spoločností v rámci hodnotového reťazca kritických surovín, aby v súlade s cieľmi stanovenými v článku 1 podporila prieskum, spracovanie a recykláciu v tretích krajinách, s ktorými EÚ ešte nemá strategické partnerstvá ani dohody o voľnom obchode. Platforma umožní Komisii uľahčovať a podporovať strategické vzťahy medzi predkladateľmi projektov a príslušnými národnými vládami.

3c. Komisia požiada európske normalizačné organizácie, aby vypracovali európske normy alebo európske normalizačné produkty na podporu cieľov tohto nariadenia.

3d. Strategické partnerstvá uzavreté Úniou s tretími krajinami obsahujú opatrenia prispievajúce k:

i) zlepšeniu odolnosti, diverzifikácie a udržateľnosti dodávok strategických surovín do Únie v súlade s referenčnými hodnotami stanovenými v článku 1 ods. 2;

ii) zlepšeniu spolupráce a spoločnej zodpovednosti v celom hodnotovom reťazci kritických surovín medzi Úniou a partnerskými krajinami pri plnení dohodnutých partnerských cieľov;

iii) hospodársky a sociálny rozvoj v partnerských krajinách, najmä v prípade rozvíjajúcich sa trhov a rozvojových ekonomík;

iv) v prípade rýchlo sa rozvíjajúcich trhov a rozvojových ekonomík k zvýšeniu miestnej pridanej hodnoty podporou rozvoja spracovateľských a recyklačných kapacít popri novovytvorených ťažobných kapacitách, ako aj opatrení na uľahčenie prenosu znalostí a zručností;

Komisia informuje Európsky parlament o začatí rokovaní o vytvorení nového strategického partnerstva.

Po ukončení rokovaní o strategickom partnerstve Komisia o tom informuje aj Parlament.

Kapitola 7

Správa a riadenie

Článok 34

Európska rada pre kritické suroviny

1. Zriaďuje sa Európska rada pre kritické suroviny ***(ďalej len „rada“)***.

2. Rada plní úlohy stanovené v tomto nariadení.

Článok 35

Zloženie a fungovanie Európskej rady pre kritické suroviny

1. Rada je zložená z členských štátov ***a*** Komisie. Predsedá jej Komisia.

2. Každý členský štát vymenuje do rady zástupcu na vysokej úrovni. Ak je to relevantné, pokiaľ ide o funkciu a odborné znalosti, členské štáty môžu vymenovať rôznych zástupcov v súvislosti s rôznymi úlohami rady. Každý člen rady má náhradníka.

Rada vyzve zástupcov Európskeho parlamentu, aby sa ako pozorovatelia zúčastnili na jej zasadnutiach, a to aj na zasadnutiach stálych alebo dočasných podskupín uvedených v odseku 6.

2a. Európska obranná agentúra, Európska chemická agentúra, Európska environmentálna agentúra a Európska služba pre vonkajšiu činnosť vymenujú do rady po jednom zástupcovi na vysokej úrovni, ktorý bude mať funkciu pozorovateľa.

2b. Každý členský štát vymenuje zástupcu svojho jednotného kontaktného miesta za pozorovateľa v rade.

3. Rada na návrh Komisie prijme rokovací poriadok jednoduchou väčšinou svojich členov.

4. Rada zasadá v pravidelných intervaloch s cieľom umožniť účinné plnenie svojich úloh stanovených v tomto nariadení. Rada podľa potreby zasadá na odôvodnenú žiadosť Komisie.

Rada zasadá aspoň:

a) každé tri mesiace na účely posudzovania žiadostí o strategické projekty podľa kapitoly 3 oddielu 1;

b) každých šesť mesiacov na účely monitorovania vývoja podľa kapitoly 4;

ba) každých šesť mesiacov na posúdenie strategických projektov s cieľom prerokovať pokrok s príslušnými zástupcami priemyslu;

c) jedenkrát ročne s cieľom prerokovať pokrok v plnení povinností členského štátu spojených s prieskumom stanoveným v kapitole 3 oddiele 4, a to aj z hľadiska aktualizácie zoznamov kritických alebo strategických surovín.

5. Komisia ***koordinuje činnosť*** rady prostredníctvom výkonného sekretariátu, ktorý ***má za úlohu vytváranie programu a poskytuje*** technickú a logistickú podporu.

6. Rada môže zriaďovať stále alebo dočasné podskupiny na riešenie konkrétnych otázok a plnenie konkrétnych úloh.

Rada zriadi aspoň tieto stále podskupiny:

a) podskupinu na rokovanie o financovaní a koordináciu financovania strategických projektov podľa článku 15; zástupcovia národných podporných bánk a inštitúcií, ***agentúr pre vývozné úvery***, európskych rozvojových finančných inštitúcií, skupiny Európskej investičnej banky, iných medzinárodných finančných inštitúcií vrátane Európskej banky pre obnovu a rozvoj a prípadne súkromných finančných inštitúcií sa prizývajú ako pozorovatelia;

aa) podskupinu na rokovanie o vykonávaní ustanovení podľa článkov 8, 10 a 11 vrátane výmeny najlepších postupov týkajúcich sa účasti verejnosti a zapojenia zainteresovaných strán, a to aj z iných relevantných ťažobných oblastí, aby sa zabezpečil štruktúrovaný a predvídateľný formát procesov udeľovania povolenia, do ktorej budú ako pozorovatelia prizvaní zástupcovia organizácií občianskej spoločnosti;

b) podskupinu, v ktorej sa združujú národné geologické inštitúty alebo ústavy, alebo ak takéto inštitúty alebo ústavy neexistujú, príslušné národné orgány poverené všeobecným prieskumom, s cieľom prispieť ku koordinácii národných programov prieskumu uvedených v článku 18;

c) podskupinu, v ktorej sa združujú národné agentúry pre dodávky a informácie pôsobiace v oblasti kritických surovín, alebo ak takéto agentúry neexistujú, príslušné národné orgány poverené touto záležitosťou, s cieľom prispieť k úlohám monitorovania stanovených v článku 19;

d) podskupinu, v ktorej sa združujú národné agentúry pre reakciu na núdzové situácie a národné orgány zodpovedné za strategické zásoby, alebo, ak takéto agentúry a orgány neexistujú, príslušné národné orgány poverené touto záležitosťou, s cieľom prispieť k ***monitorovaniu*** strategických zásob stanovenému v článku 22. ***Táto podskupina môže najmä pozvať podobne zmýšľajúcich partnerov z tretích krajín na výmenu najlepších postupov týkajúcich sa strategických zásob;***

da) podskupinu, v ktorej sa združujú priemyselné aliancie a ďalšie príslušné zainteresované strany z oblasti priemyslu pokrývajúce celý hodnotový reťazec kritických surovín s cieľom prispieť k procesu prípadných žiadostí o zmenu zoznamu strategických alebo kritických surovín stanoveného v článku 3 ods. 3 a článku 4 ods. 4, ako aj k hodnoteniu strategických projektov a strategického partnerstva v súlade s článkom 33, ktorá sa bude zameriavať aj na zástupcov MSP vo všetkých členských štátoch s cieľom rokovať o zapojení MSP do hodnotových reťazcov surovín a možnostiach na posilnenie účasti MSP;

db) podskupinu na uskutočnenie rokovaní a koordináciu práce v súvislosti so strategickými partnerstvami podľa článku 33, ktorá zabezpečí spoluprácu s ostatnými príslušnými koordinačnými fórami vrátane fór zriadených v rámci stratégie Global Gateway a zástupcami spoločností v rámci celého hodnotového reťazca kritických surovín; zástupcovia organizácií občianskej spoločnosti a akademickej obce sú v náležitých prípadoch prizvaní na zasadnutia tejto podskupiny ako pozorovatelia;

6a. Rada informuje Európsky parlament o svojich nadchádzajúcich zasadnutiach vrátane stálych alebo dočasných podskupín a o príslušných programoch.

7. Ak sa Európsky parlament na takýchto zasadnutiach nezúčastní, rada pravidelne informuje Európsky parlament o rokovaniach, ktoré sa uskutočnili na týchto zasadnutiach.

Ak je to vhodné, ***členovia*** rady ***vyzvú*** odborníkov ***zastupujúcich priemysel, občiansku spoločnosť, akademickú obec, odborové zväzy***, iné tretie strany alebo zástupcov tretích krajín***, ako aj zástupcov miestnych a regionálnych orgánov***, aby sa ako pozorovatelia zúčastnili na zasadnutiach stálych alebo dočasných podskupín uvedených v odseku 6 alebo aby predložili písomné príspevky. ***Osobitný dôraz sa kladie na zástupcov MSP, ktorí sa pozývajú na všetky zasadnutia a rokovania, ktoré sa týkajú ich samotných alebo ich zapojenia do hodnotového reťazca surovín, a to na úrovni rady aj podskupín.***

Pri plnení svojich úloh rada v prípade potreby zabezpečuje koordináciu, spoluprácu a výmenu informácií s príslušnými štruktúrami reakcie na krízu a pripravenosti na krízu zriadenými podľa práva Únie.

8. Rada prijíma potrebné opatrenia na zaistenie bezpečného zaobchádzania s dôvernými a citlivými obchodnými informáciami a ich spracúvania ***v súlade s článkom 44***.

9. Rada vynaloží maximálne úsilie na dosiahnutie konsenzu.

Kapitola 8

Delegované právomoci a postup výboru

Článok 36

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 3 ods. 2, článku 4 ods. 2, článku 5 ods. 2, článku 27 ods. 12, článku 28 ods. 2 a článku 30 ods. 1 a 5 sa Komisii udeľuje na obdobie ôsmich rokov od [Úrad pre publikácie – vložiť: jeden mesiac po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]. Komisia vypracuje správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím tohto ***osemročného*** obdobia. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia.

3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 3 ods. 2, článku 4 ods. 2, článku 5 ods. 2, článku 27 ods. 12, článku 28 ods. 2 a článku 30 ods. 1 a 5 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktorá sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.

4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva. Konzultácia s expertmi členských štátov sa uskutočňuje po konzultácií podľa článku 14.

5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 3 ods. 2, článku 4 ods. 2, článku 5 ods. 2, článku 27 ods. 12, článku 28 ods. 2 a článku 30 ods. 1 a 5 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o [dva mesiace].

Článok 37

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor pre vykonávanie [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na tento akt]. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Kapitola 9

Zmeny

Článok 38

Zmena nariadenia (EÚ) 2018/1724

Nariadenie (EÚ) 2018/1724 sa mení takto:

1. V prvom stĺpci prílohy I sa dopĺňa nový riadok „S. Projekty v oblasti kritických surovín“.

2. V druhom stĺpci prílohy I sa v riadku „S. Projekty v oblasti kritických surovín“ dopĺňa tento bod:

„1. informácie o postupe udeľovania povolení“;

„2. informácie o finančných a investičných službách“;

„3. informácie o možnostiach financovania na úrovni Únie alebo členských štátov“;

„4. informácie o službách na podporu podnikania okrem iného vrátane priznania k dani z príjmu právnických osôb, miestnych daňových zákonov, pracovného práva“.

3. V prvom stĺpci prílohy II sa dopĺňa nový riadok „Projekty v oblasti kritických surovín“.

4. V druhom stĺpci prílohy II sa v riadku „Projekty v oblasti kritických surovín“ dopĺňa tento bod:

„Postupy pre všetky príslušné administratívne povolenia na plánovanie, výstavbu a prevádzkovanie projektov výroby emisne neutrálnej technológie vrátane stavebných povolení, chemických povolení a povolení na pripojenie do siete, ako aj environmentálnych posúdení a povolení, ak sa vyžadujú, a ktoré sa vzťahujú na všetky administratíve žiadosti a postupy“.

5. V treťom stĺpci prílohy II sa v riadku „Projekty v oblasti kritických surovín“ dopĺňajú tieto body:

„Všetky výstupy, ktoré sa týkajú postupov, od potvrdenia platnosti žiadosti až po oznámenie komplexného rozhodnutia o výsledku postupu príslušným zodpovedným vnútroštátnym orgánom“.

6. V prílohe III sa dopĺňa tento bod:

„9. Príslušné vnútroštátne orgány uvedené v článku 8 ods. 1 [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na tento návrh]“.

Článok 39

Zmena nariadenia (EÚ) 2019/1020

Nariadenie (EÚ) 2019/1020 sa mení takto:

1. V článku 4 ods. 5 sa text „(EÚ) 2016/425 (35) a (EÚ) 2016/426 (36)“ nahrádza takto: „(EÚ) 2016/425 (*), (EÚ) 2016/426 (**) a [(EÚ) […] [rok prijatia tohto nariadenia]/…(***)]“.

2. V prílohe I sa dopĺňa tento bod: „X. [Úrad pre publikácie – vložiť ďalšie poradové číslo] Nariadenie (EÚ) …/…, ktorým sa stanovuje rámec na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2019/1020 [Úrad pre publikácie – vložiť podrobnosti o uverejnení tohto nariadenia]“, pokiaľ sa týka požiadaviek stanovených v článkoch 27, 28 alebo 30 tohto nariadenia.

Článok 40

Zmena nariadenia (EÚ) 2018/858

Príloha II k nariadeniu (EÚ) 2018/858 sa mení takto:

V tabuľke v časti I sa dopĺňa táto položka:

[Úrad pre publikácie – vložiť ďalšie poradové číslo v položke G]	Požiadavky na obehovosť trvalých magnetov	Nariadenie (EÚ) XX/XXXX [Úrad pre publikácie – vložiť: podrobnosti o uverejnení tohto nariadenia v Ú. v. EÚ]	X	X	X	X	X	X					X	X

Článok 41

Zmena nariadenia (EÚ) č. 168/2013

Príloha II k nariadeniu (EÚ) č. 168/2013 sa mení takto:

V tabuľke v časti I sa dopĺňa táto položka:

[Úrad pre publikácie – vložiť ďalšie poradové číslo v položke C1]	Požiadavky na obehovosť trvalých magnetov	Nariadenie (EÚ) XX/XXXX [Úrad pre publikácie – vložiť: podrobnosti o uverejnení tohto nariadenia v Ú. v. EÚ]	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Kapitola 10

Záverečné ustanovenia

Článok 42

Monitorovanie pokroku

1. Komisia na základe odporúčania rady monitoruje pokrok pri dosahovaní cieľov stanovených v článku 1 ods. 2 a aspoň každé tri roky uverejňuje správu, v ktorej podrobne opíše pokrok Únie pri dosahovaní týchto cieľov.

Prvá správa sa vypracuje do [Úrad pre publikácie – vložiť: štyri roky po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].

2. Správa uvedená v odseku 1 obsahuje kvantitatívne informácie o rozsahu pokroku Únie pri dosahovaní referenčných hodnôt stanovených v článku 1 ods. 2 písm. a) a b).

2a. Úlohami monitorovania stanovenými v tomto článku sa podnikom ani iným hospodárskym subjektom v hodnotovom reťazci surovín neukladajú žiadne povinnosti predkladať Komisii, orgánom rady ani akémukoľvek inému orgánu žiadne informácie. Všetky informácie, ktoré podniky poskytujú podľa tohto článku, sa poskytujú na čisto dobrovoľnom základe a vždy sa s nimi zaobchádza v súlade s článkom 44.

2b. Komisia priebežne monitoruje vykonávanie tohto nariadenia s cieľom zabrániť akémukoľvek nesúladu iných právnych predpisov Únie s týmto nariadením. Na tento účel Komisia uverejní do [Úrad pre publikácie – vložiť: jeden rok po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] správu o súlade tohto nariadenia s ostatnými právnymi predpismi Únie.

Článok 43

Správy podávané členskými štátmi

1. Členské štáty zašlú každoročne Komisii správu obsahujúcu informácie uvedené v článku 18 ods. 4, článku 20 ods. 1 a 2, článku 21 ods. 1, článku 22 ods. 5 a článku 25 ods. 6. Prvá správa sa zašle [Úrad pre publikácie – vložiť: jeden rok po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].

2. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty s cieľom stanoviť vzor správ uvedených v odseku 1. Vo vzore sa môže uviesť, akým spôsobom majú byť vyjadrené informácie uvedené v odseku 1. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 37 ods. 2.

3. S informáciami obsiahnutými v správach uvedených v odseku 1 sa zaobchádza v súlade s článkom 44.

3a. Podávaním správ stanoveným v tomto článku sa podnikom ani iným hospodárskym subjektom v hodnotovom reťazci surovín neukladajú žiadne povinnosti predkladať Komisii, orgánom rady ani akémukoľvek inému orgánu žiadne informácie. Všetky informácie, ktoré podniky poskytujú podľa tohto článku, sa poskytujú na čisto dobrovoľnom základe a vždy sa s nimi zaobchádza v súlade s článkom 44.

Článok 44

Zaobchádzanie s dôvernými informáciami

1. Informácie získané pri vykonávaní tohto nariadenia sa používajú len na účely tohto nariadenia a sú chránené príslušnými právnymi predpismi Únie a vnútroštátnymi právnymi predpismi.

2. Členské štáty a Komisia zabezpečia ochranu podnikových a obchodných tajomstiev a iných citlivých, dôverných a utajovaných informácií získaných a vytvorených pri uplatňovaní tohto nariadenia vrátane odporúčaní a opatrení, ktoré sa majú prijať, v súlade s právom Únie a príslušným vnútroštátnym právom.

3. Členské štáty a Komisia zabezpečia, aby sa stupeň utajenia utajovaných skutočností poskytovaných alebo vymieňaných podľa tohto nariadenia neznižoval a aby sa takéto utajované skutočnosti neodtajňovali bez predchádzajúceho písomného súhlasu pôvodcu.

4. Ak členský štát usúdi, že prezentácia súhrnných informácií v kontexte článku 21 môže aj napriek tomu ohroziť jeho záujmy národnej bezpečnosti, môže odôvodneným oznámením namietať proti prezentácii Komisiou.

5. Komisia a vnútroštátne orgány, ich úradníci, zamestnanci a iné osoby pracujúce pod dohľadom týchto orgánov zabezpečia dôvernosť informácií získaných pri vykonávaní svojich úloh a činností. Táto povinnosť sa vzťahuje aj na všetkých zástupcov členských štátov, pozorovateľov, expertov a iných účastníkov, ktorí sa zúčastňujú na zasadnutiach rady podľa článku 35.

Článok 45

Sankcie

Do 12 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia členské štáty stanovia pravidlá, pokiaľ ide o sankcie uplatniteľné pri porušení tohto nariadenia, a prijmú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich uplatňovania. Stanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Členské štáty o týchto pravidlách a opatreniach bezodkladne informujú Komisiu a bezodkladne jej oznámia každú nasledujúcu zmenu, ktorá ich ovplyvní.

Článok 46

Hodnotenie

1. Komisia do [Úrad pre publikácie – vložiť: päť rokov po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] vykoná hodnotenie tohto nariadenia z hľadiska cieľov, ktoré sleduje, a predloží o tom správu Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru.

2. V správe uvedenej v odseku sa posúdi aspoň vhodnosť stanovenia maximálnych prahových hodnôt environmentálnej stopy pre kritické suroviny, v prípade ktorých boli prijaté pravidlá výpočtu a overovania***, ako aj potreba ďalšieho posilňovania dodávateľských reťazcov kritických surovín po roku 2030***.

Článok 47

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predsedníčka	*predseda*

PRÍLOHA I

Strategické suroviny

ODDIEL 1

ZOZNAM STRATEGICKÝCH SUROVÍN

Za strategické sa považujú tieto suroviny:

-a) hliník; **[PN 5]**

a) bizmut;

b) bór – v metalurgickej kvalite;

c) kobalt;

d) meď;

e) gálium;

f) germánium;

g) lítium – v kvalite vhodnej na výrobu batérií;

h) kovový horčík;

i) mangán – v kvalite vhodnej na výrobu batérií;

j) prírodný grafit – v kvalite vhodnej na výrobu batérií;

k) nikel – v kvalite vhodnej na výrobu batérií;

l) kovy platinovej skupiny;

m) prvky vzácnych zemín na výrobu magnetov (Nd, Pr, Tb, Dy, Gd, Sm a Ce);

n) kovový kremík;

o) kovový titán;

p) volfrám;

ODDIEL 2

METODIKA VÝBERU STRATEGICKÝCH SUROVÍN

1. Strategický význam sa určí na základe relevantnosti suroviny pre zelenú a digitálnu transformáciu, ako aj pre použitia v obrannom a vo vesmírnom priemysle, pričom sa zohľadní:

   a) množstvo strategických technológií, v ktorých sa daná surovina používa ako vstup;

   b) množstvo suroviny potrebné na výrobu príslušných strategických technológií;

   c) očakávaný celosvetový dopyt po príslušných strategických technológiách.

2. Predpokladaný rast dopytu ($D_{F/C}$) sa vypočíta takto:

$$D_{F/C} = \frac{DF}{GS}$$

kde:

D_F je prognóza dopytu po surovine v referenčnom roku;

GS je celosvetová ročná výroba suroviny za referenčné obdobie.

3. 2. Náročnosť zvyšovania výroby sa určí prinajmenšom s prihliadnutím na:

a) súčasný rozsah výroby suroviny (*production scale* – PS) za referenčné obdobie, ktorý sa vypočíta takto:

$$PS = log_{10}(GS)$$

kde:

log_{10} je dekadický logaritmus;

GS je celosvetová ročná výroba suroviny za referenčné obdobie;

b) pomer medzi zásobami a výrobou suroviny (*reserves* – *production* – R/P), ktorý sa vypočíta takto:

$$R/P = \frac{R}{GS}$$

kde:

R sú známe zásoby ekonomicky vyťažiteľných geologických zdrojov suroviny;

GS je celosvetová ročná výroba suroviny za referenčné obdobie.

PRÍLOHA II

Kritické suroviny

ODDIEL 1

ZOZNAM KRITICKÝCH SUROVÍN

Za kritické sa považujú tieto suroviny:

a) antimón;

b) arzén;

c) bauxit;

d) baryt;

e) berýlium;

f) bizmut;

g) bór;

h) kobalt;

i) koksovateľné uhlie;

j) meď;

k) živec;

l) kazivec;

m) gálium;

n) germánium;

o) hafnium;

p) hélium;

q) prvky ťažkých vzácnych zemín;

r) prvky ľahkých vzácnych zemín;

s) lítium;

t) horčík;

u) mangán;

v) prírodný grafit;

w) nikel – v kvalite vhodnej na výrobu batérií;

x) niób;

y) fosfátová hornina;

z) fosfor;

aa) kovy platinovej skupiny;

bb) skandium;

cc) kovový kremík;

dd) stroncium;

ee) tantal;

ff) kovový titán;

gg) volfrám;

hh) vanád.

ODDIEL 2

VÝPOČET HOSPODÁRSKEHO VÝZNAMU A RIZIKA SPOJENÉHO S DODÁVKAMI

1. Hospodársky význam (*economic importance* – EI) sa vypočíta takto:

$$EI = \sum_s (A_s * Q_s) * SI_{EI}$$

kde:

A_s je podiel konečného použitia suroviny v sektore podľa klasifikácie NACE (2-číselný kód);

Q_s je pridaná hodnota príslušného sektora podľa klasifikácie NACE (2-číselný kód);

SI_{EI} je substitučný index súvisiaci s hospodárskym významom.

2. Substitučný index suroviny súvisiaci s hospodárskym významom (SI_{EI}) sa vypočíta takto:

$$SI_{EI} = \sum_i \sum_a SCP_{i,a} * Sub\text{-}share_{i,a} * Share_a$$

kde:

i označuje konkrétnu náhradnú surovinu;

a označuje konkrétne použitie suroviny;

SCP je parameter nákladovej výkonnosti náhradnej suroviny;

Share je podiel surovín v rámci konečného použitia;

Subshare je čiastkový podiel každej náhradnej suroviny v rámci každého použitia.

3. Riziko spojené s dodávkami (*supply risk* – SR) sa vypočíta takto:

$$SR = \left[(HHI_{WGI,t})_{GS} \cdot \frac{IR}{2} + (HHI_{WGI,t})_{EU\ sourcing} \left(1 - \frac{IR}{2} \right) \right] \cdot \left(1 - EoL_{RIR} \right) \cdot SI_{SR}$$

kde:

GS je celosvetová ročná výroba suroviny za referenčné obdobie;

EU sourcing je skutočné získavanie dodávok pre EÚ, t. j. súhrn domácej výroby v EÚ a dovozu z ostatných krajín do EÚ;

HHI je Herfindahlov-Hirschmanov index (používa sa ako zástupná hodnota koncentrácie v krajine);

WGI je kalibrovaný svetový index správy vecí verejných (používa sa ako zástupná hodnota správy vecí verejných v krajine);

t je parameter obchodu upravujúci WGI, ktorý sa určí s prihliadnutím na potenciálne vývozné dane (prípadne zmiernené platnou obchodnou dohodou), fyzické vývozné kvóty alebo zákazy vývozu uložené krajinou;

IR je závislosť od dovozu;

EoL_{RIR} je miera recyklácie vstupov po skončení životnosti, teda pomer vstupov pochádzajúcich z druhotných materiálov (recyklovaných zo šrotu/zvyškov) voči všetkým vstupom suroviny (primárnym a druhotným);

SI_{SR} je substitučný index súvisiaci s rizikom spojeným s dodávkami.

4. Závislosť od dovozu surovín (*import reliance* – IR) sa vypočíta takto:

$$IR = \frac{Import - Export}{Domesticproduction + Import - Export}$$

5. Herfindahlov-Hirschmanov index (HHI_{WGI}) suroviny sa vypočíta takto:

$$\left(HHI_{WGI,t}\right)_{GS\ or\ EU\ sourcing} = \sum_c (S_c)^2 WGI_c * t_c$$

kde:

S_c je podiel krajiny c na celosvetových dodávkach suroviny (alebo na získavaní dodávok pre EÚ);

WGI_c je kalibrovaný svetový index správy vecí verejných v krajine c;

t_c je parameter obchodu v krajine upravujúci WGI, ktorý sa určí s prihliadnutím na potenciálne vývozné dane (prípadne zmiernené platnou obchodnou dohodou), fyzické vývozné kvóty alebo zákazy vývozu uložené krajinou.

6. Substitučný index suroviny súvisiaci s rizikom spojeným s dodávkami (SI_{SR}) sa vypočíta takto:

$$SI_{SR} = \sum_i \left[\left(SP_i * SCr_i * SCo_i\right)^{1/3} \sum_a Sub\text{-}share_{i,a} * Share_a\right]$$

kde:

i označuje konkrétnu náhradnú surovinu;

a označuje konkrétne použitie navrhovaného materiálu;

SP je výroba náhradnej suroviny vyjadrujúca celosvetovú výrobu náhradnej suroviny a materiálu;

SCr je kritickosť náhradnej suroviny, v ktorej sa zohľadňuje, či samotná náhradná surovina predstavuje kritickú surovinu;

SCo je druhotná výroba náhradnej suroviny, v ktorej sa zohľadňuje, či náhradná surovina predstavuje primárny produkt alebo sa ťaží ako druhotný alebo vedľajší produkt;

Share je podiel navrhovaných materiálov v rámci konečného použitia;

Sub-share je čiastkový podiel každej náhradnej suroviny v rámci každého použitia.

7. Ak je meranie hospodárskeho významu a rizika spojeného s dodávkami ovplyvnené štrukturálnymi alebo štatistickými zmenami horizontálne v prípade všetkých posudzovaných materiálov, zodpovedajúce hodnoty sa opravia, aby sa takéto zmeny vykompenzovali.

Výpočty vychádzajú z priemeru za posledných päť rokov, za ktoré sú k dispozícii údaje. Prihliada sa na prioritu, kvalitu a dostupnosť údajov.

PRÍLOHA III

Posudzovanie kritérií na uznanie projektov za strategické

1. Pri posudzovaní projektu realizovaného v Únii z hľadiska splnenia kritéria uvedeného v článku 5 ods. 1 písm. a) sa prihliada na tieto skutočnosti:

   a) či projekt prispieva k referenčným hodnotám stanoveným v článku 1 ods. 2 písm. a) ***alebo k nahrádzaniu strategických surovín v hodnotových reťazcoch strategických technológií, pričom sa prijímajú opatrenia na dosiahnutie podobnej alebo nižšej environmentálnej stopy, akú má nahrádzaný materiál;***

   b) ***ak projekt prispieva k referenčným hodnotám stanoveným v článku 1 ods. 2 písm. a),*** či projekt prispieva k zachovaniu alebo posilneniu kapacít Únie ako podielu na ročnej spotrebe strategických surovín v Únii, a to pri zohľadnení očakávaného rastu spotreby v Únii.

   ba) či projekt nepredstavuje prekážku v dosahovaní cieľov Únie v oblasti klímy do roku 2030 a 2050;

   Príspevok projektu k referenčnej hodnote príslušnej kapacity sa posudzuje s prihliadnutím na podnikateľský plán projektu, podkladové technické informácie uvedené v žiadosti a odhadovaný čas uvedenia výsledkov projektu na trh.

2. Pri posudzovaní projektu realizovaného v tretej krajine z hľadiska splnenia kritéria uvedeného v článku 5 ods. 1 písm. a) sa prihliada na tieto skutočnosti:

   a) či projekt prispieva k referenčným hodnotám stanoveným v článku 1 ods. 2 písm. b) alebo či prispieva k zachovaniu odolnosti dodávok strategických surovín v Únii ***alebo k dodávkam strategických technológií v Únii nahrádzaním strategických surovín v hodnotových reťazcoch strategických technológií***;

   b) či platný právny rámec alebo iné podmienky poskytujú uistenie o tom, že obchod a investície súvisiace s projektom nebudú narušené, pričom sa zohľadní najmä to, či Únia uzavrela s príslušnou treťou krajinou strategické partnerstvo uvedené v článku 33 alebo obchodnú dohodu obsahujúcu kapitolu o surovinách a či je v súlade so spoločnou obchodnou politikou Únie;

   c) rozsah existencie spoločností, ktoré majú uzavreté alebo sú ochotné uzavrieť dohody o odbere s predkladateľom projektu s cieľom využívať alebo spracovávať strategické suroviny vyrábané v rámci príslušných projektov v Únii;

   d) či je projekt v súlade s cieľmi rozvojovej spolupráce a zahraničnej politiky Únie.

   Príspevok projektu k referenčným hodnotám uvedeným v písmene a) sa posudzuje s prihliadnutím na podnikateľský plán projektu a podkladové technické informácie uvedené v žiadosti, na odhadovaný čas uvedenia výsledkov projektu na trh, ako aj na podiel výstupov projektu, na ktoré sa vzťahujú existujúce alebo potenciálne dohody o odbere uvedené v písmene c). Dôkazy súvisiace s písmenom c) môžu zahŕňať zmluvné dohody, vyhlásenia o zámere alebo memorandá o porozumení.

3. Pri posudzovaní projektu z hľadiska splnenia kritéria uvedeného v článku 5 ods. 1 písm. b) sa prihliada na:

   a) kvalitu štúdií uskutočniteľnosti vykonaných v súvislosti s potenciálom rozvoja projektu;

   b) či bola technológia určená na použitie preukázaná v príslušnom prostredí.

   Štúdie uskutočniteľnosti uvedené v písmene a) sú koncipované tak, aby:

   a) sa v nich posudzovala pravdepodobná úspešnosť, resp. neúspešnosť navrhovaného projektu na základe analýzy technologických a environmentálnych hľadísk;

   b) sa v nich identifikovali potenciálne technické aspekty a problémy, ktoré by sa mohli pri realizácii projektu vyskytnúť.

Na potvrdenie uskutočniteľnosti projektu môžu byť potrebné ďalšie štúdie.

4. Pri posudzovaní projektu z hľadiska splnenia kritéria uvedeného v článku 5 ods. 1 písm. c) sa ***v náležitých prípadoch*** prihliada na súlad projektu s týmito právnymi predpismi Únie alebo medzinárodnými nástrojmi:

   a) [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na smernicu o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti], pokiaľ sa vzťahuje na predkladateľa projektu;

   b) [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na smernicu o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov], pokiaľ sa vzťahuje na predkladateľa projektu;

   c) Tripartitná deklarácia MOP o zásadách týkajúcich sa nadnárodných podnikov a sociálnej politiky;

   d) usmernenie OECD o náležitej starostlivosti pre zodpovedné obchodné správanie, najmä usmernenia týkajúce sa boja proti korupcii;

   e) usmernenie OECD o náležitej starostlivosti pre zodpovedné dodávateľské reťazce nerastných surovín z oblastí zasiahnutých konfliktom a vysokorizikových oblastí;

   f) usmernenie OECD o náležitej starostlivosti pre zmysluplné zapojenie zainteresovaných strán v ťažobnom priemysle;

   g) zásady OECD v oblasti správy a riadenia spoločností;

   h) usmernenia OECD pre nadnárodné podniky;

   i) hlavné zásady OSN v oblasti podnikania a ľudských práv;

   ia) zásady slobodného, predchádzajúceho a informovaného súhlasu stanovené v Deklarácii OSN o právach pôvodného obyvateľstva, prijatej Valným zhromaždením OSN v roku 2007. *[PN 11]*

   Predkladatelia projektov môžu splnenie kritéria uvedeného v článku 5 ods. 1 písm. c) doložiť aj týmito spôsobmi:

   a) predložením dôkazu o tom, že dotknutý projekt je individuálne certifikovaný v rámci uznaného systému uvedeného v článku 29; alebo

   b) prijatím záväzku získať pre dotknutý projekt certifikáciu v rámci uznaného systému uvedeného v článku 29 a predložením dostatočných dôkazov o tom, že dotknutý projekt bude pri realizácii schopný plniť kritériá takejto certifikácie;

   ba) v prípade projektov v Únii prijatím záväzku, že pri realizácii bude príslušný projekt v súlade s príslušnými právnymi predpismi Únie.

5. Pri posudzovaní projektu realizovaného v Únii z hľadiska splnenia kritéria uvedeného v článku 5 ods. 1 písm. d) sa prihliada na tieto skutočnosti:

   a) či sa na projekte zúčastňujú spoločnosti z rôznych členských štátov;

   b) či sa potenciálni odberatelia takisto nachádzajú vo viac než jednom členskom štáte;

   c) účinky na dostupnosť strategických surovín pre používateľov v odberateľských odvetviach vo viac než jednom členskom štáte.

6. Pri posudzovaní projektu realizovaného v tretej krajine z hľadiska splnenia kritéria uvedeného v článku 5 ods. 1 písm. e) sa prihliada na rozsah, v akom projekt v príslušnej tretej krajine prispieva k:

   a) posilneniu viac než jednej fázy v rámci hodnotového reťazca surovín v danej krajine alebo jej širšom regióne;

   b) podpore súkromných investícií do domáceho hodnotového reťazca surovín;

   c) vytváraniu širších hospodárskych alebo sociálnych prínosov vrátane vytvárania pracovných miest.

PRÍLOHA IV

Kritériá vzťahujúce sa na systémy certifikácie

Uznaný systém certifikácie spĺňa tieto kritériá:

a) je otvorený za transparentných, spravodlivých a nediskriminačných podmienok pre všetky hospodárske subjekty, ktoré sú ochotné a schopné splniť požiadavky systému, ***a je riadený so zapojením viacerých zainteresovaných strán***;

b) požiadavky na certifikáciu ***musia byť koherentné v celom práve EÚ a*** zahŕňajú ▌:

i) požiadavky zabezpečujúce environmentálne udržateľné postupy ***pred začatím prevádzky, počas nej a po jej ukončení*** vrátane požiadaviek zaisťujúcich environmentálne manažérstvo a zmierňovanie vplyvu ***v týchto kategóriách environmentálnych rizík:***

i) ovzdušie vrátane znečistenia ovzdušia, ktoré predstavujú napríklad emisie skleníkových plynov;

ii) voda vrátane morského dna a morského prostredia a znečistenie vody, využívanie vody, množstvo vody (povodne alebo suchá) a prístup k vode;

iii) pôda vrátane znečistenia pôdy, erózie pôdy, využívania pôdy a degradácie pôdy;

iv) biodiverzita vrátane škôd na biotopoch, voľne žijúce živočíchy a rastliny, flóra a ekosystémy vrátane ekosystémových služieb;

v) nebezpečné látky;

vi) hluk a vibrácie;

vii) bezpečnosť závodov;

viii) spotreba energie;

ix) odpad a zvyšky;

ii) požiadavky na zabezpečenie sociálne zodpovedných postupov vrátane dodržiavania ľudských práv a pracovných práv ***vrátane komunitného života pôvodných obyvateľov***;

iii) požiadavky na zabezpečenie integrity a transparentnosti podnikania vrátane požiadaviek na uplatňovanie správneho riadenia finančných, environmentálnych a sociálnych záležitostí ***a politík boja proti korupcii a úplatkárstvu v súlade s usmerneniami OECD uvedenými v bode 4 prílohy III***;

c) overovanie a monitorovanie súladu je objektívne, vychádza z medzinárodných, únijných alebo vnútroštátnych noriem, požiadaviek a postupov a vykonáva sa nezávisle od príslušného hospodárskeho subjektu;

d) systém zahŕňa dostatočné požiadavky a postupy na zabezpečenie spôsobilosti a nezávislosti zodpovedných overovateľov;

da) zahŕňa požiadavky na zabezpečenie audítorskej správy vypracovanej na úrovni lokality.

PRÍLOHA V

Environmentálna stopa

1. **Vymedzenie pojmov**

Na účely tejto prílohy sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

a) „údaje o činnosti“ sú informácie súvisiace s procesmi pri modelovaní inventarizačných analýz životného cyklu (LCI). Súhrnné výsledky LCI dosiahnuté spracovateľskými reťazcami, ktoré predstavujú činnosti určitého procesu, sa jednotlivo vynásobia zodpovedajúcimi údajmi o činnosti a následne sa skombinujú, a to s cieľom odvodiť environmentálnu stopu spojenú s daným procesom;

b) „zoznam materiálov“ je zoznam surovín, podzostáv, medzizostáv, subkomponentov, komponentov, častí a ich jednotlivých množstiev potrebných na zhotovenie výrobku v rozsahu pôsobnosti štúdie;

c) „údaje týkajúce sa konkrétnej spoločnosti“ sú priamo merané alebo zhromaždené údaje z jedného alebo viacerých zariadení (údaje z konkrétnej lokality), ktoré sú pre činnosť spoločnosti reprezentatívne. Sú synonymom termínu „primárne údaje“;

d) „metóda posudzovania vplyvu“ je protokol na kvantitatívne premietnutie údajov inventarizačnej analýzy životného cyklu do príspevkov k environmentálnemu vplyvu vzbudzujúcemu obavy;

e) „kategória vplyvu“ je trieda využívania zdrojov alebo environmentálneho vplyvu, na ktorú sa vzťahujú údaje inventarizačnej analýzy životného cyklu;

f) „životný cyklus“ sú po sebe idúce a vzájomne prepojené fázy systému výrobkov, a to od získania suroviny alebo výroby z prírodných zdrojov až po konečné zneškodnenie výrobku (ISO 14040:2006);

g) „inventarizačná analýza životného cyklu (LCI)“ je kombinovaný súbor vzájomného pôsobenia elementárneho toku, toku odpadu a toku výrobkov v súbore údajov LCI;

h) „súbor údajov inventarizačnej analýzy životného cyklu (LCI)“ je dokument alebo súbor obsahujúci informácie o životnom cykle konkrétneho výrobku či inú referenciu (napr. lokalita, proces), ktorý zahŕňa opisné metaúdaje a kvantitatívnu inventarizačnú analýzu životného cyklu. Súborom údajov LCI môže byť súbor údajov o jednotkovom procese, čiastočne alebo úplne agregovaný súbor údajov;

i) „sekundárne údaje“ sú údaje, ktoré nepochádzajú z konkrétneho procesu v rámci dodávateľského reťazca spoločnosti uskutočňujúcej štúdiu o environmentálnej stope. Ide o údaje, ktoré spoločnosť priamo nezhromažďuje, nemeria ani neodhaduje, ale pochádzajú z databázy LCI tretej strany alebo z iných zdrojov. Sekundárne údaje zahŕňajú priemerné údaje priemyselného odvetvia (napr. z uverejnených údajov o výrobe, vládnych štatistík či odvetvových združení), štúdie v odbornej literatúre, technické štúdie a patenty a môžu sa zakladať aj na finančných údajoch a obsahovať zástupné údaje či iné všeobecné údaje. Primárne údaje, ktoré prechádzajú stupňom horizontálnej agregácie, sa považujú za sekundárne údaje;

j) „hranica systému“ sú aspekty, ktoré sú zahrnuté do štúdie životného cyklu, alebo sú z nej vylúčené.

Okrem toho musia pravidlá výpočtu environmentálnej stopy kritickej suroviny obsahovať akékoľvek ďalšie vymedzenia potrebné na ich výklad.

2. **Rozsah pôsobnosti**

V tejto prílohe sa uvádzajú základné prvky výpočtu environmentálnej stopy kritických surovín.

Pravidlá výpočtu environmentálnej stopy konkrétnych kritických surovín vychádzajú zo základných prvkov uvedených v tejto prílohe, pričom sa zohľadňujú vedecky podložené metódy posudzovania a príslušné medzinárodné normy v oblasti posudzovania životného cyklu.

Výpočet environmentálnej stopy kritickej suroviny vychádza zo zoznamu materiálov, z energie, výrobných metód a pomocných materiálov používaných v predmetných zariadeniach na výrobu kritickej suroviny.

Pri určovaní pravidiel výpočtu environmentálnej stopy konkrétnych kritických surovín sa Komisia zameria na zabezpečenie súladu s pravidlami výpočtu environmentálnej stopy ***medziproduktov a konečných výrobkov***, v ktorých sa príslušné kritické suroviny využívajú.

3. **Deklarovaná jednotka**

Deklarovanou jednotkou je 1 kg príslušného typu kritickej suroviny.

V pravidlách výpočtu environmentálnej stopy konkrétnych kritických surovín sa môže stanoviť vyššia alebo nižšia hodnota deklarovanej jednotky vyjadrená v kilogramoch, ak je to potrebné na zohľadnenie povahy alebo použitia príslušnej kritickej suroviny.

V súvislosti s touto deklarovanou jednotkou sa musia zohľadniť všetky kvantitatívne vstupné a výstupné údaje, ktoré výrobca získal na účely kvantifikácie uhlíkovej stopy.

4. **Hranica systému**

Tromi fázami životného cyklu, ktoré sa majú zahrnúť do hranice systému primárnych kritických surovín, sú ťažba, koncentrácia a rafinácia, a to s týmito procesmi (ak sú relevantné pre konkrétnu surovinu):

a) procesy v dodávateľskom článku reťazca vrátane ťažby rudy na výrobu suroviny, výroby a dodávok (***vrátane*** prepravy) chemických látok, pomocných zariadení, výroby a dodávok (***vrátane*** prepravy) palív, výroby a dodávok elektrickej energie a prepravy materiálov dopravnými prostriedkami, ktoré nie sú vo vlastníctve danej organizácie ***ani ich daná organizácia neprevádzkuje***;

b) preprava rudy, koncentrátov a surovín dopravnými prostriedkami, ktoré vlastní alebo prevádzkuje daná organizácia;

c) skladovanie rudy, koncentrátov a surovín;

d) drvenie a čistenie rudy;

e) výroba koncentrátu suroviny;

f) extrakcia kovov (chemickými, fyzikálnymi alebo biologickými prostriedkami);

g) tavenie;

h) konverzia kovov;

i) čistenie trosky;

j) rafinácia kovov;

k) elektrolýza kovov;

l) odlievanie alebo balenie kovov;

m) spracovanie opotrebovaných materiálov a trosky;

n) všetky súvisiace pomocné procesy, ako je čistenie odpadových vôd (na mieste vrátane čistenia úžitkovej vody, vody na priame chladenie a povrchovej odtokovej vody), systémy znižovania emisií plynov (vrátane primárnych a sekundárnych odplynov), kotly (vrátane predúpravy napájacej vody), vnútorná logistika.

Do hranice systému druhotných kritických surovín (ohraničujúcej recyklačnú fázu životného cyklu) sa zahrnú tieto procesy (ak sú relevantné pre konkrétnu recyklovanú surovinu):

a) procesy v dodávateľskom článku reťazca vrátane produkcie nespracovaného vstupného materiálu (šrotu/zvyškov a koncentrátov primárnej medi), výroby a dodávok (prepravy) chemických látok, pomocných zariadení, výroby a dodávok (prepravy) palív, výroby a dodávok elektrickej energie a prepravy materiálov dopravnými prostriedkami, ktoré nie sú vo vlastníctve danej organizácie;

b) preprava koncentrátov a šrotu/zvyškov dopravnými prostriedkami, ktoré vlastní alebo prevádzkuje daná organizácia;

c) skladovanie šrotu/zvyškov, koncentrátov a surovín;

d) predúprava druhotných materiálov;

e) tavenie;

f) konverzia kovov;

g) rafinácia kovov;

h) elektrolýza kovov;

i) odlievanie alebo balenie kovov;

j) spracovanie opotrebovaných materiálov;

k) všetky súvisiace pomocné procesy, ako je čistenie odpadových vôd (na mieste vrátane čistenia úžitkovej vody, vody na priame chladenie a povrchovej odtokovej vody), systémy znižovania emisií plynov (vrátane primárnych a sekundárnych odplynov), kotly (vrátane predúpravy napájacej vody) a vnútorná logistika.

Fáza používania, resp. fáza skončenia životnosti sú z výpočtov environmentálnej stopy vylúčené, pretože zodpovedný hospodársky subjekt na ne nemá priamy vplyv. Vylúčiť možno ďalšie procesy, ak sa na environmentálnej stope konkrétnej kritickej suroviny podieľajú v zanedbateľnej miere.

5. **Kategórie vplyvu**

V pravidlách výpočtu sa špecifikuje kategória ***alebo kategórie*** vplyvu, ktoré sa musia zahrnúť do výpočtu environmentálnej stopy***, ako aj emisií skleníkových plynov***. Výber vychádza z analýzy problémových oblastí vykonanej v súlade s vedecky podloženými metódami vypracovanými na medzinárodnej úrovni, pričom sa prihliada na:

a) relatívny význam rôznych vplyvov vrátane ich relatívneho významu z hľadiska ▌ vplyvov na klímu a životné prostredie ▌;

b) potreby spoločností v odberateľských odvetviach, ktoré chcú informovať o environmentálnej stope kritických surovín, ktoré používajú.

6. **Používanie súborov údajov týkajúcich sa konkrétnej spoločnosti a sekundárnych súborov údajov**

V pravidlách výpočtu sa pri všetkých príslušných procesoch a materiáloch určí použitie súborov údajov týkajúcich sa konkrétnej spoločnosti alebo sekundárnych súborov údajov. ***Ak pravidlá výpočtu umožňujú výber medzi súborom údajov špecifických pre spoločnosť a sekundárnym súborom údajov, musí byť v metóde výpočtu dostatočná motivácia na použitie údajov špecifických pre spoločnosť.***

Použitie údajov týkajúcich sa konkrétnej spoločnosti musí byť povinné prinajmenšom pri procesoch, na ktoré má zodpovedný hospodársky subjekt priamy vplyv, a musí v najväčšej miere prispievať k príslušným kategóriám vplyvu.

Údaje o činnosti týkajúce sa konkrétnej spoločnosti sa musia používať v kombinácii s príslušnými sekundárnymi súbormi údajov, ktoré sú v súlade s metódou výpočtu environmentálnej stopy. V pravidlách výpočtu by sa malo špecifikovať, či je povolený odber vzoriek, v súlade s kritériami stanovenými vo vedecky podložených metódach vyvinutých na medzinárodnej úrovni.

V prípade zmeny zoznamu materiálov alebo energetického mixu použitého pri výrobe typu kritickej suroviny sa vyžaduje nový výpočet environmentálnej stopy.

Pri výpočte uhlíkovej intenzity energie používanej v rôznych fázach procesu uvedených v bode 4 sa použijú údaje o priemerných emisiách skleníkových plynov v rámci energetického mixu krajiny, alebo ak je to možné, regiónu, kde sa konkrétna činnosť alebo proces uskutočnili. Nižšie emisné faktory sa použijú len vtedy, ak hospodársky subjekt môže spoľahlivo preukázať, že jeho jednotlivé procesy alebo dodávky energie sú menej náročné na uhlík ako priemerný energetický mix krajiny, alebo ak je to možné, regiónu. To sa preukáže priamym prepojením s výrobcom energie z obnoviteľných zdrojov či výrobcom s nižšou uhlíkovou náročnosťou, alebo zmluvou preukazujúcou časové a geografické prepojenie medzi dodávkou energie a jej využívaním hospodárskym subjektom, ktoré sa overuje prostredníctvom vyhlásenia tretej strany o overení.

Pravidlá výpočtu, ktoré sa majú vypracovať prostredníctvom delegovaného aktu, musia zahŕňať podrobné modelovanie týchto fáz životného cyklu:

a) fáza ťažby, koncentrácie a rafinácie primárnych surovín;

b) fáza získavania a spracovania druhotných surovín.

7. **Metódy posudzovania vplyvu**

Environmentálna stopa sa vypočíta pomocou vedecky podložených metód posudzovania vplyvu, v ktorých sa zohľadňuje vývoj na medzinárodnej úrovni v rámci príslušných kategórií vplyvu, pokiaľ ide o zmenu klímy, vodu, ovzdušie, pôdu, zdroje, využívanie pôdy a toxicitu.

Výsledky sa predkladajú vo forme charakterizovaných výsledkov (bez normalizácie a váženia).

8. **Výkonnostné triedy vzhľadom na environmentálnu stopu**

S cieľom umožniť diferenciáciu trhu sa v závislosti od rozdelenia hodnôt vo vyhláseniach o environmentálnej stope surovín uvedených na vnútorný trh určí zmysluplný počet výkonnostných tried, pričom kategória A je najlepšou triedou s najmenším vplyvom počas životného cyklu. Určenie limitu a šírky každej výkonnostnej triedy sa bude zakladať na výkonovom spektre príslušných kritických surovín uvedených na trh v predchádzajúcich troch rokoch, očakávaných technologických zlepšeniach a iných technických faktoroch, ktoré sa majú určiť.

Komisia každé tri roky preskúma počet výkonnostných tried a prahové hodnoty medzi nimi, aby vzhľadom na trhovú realitu a jej očakávaný vývoj zostali reprezentatívne.

9. **Posudzovanie zhody**

V pravidlách výpočtu a overovania sa určí platný postup posudzovania zhody spomedzi modulov uvedených v prílohe II k rozhodnutiu č. 768/2008/ES, a to s úpravami potrebnými vzhľadom na dotknutý materiál.

Pri určovaní platného postupu posudzovania zhody Komisia zohľadní tieto kritériá:

a) vhodnosť dotknutého modulu pre daný typ materiálu a jeho primeranosť sledovanému verejnému záujmu;

b) dostupnosť spôsobilých a nezávislých tretích strán, ktoré sú schopné plniť úlohy týkajúce sa posudzovania zhody potenciálnej tretej strany;

c) ak je povinná účasť tretej strany, výrobca musí mať na výber medzi modulmi zabezpečenia kvality a osvedčenia výrobku, ktoré sú uvedené v prílohe II k rozhodnutiu č. 768/2008/ES.

PRÍLOHA VI

Príslušné výrobky uvedené v článku *27 ods. 1*

V tabuľke ďalej sa uvádza zoznam tovaru zatriedeného v kombinovanej nomenklatúre stanovenej v prílohe I k nariadeniu (EHS) č. 2658/87.